

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 11.9.2002
KOM(2002) 443 endelig

2002/0222 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

**om harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om
forbrugerkredit**

(fremsat af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

1. ALMINDELIGE BEMÆRKNINGER

1.1. Baggrund

Med direktiv 87/102/EØF om forbrugerkredit¹, som ændret i henholdsvis 1990 og 1998², blev der skabt en fællesskabsramme for forbrugerkredit. Formålet var at bidrage til oprettelsen af et indre marked på kreditområdet og at indføre fælles minimumsbestemmelser om forbrugerbeskyttelse.

I 1995 fremlagde Kommissionen en beretning om gennemførelsen af direktivet fra 1987³ og foretog derefter en meget bred høring af de berørte parter. I 1996 fremlagde den en beretning om gennemførelsen af direktiv 90/88/EØF om ændring af direktiv 87/102/EØF, som vedrører anvendelsen af de årlige omkostninger i procent⁴. I 1997 fremlagde Kommissionen en sammenfattende rapport over reaktioner og kommentarer i forbindelse med beretningen fra 1995⁵.

Disse beretninger og høringer viser, at der er stor forskel på medlemsstaternes lovgivning om kredit til fysiske personer i almindelighed og forbrugerkredit i særdeleshed. Direktiv 87/102/EØF svarer ikke længere tilstrækkeligt til de givne forhold på forbrugerkreditmarkedet, og det er derfor nødvendigt at ændre det⁶.

Med henblik herpå har Kommissionen fået undersøgt en række specifikke spørgsmål⁷ og har foretaget en detaljeret komparativ analyse af samtlige nationale gennemførelsesbestemmelser.

¹ Rådets direktiv 87/102/EØF af 22. december 1986 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit.

² Rådets direktiv 90/88/EØF af 22. februar 1990 om ændring af direktiv 87/102/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit, EFT L 61 af 10.3.1990, s. 14-18, ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/7/EF af 16. februar 1998, EFT L 101 af 14.1.1998, s. 17-23.

³ Europa-Kommissionen, Beretning om gennemførelsen af direktiv 87/102/EØF, KOM(95)117, endelig udg. af 11.5.95.

⁴ Europa-Kommissionen, Beretning om gennemførelsen af direktiv 90/88/EØF - KOM (96) 79, endelig udg. af 12.4.96.

⁵ Europa-Kommissionen, Sammenfattende rapport over reaktioner og kommentarer - KOM (97) 465, endelig udg. af 24.9.97.

⁶ Meddelelse fra Kommissionen - Finansielle tjenesteydelser: øget forbrugertillid, opfølgningen på Kommissionens grønne bog - "Finansielle tjenesteydelser: opfyldelse af forbrugernes forventninger" - KOM (97) 309, endelig udg.

⁷ LEA, M.J., WELTER, R., DÜBEL, A., « Study on the mortgage credit in the European Economic Area. Structure of the sector and application of the rules in the directives 87/102 and 90/88. Final report on tender n° XXIV/96/U6/21 SECKELMANN, R., « Methods of calculation, in the European Economic Area, of the annual percentage rate of charge, Final report 31 October 1995, contract n° AO 2600/94/00101, REIFNER, U., 'Harmonisation of cost elements of the annual percentage rate of charge, APR', Hamburg 1998, Project n° AO-2600/97/000169. DOMONT-NAERT, F. et LACOSTE, A.-C., « Etude sur le problème de l'usure dans certains États membres de l'Espace Économique Européen, Louvain-la-Neuve 1997, Contrat n° AO-2600/96/000260 ; DOMONT-NAERT, F. et DEJEMEPPE, P., ' Etude sur le rôle et les activités des intermédiaires de crédit aux consommateurs', contrat n° AO-2600/95/000254, 1996, BALATE E. et DEJEMEPPE, P., "Conséquences de l'inexécution des contrats de crédit à la consommation." Etude AO-2600/95/000270 Commission européenne, rapport final.

Flere medlemsstater har i mellemtiden meddelt, at de også har til hensigt at ændre deres nationale lovgivning. Nærværende forslag til direktiv giver Kommissionen mulighed for at komme ændringerne i forkøbet og integrere dem i en harmoniseret fællesskabsramme.

Den 8. juni 2001 fremlagde Kommissionens berørte tjenestegrene et debatoplæg om seks retningslinjer for ændring af direktiv 87/102/EØF, og i begyndelsen af juli 2001 hørte de både repræsentanter for medlemsstaterne, for erhvervet og for forbrugerne. Nærværende forslag til direktiv afspejler høringerne.

1.2. Generel evaluering

For det første kan det helt generelt konstateres, at begrebet "forbrugerkredit" har undergået en spektakulær udvikling, siden den gældende lovgivning blev udarbejdet. I 1960'erne og 70'erne levede vi i et "cash society", et "kontantbetalingssamfund", hvor kredit spillede en meget begrænset rolle og hovedsagelig omfattede to produkter, nemlig aftaler om "køb på afbetaling" eller "leje med køberet" til finansiering af køb af løsøre samt klassiske lån i form af personlige lån. Nu om dage tilbydes forbrugerne kredit ved hjælp af en lang række finansieringsinstrumenter, og kreditgivning er blevet erhvervslivets smøremiddel. 50-65%⁸ af forbrugerne anvender nu forbrugerkredit til at finansiere køb af f.eks. bil eller andre goder eller tjenesteydelser, og 30% af forbrugerne har en kassekredit. I 1970'erne blev sidstnævnte kreditgivningsinstrument ikke engang anvendt til at dække forbrugsbehov.

Set ud fra en makroøkonomisk synsvinkel udgør de nuværende kreditbeløb i de 15 EU-lande mere end 500 mia. € svarende til over 7% af BNP. Den årlige stigning er alt i alt på ca. 7%⁹.

Selvom kreditgivning er en drivkraft for økonomisk vækst og forbrugervelfærd, så indebærer kreditgivning også en risiko for kreditgiver og udgør en trussel i form af ekstraomkostninger og insolvens for et stigende antal forbrugere.

Det er derfor ikke overraskende, at medlemsstaterne har fundet, at de gældende direktiver ikke giver tilstrækkelig beskyttelse, og at de i deres gennemførelsesbestemmelser har taget hensyn til andre kredittyper og/eller nye former for kreditaftaler, som direktiverne ikke omhandler. Der er anmeldt lignende nye ændringer af de nationale lovgivninger.

Denne udvikling medfører konkurrenceforvridninger mellem kreditgiverne på det indre marked og begrænser forbrugernes muligheder for at få en kredit i andre medlemsstater.

Disse forvridninger og begrænsninger påvirker så igen omfanget og karakteren af den kredit, der anmodes om, samt køb af varer og tjenester. Forskellene mellem lovgivninger og praksis på bank- og finansieringsområdet medfører endvidere uensartet forbrugerbeskyttelse på forbrugerkreditområdet medlemsstaterne imellem.

De gældende retsfor skrifter bør derfor ændres, således at forbrugere og virksomheder kan udnytte det indre marked fuldt ud.

Med en sådan ændring vil der i øvrigt blive taget hensyn til de problemer, som forbrugerne mange gange har givet udtryk for. De data, der er indsamlet i forbindelse med Eurobarometer-

⁸ Sammenlign med Eurobarometre 54, februar 2001: "Les Européens et les services financiers" og EB 56, december 2001: "L'Opinion publique européenne face aux services financiers".

⁹ Jf. Månedsoversigter fra ECB.

undersøgelser siden 1997, viser, at der er ret stor utilfredshed med den forbrugerbeskyttelse, som den nationale lovgivning giver i forbindelse med finansielle tjenesteydelser:

- mere end 40% mener ikke, at lovgivningen er tilstrækkelig gennemsigtig, når det drejer sig om finansielle tjenesteydelser, herunder kreditgivning
- 40% mener ikke, at lovgivningen giver tilstrækkelig mulighed for at tage retsmidler i anvendelse mod bankerne
- mere end 35% mener ikke, at lovgivningen beskytter deres rettigheder.

Endvidere ønsker ikke færre end 70% af forbrugerne øget harmonisering på europæisk niveau af normerne for forbrugerbeskyttelse.

2. VURDERING I FORHOLD TIL PRINCIPPERNE OM SUBSIDIARITET OG PROPORTIONALITET

2.1. Direktivets målsætninger i forhold til Fællesskabets forpligtelser

Flere forhold er årsag til, at der kun er sket en meget begrænset udvikling på det tværnationale europæiske marked for forbrugerkredit. De vigtigste er:

- tekniske vanskeligheder med at trænge ind på et andet marked
- utilstrækkelig indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love
- og den udvikling, der er sket inden for de teknikker, der anvendes ved kreditgivning, og inden for de forskellige kredittyper siden 80'erne.

Ændringen af direktivet forudsætter, at:

- retsforskrifterne tilpasses til de nye teknikker, der anvendes ved kreditgivning
- både forbrugernes og kreditgivernes rettigheder og forpligtelser justeres
- forbrugerne sikres en høj grad af beskyttelse.

Ændringen skal give mulighed for at skabe et mere gennemskueligt marked, som fungerer mere effektivt og giver en sådan grad af forbrugerbeskyttelse, at princippet om fri bevægelighed for kredittilbud kan finde anvendelse under optimale forhold både for udbuds- og efterspørgselssiden.

Kommissionen ønsker således at ændre direktivet på grundlag af følgende seks retningslinjer:

- (1) direktivets anvendelsesområde omdefineres med det formål at tilpasse direktivet til de nye markedsforhold og skelne tydeligere mellem forbrugerkredit og boliglån
- (2) nye bestemmelser integreres, hvor der ikke blot tages hensyn til kreditgiverne, men også til kreditformidlerne
- (3) kreditgiverne får adgang til strukturerede informationer, som giver dem bedre muligheder for at vurdere de givne risici

- (4) fastlæggelse af mere fyldestgørende informationer til både forbruger og eventuelle kautionister
- (5) rimeligere fordeling af ansvaret mellem forbrugere og fagfolk
- (6) bedre procedurer og praksis for, hvordan fagfolk skal behandle tilfælde af betalingsforsømmelse, både til fordel for forbrugerne og for kreditgiverne.

2.2. Foranstaltning inden for Fællesskabets kompetenceområde

Indsatsen har til formål at oprette et indre marked og sikre, at det fungerer. Det drejer sig om en aktion, der medvirker til at realisere målsætningen om at beskytte forbrugerne, og det sker ved hjælp af harmonisering som led i gennemførelsen af det indre marked. Derfor er artikel 95 valgt som retsgrundlag. Som følge heraf forelægges Kommissionens forslag for Rådet og Europa-Parlamentet til vedtagelse efter den i traktatens artikel 251 omhandlede fremgangsmåde med fælles beslutningstagning. I henhold til artikel 95 skal Det Økonomiske og Sociale Udvalg høres.

Medlemsstaterne har anvendt minimumsklausulen, der er omhandlet i artikel 15 i direktiv 87/102/EØF, og har om de fleste aspekter ved forbrugerkredit vedtaget regler, som både er mere detaljerede, mere præcise og strammere end direktivets bestemmelser, for at beskytte deres forbrugere. Disse forskelle vil sandsynligvis gøre det vanskeligere at indgå tværnationale aftaler, hvilket er til skade både for forbrugerne og for kreditgiverne.

De nationale bestemmelser til gennemførelse af direktiv 87/102/EØF finder generelt anvendelse på et større område end direktivet, men varierer samtidig fra medlemsstat til medlemsstat. I nogle medlemsstater omfatter lovgivningen om forbrugerkredit således leasing til enkeltpersoner med forkøbsret og selv ren leje af løsøre til forbrugere, mens andre medlemsstater har udlukket sådanne aftaler fra anvendelsesområdet.

På den måde omfatter de forskellige former for kreditaftaler indbyrdes forskellige beregninger af procenter og omkostninger, som også varierer fra medlemsstat til medlemsstat. Derfor indførte direktiv 87/102/EØF, som ændret ved direktiv 90/88/EØF og 98/7/EF, en beregning af de årlige omkostninger i procent, som omfatter alle de renter og omkostninger, forbrugeren skal betale. Denne beregning giver forbrugeren et bedre sammenligningsgrundlag. Indførelsen af de årlige omkostninger i procent har i øvrigt været forbundet med to tilbagevendende problemer, nemlig konventionerne for beregning, således at der samtidig gives udtryk for tidsintervaller og afrundinger, og fastsættelsen af de omkostninger, der skal medtages i "beregningsgrundlaget". For at få en troværdig omkostningsprocent, som kan anvendes i hele Det Europæiske Fællesskab, er det nødvendigt, at medlemsstaterne anvender en ensartet beregningsmetode og medtager de samlede omkostninger i forbindelse med kreditaftalen på samme måde. Men til trods for de ændringer, der blev indført ved direktiv 98/7/EF, forholder det sig stadig ikke sådan i alle tilfælde.

Problemerne med at bevise, om der er tale om "lovpligtig" forsikring og sikkerhed for tilbagebetaling af kreditten - kriteriet for, om omkostningerne skal medtages i beregningsgrundlaget - har f.eks. fået visse medlemsstater til at gøre brug af

minimumsklausulen og indføre regler, som går længere end direktivet. Begrundelsen for at udelukke visse omkostningstyper i direktivet holder ikke - eller ikke længere, og derfor har flere medlemsstater medtaget disse omkostninger i deres nationale "beregningsgrundlag". Endelig er direktivet ikke tilstrækkeligt præcist med hensyn til f.eks. konsekvenserne af de vederlag, som skal betales til kreditformidlere, eller de skatter og afgifter, der er forbundet med tildeling eller opfyldelse af kreditaftalen. Alt dette kan medføre forskelle på snesevis procent, afhængigt af om en medlemsstat er mere eller mindre liberal med hensyn til definitionen af beregningsgrundlagets sammensætning.

Nærværende forslag til direktiv omfatter en nyvurdering både af beregningskonventionerne og af de økonomiske begrundelser for at medtage eller udelukke visse omkostninger; formålet er at udelukke så få kreditomkostninger som muligt og sikre maksimal gennemsigtighed, hvilket burde føre til en maksimal indbyrdes tilnærmelse af de nationale "beregningsgrundlag" og mere ensartede beregninger.

Disse foranstaltninger, som skal sikre sammenlignelige omkostninger, kan kun gennemføres på europæisk plan. De får kun tilstrækkelig virkning, hvis direktivet finder anvendelse på alle forbrugerkreditaftaler.

Der kan gives andre eksempler. Medlemsstaternes lovgivninger har således forskellige procedurer og frister for kreditaftaler både i forbindelse med fortrydelse, betænkning og annullering. Disse forskellige frister og procedurer er til hinder for en kreditgiver, som ønsker at tilbyde kredit i andre medlemsstater, for i Luxembourg er der en frist på 3 dage, i Belgien en frist på 7 dage, i Frankrig er der forbud mod at opfylde kreditaftalen, inden fortrydelsesfristen er udløbet, pligt til at anføre frister og procedurer i kreditaftalen, etc. Forskellige retsregler om udformning, indgåelse og opsigelse af kreditaftaler medfører konkurrenceforvridning.

I visse medlemsstater er der totalforbud mod at tilbyde forbrugere kreditaftaler i hjemmet, mens andre medlemsstater har bestemmelser om fortrydelsesfrist eller særlige foranstaltninger i forbindelse med aggressiv markedsføring. Hvad der er helt lovligt i én medlemsstat, kan medføre en straffesag i en anden. En kreditgiver, som arbejder i en medlemsstat med meget strenge retsforhold, har lettere ved at trænge ind i en medlemsstat med mindre strenge retsforhold og befinder sig derfor i en bedre konkurrencemæssig stilling.

I tilfælde af misligholdelse af kredit- eller kautionaftaler står kreditgiver over for forskellige procedurer og påkravsfrister, afhængigt af om forbrugeren har bopæl i den ene eller den anden medlemsstat. Der er betydelig forskel på medlemsstaternes retsregler om frister, uanset om det er i forhold til forbrugere og kautionister eller i forbindelse med tilbagetagelse af løssøre. Længere frister og særlige procedurer giver anledning til ekstraomkostninger for kreditgiver, som risikerer misligholdelse, og kan betyde, at kreditgiver bliver konkurrencemæssigt ringere stillet end en kreditgiver, som ikke har disse ekstraomkostninger eller lempeligere vilkår, selvom der er ydet kredit til den samme forbruger.

Foranstaltninger med henblik på at sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau udformes i overensstemmelse med traktatens artikel 153, stk. 1 og stk. 3, litra a), sammenholdt med ovennævnte artikel 95. Disse beskyttelsesforanstaltninger har i realiteten til formål at fremme foranstaltninger til gennemførelse af det indre marked

og burde gøre det muligt for medlemsstaterne at acceptere maksimal indbyrdes tilnærmelse uden generel anvendelse af supplerende beskyttelsesforanstaltninger.

Nærværende direktiv tilskynder derfor til anvendelse af mindelige procedurer, inden der skrides til inkasso, overensstemmelse mellem inkassoprocedurerne og det, der er indgået aftale om, balance mellem kreditgivers og forbrugerens gensidige interesser ved afvikling af forsinkede betalinger, hensyntagen til begge parter interesser i forbindelse med en aftale om tilbagetagelse af løsøre købt på kredit og mulighed for forbrugeren til i givet fald at skifte kreditgiver uden at skulle betale eventuelt ubegrundede godtgørelser.

2.3. Det bedst egnede middel til at nå de tilsigtede mål

Forslaget tager sigte på at dække det indre markeds behov ved at indføre fælles, harmoniserede regler for alle aktører, dvs. kreditgivere, kreditformidlere, etc. - hvorved kreditgiverne får lettere ved at distribuere deres tjenesteydelser, og forbrugerne sikres et højt beskyttelsesniveau.

Muligheden for at benytte ensartet lovgivning i form af en forordning, som finder direkte anvendelse i medlemsstaterne uden at skulle gennemføres i national lovgivning, er blevet undersøgt, men opgivet. Med et direktiv får medlemsstaterne mulighed for at ændre den lovgivning, der gælder efter gennemførelsen af direktiv 87/102/EØF, i den udstrækning, det er nødvendigt for at efterkomme direktivet. I forbindelse med udarbejdelsen af forslaget til direktiv har Kommissionen dels bestræbt sig på at udvide direktivets anvendelsesområde mest muligt, således at det dækker samtlige former for kredit- og kautionaftaler, dels at begrænse reformens indvirkning på medlemsstaternes lovgivning. I betragtning af den nye harmoniseringstilgang og de mange væsentlige ændringer erstatter det nye forslag direktiv 87/102/EØF, som ændret ved direktiv 90/88/EØF og direktiv 98/7/EF.

2.4. Fordele ved forslaget til direktiv

Harmoniserede regler om forbrugerkredit vil forbedre de europæiske kreditmarkeders funktion og stabilitet.

Harmoniseringen forbedrer markedets funktion, fordi der bliver flere muligheder for grænseoverskridende aktiviteter på det indre marked, og konkurrencen på markedet øges. Hvis reglerne er de samme for kreditgivere og/eller kreditformidlere samt forbrugere og kautionister, vil sidstnævnte få større tillid til kreditter, som de måske ikke har set før, med meget interessante satser eller vilkår, og som tilbydes af kreditgivere eller kreditformidlere i andre medlemsstater.

Der skabes også større stabilitet på markederne, for med et sæt regler om ansvarlig långivning, informationer og beskyttelse både i forbindelse med indgåelse, opfyldelse eller eventuel misligholdelse af kreditaftaler, er der mindre sandsynlighed for, at en kreditgiver eller kreditformidler kan vildlede forbrugerne i en anden medlemsstat eller bringe deres økonomiske forhold i fare eller udvise uansvarlig adfærd. Forslaget til direktiv, og navnlig bestemmelserne om foranstaltninger til forebyggelse af overdreven gældsætning og reglerne om brug af centrale databaser, forbedrer desuden lånenes kvalitet og reducerer risikoen for, at forbrugerne bliver ofre for ulige forpligtelser, som de ikke kan opfylde, og som medfører, at de

udelukkes i økonomisk henseende, og at medlemsstaterne skal gennemføre becostelige sociale interventioner.

3. GENNEMGANG AF DE DISPOSITIVE BESTEMMELSER

Artikel 1 - (formål)

Direktivet har til formål at indføre maksimal indbyrdes tilnærmelse af bestemmelserne om forbrugerkredit og samtidig sikre forbrugerne et højt beskyttelsesniveau. Denne harmonisering kommer i princippet til at omfatte alle typer og former for kredit til enkeltpersoner. Derfor handler direktivet, som det fremgår af titlen, om forbruger- og ikke forbrugskredit. De få undtagelser i forbindelse med anvendelsesområdet, som omfatter langt mere end direktiv 87/102/EØF, fremgår af artikel 3.

Direktivet omfatter også kautionsaftaler. I forbindelse med disse aftaler tager harmoniseringen navnlig sigte på de oplysninger, der skal gives til forbrugere, som indgår sådanne aftaler, også selvom der stilles kaution for et lån til erhvervsformål.

Artikel 2 (definitioner)

Denne artikel definerer en række udtryk, som anvendes i direktivet. I princippet anvendes der samme terminologi som i direktiv 87/102/EØF. Det har været nødvendigt at foretage visse ændringer for at dække direktivets udvidede anvendelsesområde eller præcisere visse begreber nærmere. Der er tilføjet enkelte nye definitioner for at dække de nye aspekter i teksten.

Definitionerne af "kreditgiver", "forbruger" og "kreditaftale" er så godt som uændrede i forhold til det oprindelige direktiv, men begrebet "kredittilsagn" er bedre integreret. Direktivet omfatter alle kredittransaktioner, herunder tilsagn om at indgå aftale.

Direktivet omfatter også kreditaftaler om levering af tjenesteydelser.

Den anden sætning i definitionen har ikke til formål at indføre en undtagelse. Den klarlægger tilfælde, hvor - løbende - tjenesteydelser, f.eks. levering af gas, vand og elektricitet, går hånd i hånd med en tilsvarende betaling uden, at der ydes "kredit".

Begrebet "kreditformidler" er et generisk begreb, som kan dække flere former for aktiviteter og flere kategorier af mellemed:

en agent, som - i henhold til eksklusivaftale - har fuldmagt til at underskrive på kreditgivers vegne og for dennes regning

en kreditmægler, dvs. en selvstændig (som arbejder i eget navn), og som kan fremsætte kreditanmodninger til flere kreditgivere

en "leverandør af løsøre eller tjenesteydelser" og dermed en person (f.eks. en sælger), som kan være agent eller kreditmægler eller oven i købet en kreditgiver, som omgående overdrager sine rettigheder til en tredje hovedkreditgiver/kapitalformidler, som (eventuelt) alene træffer beslutning om at yde kredit, og hvis aktivitet som mægler kun supplerer vedkommendes hovedaktivitet, som går ud på at sælge varer eller tjenesteydelser.

Forslaget til definition gør det muligt at dække enhver, som medvirker til indgåelse af en kreditaftale, dvs. ikke kun kreditmægleren, men også agenter og bankforbindelser samt leverandører af løsøre og tjenesteydelser og personer med en hoved- eller bi-erhvervsaktivitet, herunder forretningsformidlere.

Det drejer sig således om enhver, som giver en kreditgiver oplysninger om en bestemt forbruger, og som mod vederlag formidler kontakt for en forbruger til en kreditgiver med henblik på indgåelse af en kreditaftale. Vederlaget kan være penge eller antage enhver anden form for aftalt økonomisk fordel: edb-materiale, adgang til kreditgivers netværk, overtræksrettigheder, etc. Definitionen omfatter i princippet ikke advokater og notarer, heller ikke hvis forbrugeren rådfører sig med dem om kreditaftalens omfang, eller de hjælper med at formulere aftalen eller få den erklæret gyldig, forudsat at de begrænser sig til juridisk rådgivning og ikke formidler kontakt mellem deres klienter og bestemte kreditgivere.

"Kautionsaftalen" omfatter alle former for sikkerhedsstillelse, både person og tinglig, dvs. kaution, solidarisk ansvar, pant i fast ejendom, håndpant, etc. Aftalen skal underskrives af en forbruger, kaldet "kautionist", for at kunne skelne mellem kautionisten og den forbruger, som har indgået kreditaftalen. Kautionsaftalen kan vedrøre enhver kredittransaktion til et privat eller erhvervsmæssigt formål, forudsat at kautionisten ikke optræder i erhvervsøjemed.

"De samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten" skal omfatte alle de omkostninger, herunder debitorrenter og de godtgørelser, vederlag, skatter og afgifter samt udgifter af enhver art, som forbrugeren skal betale for kreditten, uanset om omkostningerne skal betales til kreditgiveren, kreditformidleren, den myndighed, som opkræver skatter og afgifter af særlige former for kredit, eller enhver anden tredjepart, som er bemyndiget til at kræve betaling for formidling eller indgåelse af en kredit- eller kautionsaftale. Selvom direktiv 87/102/EØF allerede skal fortolkes på denne måde, er definitionen ændret lidt for at gøre det klarere, at visse omkostninger skal medtages, uden at der dog af den grund er opstillet en udtømmende positivliste over alle omkostninger.

Begreberne "beløb opkrævet af kreditgiver" og "de samlede kreditgiveromkostninger i procent" er nye i forhold til direktiv 87/102/EØF, og skal gøre det muligt at identificere de omkostninger, der vedrører selve tilbuddet om kreditydelse, og som opkræves af kreditgiver, eksklusiv alle andre omkostninger, som opkræves af tredjemand: honorarer til notar, omkostninger i forbindelse med kaution, vederlag til kreditformidlere, eventuelle forsikringsudgifter, etc.

Debitorrenten er den rente, der anvendes til at beregne en periodisk betaling i forhold til det den hævede kreditbeløbs størrelse og løbetid, uden andre omkostninger. Oplysninger om denne rente skal sætte forbrugeren i stand til at kontrollere de debitorrenter, som opkræves for en given periode. I direktiv 87/102/EØF, artikel 6, anvendes begrebet "årlig rente" uden nærmere præcisering. Navnlige i forbindelse med langfristet kredit og pant i fast ejendom, har nogle medlemsstater valgt at benytte en effektiv rente med tilsvarende omregningsmetode, hvorved de undgår, at renterne for givne perioder beregnes efter uendeligt mange forskellige metoder med diverse pro rata temporis regler, som kun har lidt til fælles med tidens lineære karakter. Andre medlemsstater tillader en nominel sats for givne perioder med brug af en proportionel omregningsmetode. Nærværende direktiv tager sigte på at adskille en eventuel senere regulering af debitorrenterne og de effektive renter og begrænser sig til angivelse af den anvendte rentesats. Begrebet "debitorrente" bibeholdes dog for at kunne skelne denne form for rente fra kreditorrente og rente på opsparing.

Debitorrenten er således en rentesats, som kreditgiver efter egen metode kan anvende til at beregne periodiske renter af hævet kapital. Denne rente adskiller sig fra de såkaldte "samlede handelsomkostninger", som til tider anvendes i visse medlemsstater, og som beregnes på grundlag af den nettopris for løsøre eller tjenesteydelser, som skal finansieres, men som ikke indebærer en merværdi for forbrugeren. De årlige omkostninger i procent gør det muligt at angive den egentlige "vægt" af den metode, som anvendes til at beregne denne debitorrente.

Udtrykket "restværdi" anvendes ofte i forbindelse med lejekøb og leasing. Ved at betale denne værdi, når forkøbsretten benyttes, eller kreditaftalen udløber, skal forbrugeren kunne blive indehaver af det finansierede løsøre.

Udtrykket "udnyttelse af kreditmulighed" beskriver det beløb, som en forbruger kan hæve eller har hævet på én gang på et givet tidspunkt. Samtlige tilladte udnyttelser af en kreditmulighed svarer i princippet til maksimumsbeløbet, dvs. "det samlede kreditbeløb".

Definitionen af "varigt medium" er den samme som definitionen i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af {...} om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser og om ændring af direktiv 90/619/EØF, 97/7/EF og 98/27/EF.

Udtrykket "etablerende tredjepart" betegner en person, men hverken kreditgiver eller forbruger, som over for forbrugeren og i givet fald kreditgiver forpligter sig til at genetablere det beløb, som skyldes i henhold til en kreditaftale, således at forbrugeren kan tilbagebetale lånet til kreditgiver i henhold til vilkårene i kreditaftalen. Denne person er som regel et forsikringselskab eller en investeringsfond.

Artikel 3 (anvendelsesområde)

I denne artikel defineres den type aftaler, som direktivet finder anvendelse på. Direktiv 87/102/EØF fandt kun anvendelse på kreditaftaler¹⁰, dvs. aftaler, i henhold til hvilke en kreditgiver yder eller giver tilsagn om at yde en forbruger kredit i form af udskudt betaling, lån eller anden tilsvarende form for finansiell facilitet. Nærværende forslag til direktiv tager sigte på at udvide anvendelsesområdet og omfatter kautioner, dvs. enhver kautionist og dermed enhver forbruger, som stiller sikkerhed, det være sig personlig eller tinglig, uanset om den dækker kredit til en forbruger eller en erhvervsdrivende. Sådanne personer kan ikke nægtes et minimum af informationer og beskyttelse svarende til, hvad forbrugeren/låntageren får¹¹.

Det er nødvendigt at fjerne de undtagelser, der er omhandlet i artikel 2 i direktiv 87/102/EØF, og som vedrører minimums- og maksimumsbeløb, rente- og omkostningsfri kredit, kredit med nedsatte renter og omkostninger, leasing af varer eller tjenesteydelser med forkøbsret, aftaler om forbrugerkredit, der er bekræftet af en notar eller dommer, træk på løbende konto, stiltiende overtræk eller overtræk uden bemyndigelse samt enhver form for kortfristet kredit, som medfører omkostninger eller renteudgifter for forbrugeren¹².

¹⁰ Jf. EF-Domstolens afgørelse af 23. marts 2000 i sag C-208/98, Berliner Kindl Brauerei AG.

¹¹ Lignende eller sammenlignelig lovgivning i medlemsstaterne - ikke-udtømmende liste - : F, UK, L, B, IRL, S.

¹² Medlemsstaterne har i alle henseender overskredet det begrænsede anvendelsesområde for direktiv 87/102/EØF. Lignende eller sammenlignelig lovgivning i medlemsstaterne - ikke-udtømmende liste - pr. undtagelse:

Art. 2, stk.1, litra a) IRL, F (til dels), NL, A. (endvidere har flere medlemsstater, herunder B, en særlig lovgivning om beskyttelse)

Direktivet omfatter ikke kreditaftaler til finansiering af erhvervelse eller ombygning af fast ejendom, som Kommissionen har udarbejdet en henstilling om. Til gengæld finder direktivet anvendelse på sådanne kreditaftaler, hvis de, i givet fald ved at der hæves et nyt kreditbeløb, anvendes til finansiering af andre aktiviteter end erhvervelse eller ombygning af fast ejendom.

Der skal endvidere gøres undtagelse for aftaler med frister eller betalingsfaciliteter, i givet fald ved hjælp af et betalings- eller hævekort, som dækker gratis transaktioner og har en frist på maksimalt tre måneder.

Nærværende direktiv tager ikke sigte på at dække den situation, hvor en arbejdsgiver undtagelsesvis og således ikke som led i sine handels- eller erhvervsaktiviteter giver sit personale kredit eller forskud på løn. Der er derimod ikke grund til at lade medlemsstaterne undtage visse former for kredit til en særlig målgruppe eller med nedsat rente på særlige vilkår fra direktivet, hvis disse former for kredit udbydes systematisk som led i handels- eller erhvervsaktiviteter enten til medlemmerne af et kooperativ, der er oprettet til samme formål, eller når en arbejdsgiver organiserer en "kreditservice" i sin virksomhed. Ved kreditgivning i disse tilfælde skal der udvises samme forsigtighedshensyn som dem, der er omhandlet i nærværende direktiv, og kreditten skal ledsages af de samme informationer, råd og foranstaltninger til beskyttelse af forbrugeren.

Endelig bør der gøres undtagelse for kreditaftaler mellem de investeringsselskaber, der er omhandlet i artikel 1, punkt 2), i direktiv 93/22/EØF og en investor¹³. Det drejer sig faktisk her om helt specielle kreditaftaler, som der findes lignende bestemmelser om, navnlig med hensyn til information og rådgivning.

Artikel 4 - (reklame)

I henhold til direktiv 87/102/EØF, artikel 3 skal enhver reklame eller ethvert kredittilbud, der er fremlagt eller slået op i forretningslokaler, og hvori en person erklærer sig rede til at yde en kredit eller formidle indgåelse af kreditaftaler, og som indeholder angivelse af rentesats eller andre tal vedrørende kreditomkostningerne, også indeholde angivelse af de årlige omkostninger i procent i form af et repræsentativt eksempel, hvis dette er den eneste hensigtsmæssige fremgangsmåde. Formålet var at undgå illoyal eller vildledende reklame, for angivelse af en rentesats eller omkostninger er ikke tilstrækkeligt til at informere forbrugeren om kreditaftalens faktiske omkostninger eller renter.

Formuleringen af artikel 1a, stk. 3, og artikel 3 viser, at medlemsstaterne i begyndelsen var noget usikre på mulighederne for at beregne de årlige omkostninger i procent og de metoder, der skulle anvendes. Derfor blev der accepteret visse undtagelser. Hvis det ikke var muligt blot at angive de årlige omkostninger i procent, kunne omkostningerne angives

Art. 2, stk. 1, litra b) IRL, F, L, UK, B, NL

Art. 2, stk. 1, litra c) DK, NL, F, IRL, B

Art. 2, stk. 1, litra d) DK, NL, F, IRL, B ; Art. 2, stk. 1, litra e) D, F, P, B, DK, A, UK

Art. 2, stk. 1, litra f) D, A, DK, IRL ikke maksimumsbeløb; B og S meget få maksimumsbeløb, F og NL få maksimumsbeløb, L og UK højere maksimumsbeløb ; IRL, F, NL ikke minimumsbeløb, S og B få minimumsbeløb, L lavere minimumsbeløb

Art. 2, stk. 1, litra g) B, F, IRL, L, NL

Art. 2, stk. 2. Undtagelse, som kun anvendes af IRL, UK (Credit Unions), NL, B (sociallån) og D (arbejdsgiverkredit). Ny tekst omfatter NL, B og D

Art. 2, stk. 3, A, IRL, til dels NL og L

Art. 2, stk. 4, Udeladelse forbundet med og skal sammenlignes med artikel 2, stk. 1, litra a).

¹³ EFT L 141 af 11.6.1993, s. 27.

tilnærmelsesvis med et repræsentativt eksempel. Der blev dog ikke givet en nærmere beskrivelse af de forhold, hvorunder det repræsentative eksempel burde anvendes, eller af sammensætningen heraf. I virkeligheden er det altid muligt at beregne de årlige omkostninger i procent, men ved hjælp af de antagelser, der er omhandlet i direktiv 87/102/EØF, artikel 1a, stk. 7, som erstattet af artikel 12 i nærværende forslag til direktiv.

Fordelen ved en angivelse af de årlige omkostninger i procent fremfor en særskilt angivelse af de forskellige - årlige eller periodiske - omkostningselementer er, at der i forbindelse med de årlige omkostninger i procent tages hensyn til de "tidsrum", hvor kreditgiver kræver betaling. De årlige omkostninger i procent er derfor den første ideelle indikator for omfanget af de omkostninger, som skal afholdes i en given periode i forbindelse med tilbagebetaling af enhver kredit i henhold til aftale. I forbindelse med reklame har man imidlertid ikke altid på forhånd kendskab til, hvornår kreditten hæves og/eller tilbagebetales, og det forklarer, hvorfor det er nødvendigt at anvende visse antagelser. Men i visse tilfælde, f.eks. i forbindelse med træk på løbende konto, kan tre eller fire antagelser gøre sig gældende samtidig: kreditløbet hæves omgående, kreditten tilbagebetales efter et år, rentesatsen ligger fast i den anførte periode. Det ville være urimeligt med en forpligtelse til at give lignende informationer i forbindelse med et repræsentativt eksempel i audiovisuelle reklamer, ligesom det ville være utænkeligt med et forbud mod enhver angivelse af omkostninger eller rentesats i de tilfælde, der er omhandlet i artikel 3.

Den mest fleksible løsning, som er foreslået i artikel 4 i nærværende forslag til direktiv, er at henvise til bestemmelserne i Rådets direktiv 84/450/EØF af 10. september 1984 om vildledende og sammenlignende reklame. Bedømmelsen af, om en reklame er vildledende, afhænger således af kreditaftalens type og de faktiske forhold, der gøres gældende i forbindelse med reklamen.

Artikel 5 (forbud mod kredit- og kautionsaftaler indgået uden for fast forretningssted)

Flere medlemsstater¹⁴ har haft svært ved at forestille sig aktivt dørsalg af kreditaftaler i et normalt handelsforhold mellem en kreditgiver eller en kreditformidler og en forbruger, navnlig på grund af dørsalgets indvirkning på forbrugernes forpligtelser. Aktivt dørsalg af kreditaftaler kan navnlig få store konsekvenser for en forbruger, som under de i direktiv 85/577/EØF¹⁵ omhandlede forhold og trods beskyttelse i henhold til direktivet, ikke altid kan overskue den finansielle virkning, som en aftale reelt får. Virkningen viser sig faktisk først i forbindelse med det første afdrag. På grund af kredittens særlige karakter og de eventuelle finansielle virkninger anses det for nødvendigt at anvende en mere restriktiv fremgangsmåde end i direktiv 85/577/EØF og forbyde enhver form for uopfordret dørsalg af de kreditter, der er omfattet af nærværende direktiv. Derfor foreslås det at indføre et forbud mod kredit- og kautionsaftaler indgået under forhold, som svarer til dem, der er omhandlet i direktiv 85/577/EØF, stk. 1, idet det antages, at begrebet "erhvervsdrivende" både omfatter kreditgiver og kreditformidler.

Artikel 6 (gensidig, forudgående orientering og rådgivningspligt)

¹⁴ Lignende eller sammenlignelig lovgivning i medlemsstaterne - ikke-udtømmende liste: UK, B og L. delvis lovgivning om visse virkninger eller tilfælde af dørsalg : IRL og NL.

¹⁵ Domstolens afgørelse af 13. december 2001 i sag C-481/99.

Denne artikel regulerer forbrugerens forudgående informationer og kreditgivers eller kreditformidlers rådgivningspligt¹⁶.

Kreditgiver, og i givet fald kreditformidleren, kan kun anmode forbrugeren og kautionisten om informationer, der er relevante og tilstrækkelige og ikke omfatter mere end, hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil de indsamles og behandles, jf. artikel 6 i direktiv 95/46/EØF. Forbrugeren og kautionisten er forpligtet til at svare i god tro på de helt præcise spørgsmål, som kreditgiver, og i givet fald kreditformidleren, stiller.

Forud for kreditaftalens indgåelse skal forbrugeren have tilstrækkelige informationer om vilkårene og omkostningerne i forbindelse med kreditten og om sine forpligtelser. De foreslåede regler gengiver i hovedtræk de bestemmelser, der findes om forudgående informationer i Kommissionens henstilling af 1. marts 2001 om oplysninger forud for indgåelse af kontrakt, der skal gives til forbrugere af kreditgivere, der tilbyder boliglån.¹⁷ Informationerne skal således vedrøre alle kreditaftalens karakteristika (i tilfælde af en kreditaftale med fast eller variabel rente, hvordan ændrings-, hæve-, tilbagebetalingsvilkårene etc. er), og det er obligatorisk at angive visse af disse forhold i kreditaftalen. I forbindelse med kreditaftaler om fjernsalg skal de forudgående informationer endvidere gives i overensstemmelse med betingelserne i artikel 5 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv .../.../EF om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser og om ændring af direktiv 90/619/EØF, 97/7/EF og 98/27/EF.

De individuelle informationer skal også omfatte en angivelse af de årlige omkostninger i procent. De årlige omkostninger i procent, som indgår i disse informationer, kan kun adskille sig fra de endelige årlige omkostninger i procent i kreditaftalen, hvis de er baseret på kontraktforhold, som der ikke kunne være kendskab til, da informationerne blev givet. Forbrugeren bør i det mindste vide, at der gjort brug af antagelser, og hvad disse antagelser går ud på, således at han er advaret og kan kontrollere de elementer, der indgår i de årlige omkostninger i procent og dermed i den foreslåede kredit: beløb, der skal hæves, beløb, der skal tilbagebetales, og forfald. Det samme gælder for de samlede kreditgiveromkostninger i procent. Angivelse af en sats eller omkostninger uden en sådan antagelse anses for vildledende. Derfor er det i forbindelse med kreditaftaler om fjernsalg vigtigt at præcisere, at når de forudgående informationer meddeles telefonisk, jf. artikel 3, stk. 3, i direktiv .../.../EF, skal informationerne vedrøre de årlige omkostninger i procent og de samlede kreditgiveromkostninger i procent samt de elementer, som indgår heri.

Antagelser kan anvendes i begrænset omfang. Artikel 1a, stk. 7, i direktiv 87/102/EØF stiller allerede strenge betingelser, som videreføres i nærværende forslag til direktiv. Det er f.eks. kun tilladt at erstatte en tilbagebetalingsplan med den antagelse, at hele kreditten tilbagebetales efter et år, hvis tilbagebetalingsplanen ikke fremgår af aftalens bestemmelser og det betalingsmiddel, der anvendes i forbindelse med den tildelte kredit.

Endvidere bør kreditgiver, og i givet fald kreditformidleren, pålægges en almindelig rådgivningspligt, således at forbrugeren kan træffe et optimalt valg blandt de former for kredit, de normalt tilbyder. Ved rådgivningen bør der navnlig tages hensyn til forbrugerens

¹⁶ Lignende eller sammenlignelig lovgivning i medlemsstaterne - ikke-udtømmende liste: Stk. 1 og 2 : hovedparten af medlemsstaterne, f.eks. F og B: forudgående tilbud, NL: informationsnotat; IRL og L : informationer i forbindelse med reklame, kreditgivers erhverv, UK : oplysningspligt og specificering af informationerne i forbindelse med hver enkelt kreditaftale, etc. Stk. 3 : B.

¹⁷ EFT L 69 af 10.3.2001, s. 25-29.

tilbagebetalingsevne, den givne risiko, en eventuel tilbagebetalingsplan, mulighederne for at hæve kreditten i flere trancher samt formålet med den ønskede kredit.

Artikel 28 i nærværende direktiv omhandler kreditformidlere, som i mangel af registrering arbejder på kreditgivers eller en godkendt kreditformidlers ansvar. I givet fald skal kreditformidleren sørge for informationer og rådgivning, men på kreditgivers eller kreditformidlerens ansvar. Artikel 6, stk. 4, regulerer det tilfælde, hvor kreditformidleren er leverandør af varer eller tjenesteydelser og kun deltager indirekte i tilbudsgivningen og kreditaftalens indgåelse. I det tilfælde påhviler informations- og rådgivningspligten alene den kreditgiver eller kreditformidler, på hvis vegne leverandøren deltager i kreditaftalens indgåelse, i givet fald som forretningsformidler.

Artikel 7 (indsamling og behandling af oplysninger)

De meget personlige informationer, som forbrugeren eller kautionisten giver i forbindelse med indgåelse, forvaltning eller opfyldelse af en kredit- eller kautionaftale, indsamles ofte med andre formål end risikovurdering for øje, dvs. reklame, marketing, tilbud om forsikringsaftaler, markedsføring og salg af disse data til tredjemand, etc. Forbrugeren tilsagn indhentes ofte ved hjælp af et kreditansøgningsskema eller en bestemmelse i kredit- eller kautionaftalen og under omstændigheder, som ikke giver forbrugeren en reel mulighed for at sige nej i betragtning af risikoen for at få afslag på ansøgningen om kredit eller betalingsfaciliteter. Som regel er forbrugeren ikke engang klar over, at han har underskrevet en sådan bestemmelse.

I henhold til artikel 7 er det kun tilladt for personer, som deltager i de transaktioner, der er omhandlet i nærværende direktiv, at indsamle og navnlig behandle disse informationer med henblik på at vurdere den økonomiske situation, som forbrugeren eller enhver kautionist befinder sig i, og deres tilbagebetalingsevne. Det drejer sig således om en formel forpligtelse, som udelukker enhver anvendelse af personlige data indsamlet inden for rammerne af nærværende direktiv til reklame-, markedsførings- eller salgsformål. Direktivet skal bl.a. gøre det muligt at sørge for gennemførelse af og skabe sikkerhed omkring den i artikel 6 omhandlede pligt til videregivelse af til tider meget personlige og følsomme data til kreditgiver eller kreditformidler, uden at det i øvrigt hindrer gennemførelsen af direktiv 95/46/EF. Men direktivet tager også sigte på informationer, som indsamles under forvaltningen af kredit- eller kautionaftalen, herunder informationer om misligholdelse. De berørte parter er således ikke kun kreditgivere og kreditformidlere, men også oplysningsbureauer og forsikringsgivere, som kreditgiver kan henvende sig til for at indhente informationer i overensstemmelse med artikel 9. Listen kan suppleres med inkassobureauer og generelt med enhver, som har overtaget kreditgivers fordring.

Artikel 8 (central database)

Det er både i forbrugeren og i kautionistens interesse at undgå overdreven gældsætning. Problemet kan til dels løses ved at oprette centrale databaser. Samtidig kan kreditgiver ansvarliggøres ved hjælp af civilretlige eller handelsmæssige sanktioner, hvis det på grundlag af de modtagne oplysninger ville have været rimeligt at afholde sig fra at yde en ny kredit. Medlemsstaterne¹⁸ bør i hvert fald sørge for, at der findes centrale databaser med negative

¹⁸ Lignende eller sammenlignelig lovgivning i medlemsstaterne - ikke-udtømmende liste: situationen er meget forskellig fra medlemsstat til medlemsstat: NL og B: næsten identisk lovgivning, som dog er udvidet til også at omfatte positive oplysninger, D, A og I: flere positive oplysninger end dem, der registreres i forbindelse med kredit- og kautionaftaler uden pligt til brug af baser; F og DK : begrænset

oplysninger, som er neutrale og troværdige. Databaserne skal indeholde oplysninger om forsinkede betalinger, gøre det muligt at identificere forbrugere og kautionister, i det mindste dække medlemsstatens geografiske område og sikre alle kreditgivere adgang.

Med artikel 8 gøres centrale databaser obligatoriske, og der indføres en række fælles bestemmelser om adgang til data samt behandling og brug af data.

I henhold til artikel 8, stk. 4, kan medlemsstaterne gå videre og oprette centrale databaser med positive oplysninger om alle forbrugernes kreditforpligtelser. Kreditgiveren råder således over et endnu mere troværdigt redskab end databasen med negative oplysninger, som gør det muligt at kontrollere, om en given forbruger, eller i givet fald en kautionist, har indgået andre kredit- eller kautionaftaler, som ikke er genstand for tvister, men som sammenlagt udgør så stor en byrde, at forbrugeren, eller i givet fald kautionisten, ikke ville kunne klare endnu en kredit.

Det i artikel 9 omhandlede begreb "ansvarlig kredit" indebærer, at kreditgiver er forpligtet til at bruge den centrale database, inden forbrugeren indgår en kreditaftale, eller kautionisten forpligtes til at sikre tilbagebetaling af kreditten. Det er klart, at den centrale database kun giver kreditgiver et første indtryk, som nok er nyttigt, men som skal suppleres med andre foranstaltninger, jf. artikel 9. I gennemsigtighedsøjemed anses det dog for hensigtsmæssigt, at kreditgiver på foranledning af forbrugeren oplyser om det resultat, der kommer frem ved brug af den centrale database. På den måde får forbrugeren og kautionisten i givet fald mulighed for at forlange, at den ansvarlige for oplysningerne i databasen foretager de nødvendige ændringer.

Basen kan kun bruges til at indhente individuelle oplysninger. Oplysningerne fra den centrale database må kun anvendes til at vurdere risikoen for misligholdelse af kredit- eller kautionaftalen og ikke til nogen form for reklame, salg, etc. De personlige oplysninger må kun opbevares så længe, det er nødvendigt for at vurdere risikoen, og skal derfor tilintetgøres umiddelbart efter kredit- eller kautionaftalens indgåelse eller afslaget på kreditansøgningen. Den ansvarlige for oplysningerne i den centrale database kan dog beholde et bevis for, at der er gjort brug af basen, og i givet fald give besked herom til den berørte part eller domstolene, f.eks. i det tilfælde, hvor kreditgiver stilles til ansvar eller bestrider en påstand om ansvar i henhold til bestemmelserne om "ansvarlig kredit".

Artikel 9 (ansvarlig kreditgivning)

I visse medlemsstater¹⁹ findes der regler, som pålægger kreditgiver at udvise forsigtighedshensyn og følge god forretningsskik. Denne artikel har til formål at indføre et lignende princip på europæisk plan ikke blot i forbrugernes eller kautionisternes, men også i alle kreditgivernes interesse. Kreditorerne risikerer faktisk, at deres kunder bliver mindre solvente på grund af kreditaftaler, de efterfølgende har indgået med konkurrenter under forhold, som i høj grad bringer forbrugeren eller kautionistens tilbagebetalingsevne i fare.

Princippet om "ansvarlig kreditgivning" indebærer navnlig en forpligtelse til at bruge centrale databaser og undersøge forbrugeren eller kautionistens svar nærmere, anmode om sikkerhedsstillelse og kontrollere oplysninger, som kommer fra kreditformidlere eller følger

til negative oplysninger uden pligt til brug af baser. I UK derimod: ingen centrale oplysninger, næsten fuld frihed til at oprette spredte private databaser uden fælles kriterier og uden pligt til brug af baser.

¹⁹ Lignende eller sammenlignelig lovgivning i medlemsstaterne - ikke-udtømmende liste: NL, B og for kautionister F og SV.

med den kredittype, som tilbydes. Det drejer sig ikke om en forpligtelse til at nå et bestemt resultat, f.eks. at forbrugeren misligholder - eller ikke misligholder - en aftale. Sådanne forsigtighedsregler kræver i øvrigt, at de givne forhold vurderes i hvert enkelt tilfælde, helst af domstolene. Kreditgivers undersøgelse af forbrugers tilbagebetalingsevne er dog ikke en uforpligtende handling, for det drejer sig om kreditgivers ansvar ifølge aftale, og det er i den forbindelse vigtigt at gøre opmærksom på den sammenhæng, der er mellem kreditaftalens indgåelse og den forudgående undersøgelse.

Bestemmelsen indskrænker ikke forbrugers forpligtelse til at udvise forsigtighed i forbindelse med creditsøgning og til at overholde sine kontraktmæssige forpligtelser.

Artikel 10 (obligatoriske oplysninger i kredit- og kautionsaftaler)

Med hensyn til de obligatoriske oplysninger i kreditaftaler indeholder artikel 4, stk. 2, i direktiv 87/102/EØF kun et minimum. I artikel 4, stk. 3, henvises der til direktivets bilag I, som omfatter en liste over de "væsentlige" betingelser, som medlemsstaterne *kan* kræve oplysning om i den skriftlige aftale. De fleste medlemsstater har derfor reguleret almindelige kreditaftaler med hensyn til form og indhold og visse særlige kreditaftaler på meget forskellig måde.

Artikel 10, stk. 1, indeholder en fælles bestemmelse for kredit- og kautionsaftaler. Det er vigtigt, at alle parter får et eksemplar af kreditaftalen, herunder kreditformidleren, som ikke er en "part" i ordets egentlige forstand, men som har interesse i at blive informeret, navnlig om betalingen af sit vederlag. Både kredit- og kautionsaftaler skal indeholde en bestemmelse om eventuelle udenretslige procedurer.

Artikel 10 i nærværende direktiv indeholder en udtømmende liste over obligatoriske oplysninger, som hovedsagelig dækker de informationer, der allerede er omhandlet i artikel 6. Hvis det er nødvendigt med et minimum af obligatoriske oplysninger i kreditaftalen, så skal oplysningerne naturligvis også være relevante, letforståelige og korrekte og svare til de informationer, der blev meddelt på forhånd inden kreditaftalens indgåelse. De almindelige betingelser, bl.a. med hensyn til konti og ændrede satser, indgår som en integrerende del af kreditaftalen.

Det samlede kreditbeløb skal altid anføres - for en kreditgiver yder ikke ubegrænset kredit - og dette beløb kan kun ændres, hvis der indgås en ny kontrakt (fornyelse). Ordet "eventuel" i det i direktiv 87/102/EØF, artikel 4, omhandlede bilag fjernes derfor. Nogle kreditgivere fastsætter midlertidige maksimumsbeløb og hæver (eller sænker) ensidigt disse beløb afhængigt af, om forbrugeren tilbagebetaler regelmæssigt eller hæver af kreditten, om kreditten er rentabel, om de maksimale nationale satser ændres, etc.

Hvis en af parterne ønsker at forhøje det samlede kreditbeløb - dvs. maksimumsbeløbet - skal vedkommende anmode om en ny aftale, og kreditgiver er forpligtet til at kontrollere forbrugers solvens på ny (hvilket er ensbetydende med, at de "midlertidige maksimumsbeløb" ikke/ikke længere er tilladt).

Det tjener ikke noget formål at angive det "hævde beløb" i kreditaftalen, og derfor ses der bort fra denne mulighed. Derimod er det nødvendigt med supplerende oplysninger i forhold til artikel 6 i nærværende forslag til direktiv, navnlig om tilbagebetalingsplanen, den finansierede genstand i tilfælde af "tildelt kredit", en eventuel kontant udbetaling i tilfælde af køb på afbetaling, satser og omkostninger i tilfælde af misligholdelse af kreditaftalen, etc.

Kautionsaftaler skal også indeholde et minimum af oplysninger, dvs. en angivelse af "det forsikrede beløb" og af omkostningerne i tilfælde af misligholdelse af kautionsaftalen, som er fuldstændig adskilt fra kreditaftalen. Omkostningerne i forbindelse med kautionsaftalens indgåelse betales i praksis af forbrugeren og skal derfor medregnes i de årlige omkostninger i procent. Selv i det tilfælde kausionsisten afkræves omkostningerne direkte, har vedkommende i henhold til den nationale lovgivning i samtlige medlemsstater ret til at gøre krav gældende over for forbrugeren, og derfor skal betalingen af en sådan fordring også medregnes i de årlige omkostninger i procent.

Artikel 11 (fortrydelsesret)

Betænkningstid og fortrydelsesret er klassiske begreber²⁰, som indebærer, at forbrugeren kan trække sig tilbage fra en uovervejede forpligtelse og en beslutning, som er truffet under omstændigheder, hvor forbrugeren på grund af pres fra sælgers side ikke frit har givet tilsagn på et velinformeret grundlag. Artiklen omhandler fortrydelsesret under forhold svarende til dem i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af {...} om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser og om ændring af direktiv 90/619/EØF, 97/7/EF og 98/27/EF. Kommissionen har valgt denne fremgangsmåde for at sikre indbyrdes tilnærmelse af bestemmelserne om fortrydelsesret på områder, som har en vis lighed. Kommissionen er klar over, at der findes afvigende løsninger i andre direktiver om forbrugerret. Som anført i "Strategien for forbrugerpolitik 2002-2006" har Kommissionen til hensigt at foretage en revision i forbindelse med opfølgningen af meddelelsen om europæisk aftaleret.

Artiklen hindrer ikke, at der hæves af kreditten med det samme. Kreditgiver kan i så fald forlange, at den forbruger, der gør sin fortrydelsesret gældende, skal betale en maksimal godtgørelse, som svarer til det beløb, der fremkommer ved anvendelse af satsen for de årlige omkostninger på det hævede beløb at regne fra den dag, beløbet hæves, indtil kreditmuligheden ikke længere udnyttes, fordi midlerne er tilbagebetalt eller løst returneret. Godtgørelsen er ganske ubetydelig for mindre kreditter, men gør det i det mindste muligt at undgå misbrug og spekulationer i forbindelse med større beløb. Endvidere er forbrugeren forpligtet til at aflevere det løst, som han har modtaget i kraft af kreditaftalen, til kreditgiver, forudsat at løst skal stilles til rådighed i henhold til kreditaftalen. I det tilfælde der i retlig henseende skelnes mellem kreditaftalen og købsaftalen, er forbrugeren forpligtet til at opfylde købsaftalen, medmindre den er indgået under en resolutiv betingelse, som er knyttet til kreditaftalens faktiske indgåelse.

Artikel 12 (årlige omkostninger i procent)

Artikel 12 omhandler beregningen af de årlige omkostninger i procent. Den erstatter og supplerer artikel 1a i direktiv 87/102/EØF, som blev indsat ved direktiv 90/88/EØF.

Metoden til beregning af de årlige omkostninger i procent, jf. bilag I, bibeholdes, selvom den anvendte terminologi ændres som følge af de nye definitioner, der indføres ved nærværende forslag til direktiv. Der foreslås en komplet standardisering af afrundinger og begrebet år, idet kun metoden med brøkdele af et år bibeholdes. Bilag II indeholder flere beregningseksempler, som omfatter samtlige kreditaftaler.

²⁰ Medlemsstaterne har en lignende ordning. Lignende eller sammenlignelig lovgivning i medlemsstaterne - ikke-udtømmende liste: B: fortrydelsesret (droit de renonciation) i syv arbejdsdage, F: fortrydelsesfrist (délai de rétractation) i syv dage, IR: fortrydelsesret (droit de rétractation) i ti kalenderdage, L: fortrydelsesret (droit à se départir), men kun i forbindelse med kreditaftaler med en leverandør i to dage. UK: fortrydelsesret (cooling-off period) med flere varianter, D&A: fortrydelsesret (Widerrufsrecht).

De samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkredit, herunder debitorrenter og andre godtgørelser, vederlag, skatter og afgifter samt udgifter af enhver art, som forbrugeren skal betale for kreditten, uanset om omkostningerne skal betales til kreditgiveren, kreditformidleren, den myndighed, som opkræver skatter og afgifter, eller enhver anden tredjepart, som er bemyndiget til at kræve betaling for formidling eller indgåelse af en kredit- eller kautionaftale.

To undtagelser, som allerede blev indført ved direktiv 90/88/EØF, bibeholdes i stk. 2: omkostninger, der skyldes misligholdelse, og omkostninger, der skal betales, hvad enten der købes kontant eller på kredit. Der gives en nærmere forklaring af visse "midler", som anvendes i forbindelse med kreditaftalen, dvs. af kort og konti. Omkostningerne i forbindelse med disse midler skal indgå i de samlede omkostninger i forbindelse med kreditten og dermed i de årlige omkostninger i procent, medmindre kreditgiver for disse midlers vedkommende klart og tydeligt har defineret de omkostninger, der er forbundet med kredittransaktionerne, og de omkostninger, der er forbundet med andre betalingstransaktioner.

Det er klart, at en forsikring, som garanterer tilbagebetaling af kreditten, mindsker kreditgivers risiko, og at præmien i givet fald skal anses for at være en omkostning i forbindelse med kreditten. Dette princip finder også anvendelse i forbindelse med visse forsikringstyper, som er omfattet af undtagelse v) i artikel 1a i direktiv 87/102/EØF. Visse medlemsstater²¹ har udvidet "frit valg"-aspektet til at omfatte andre forsikringstyper eller har udvidet begrebet "samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten" til at omfatte en hvilken som helst obligatorisk forsikring, hvis præmie nødvendigvis skal indgå i beregningen af de årlige omkostninger i procent. I disse lande har man konstateret, at forbrugeren i praksis ikke var frit stillet, og at kreditgiver af hensyn til sikkerhed eller fortjeneste foretrak at lade en forsikring indgå automatisk i aftalen, selvom forbrugeren ikke oprindeligt havde anmodet om en sådan forsikring. Men de har også haft problemer med at bevise, om der er tale om "lovpligtig" forsikring og sikkerhed for tilbagebetaling af kreditten - kriteriet for, om omkostningerne skal medtages i beregningsgrundlaget. Nærværende forslag til direktiv har til hensigt at fjerne denne debat, for det foreslås, at enhver forsikringspræmie automatisk medtages i de samlede omkostninger i forbindelse med kreditten, hvis forsikringen tegnes ved kreditaftalens indgåelse.

Derimod medtages ydelserne fra en forsikring til dækning i tilfælde af dødsfald, invaliditet, sygdom eller arbejdsløshed, f.eks. det beløb, der tilbagebetales før forfaldstidspunktet, genanvendelsesgodtgørelsen og bestillingsomkostningerne, ikke i de årlige omkostninger i procent. Der fastsættes ikke en præcis dato i kreditaftalen for udbetaling af disse beløb, og forbrugeren regner i princippet ikke på forhånd med at realisere disse transaktioner.

Men ydelsen fra en livsforsikring til dækning af kapitalens genetablering ved kreditaftalens udløb opfylder en forpligtelse inden en aftalt frist og dato, også selvom vilkårene er beskrevet i en tillægskontrakt.

Der bør i fornødent omfang lægges visse af de i stk. 3, 4 og 5 omhandlede antagelser til grund ved beregningen af de årlige omkostninger i procent. Forbrugeren skal informeres om disse antagelser, hver gang de er lagt til grund for en beregning. Det er kun tilladt at bruge antagelser, hvis de tilsvarende beregningslementer ikke er kendt på reklametidspunktet eller

²¹ Lignende eller sammenlignelig lovgivning i medlemsstaterne - ikke-udtømmende liste: Medlemsstater, som normalt går længere end direktivet med et mere omfattende beregningsgrundlag: B, ES, F, NL, A, SV. Medlemsstater med egenartet løsning eller indberegning af forsikringsomkostninger: B, DK, ES, F, NL, A, SV, UK.

på det tidspunkt, informationerne gives, eller hvis de ikke fremgår af kontraktbestemmelserne eller det betalingsmiddel, der anvendes i forbindelse med den tildelte kredit.

Den antagelse, at der ikke er fastsat noget loft over kredittens størrelse, jf. artikel 1a, stk. 7, første led, i direktiv 87/102/EØF, bibeholdes ikke. I henhold til nærværende forslag til direktiv skal der altid være et samlet kreditbeløb, og beløbet skal anføres. Derimod indføres der en antagelse med hensyn til de hævede kreditbeløb. Når forbrugeren kan hæve kreditbeløb på et hvilket som helst tidspunkt og af vilkårlig størrelse - dog inden for kreditaftalens rammer - kan kreditgiver ikke på forhånd medtage disse elementer i beregningen af de årlige omkostninger i procent. Kreditgiver formoder derfor, at det samlede kreditbeløb hæves omgående, og denne form for kreditaftale kan derfor sammenlignes med et klassisk lån.

Stk. 6 vedrører leasing, som er en særlig form for kredit. Kreditaftalen indeholder normalt parametre, som gør det muligt at bestemme det finansierede løsøres restværdi, som forfalder til betaling, når forbrugeren benytter forkøbsretten. Enten indeholder kreditaftalen oplysninger, som gør det muligt at beregne beløbet helt nøjagtigt på forhånd, og disse oplysninger anvendes så til at beregne de årlige omkostninger i procent, eller også anvendes der i aftalen parametre, som først gør det muligt at foretage en beregning efterfølgende, og i givet fald antages det, at løsøret afskrives lineært.

Endelig indeholder bilag III en metode og nogle eksempler, som gør det muligt at beregne den indvirkning, som en lovpligtig forudgående opsparing har på de årlige omkostninger i procent.

Artikel 13 (samlede kreditgiveromkostninger i procent)

De samlede kreditgiveromkostninger i procent er den pris, som kreditgiver kræver for sin "kreditservice", eksklusiv enhver omkostning, som tredjemand kræver betaling for. Omkostningerne beregnes efter samme metode som de årlige omkostninger i procent, men beregningsgrundlaget er begrænset til kreditgivers egne omkostninger. Omkostningerne omfatter derfor navnlig renter, stiftelsesprovision, forvaltningsomkostninger, kreditforsikringspræmier og normalt forsikringspræmier, som forbrugeren pålægges ved kreditaftalens indgåelse, forudsat at kreditgiver fremsætter krav om en forsikring og vælger forsikringsselskabet. Præmien medtages med andre ord ikke i beregningsgrundlaget, hvis forsikringen - som enhver anden tilknyttet service - er valgfri. Omkostninger i forbindelse med sikkerhedsstillelse, honorarer til notar, skatter og afgifter, registreringsafgifter, etc. medtages heller ikke.

Artikel 14 (debitorrente)

I artikel 2, litra k), defineres begrebet debitorrente som en rentesats, eksklusiv enhver anden omkostning. Nærværende forslag til direktiv indfører hovedsagelig regler om debitorrentens muligheder for at variere. Kreditaftalen skal indeholde en bestemmelse om, i hvilke perioder debitorrenten kan variere. Der er frit valg med hensyn til referenceindeks eller -sats, forudsat at referencerne er underlagt objektive og entydige regler, som parterne ikke har indflydelse på.

Kun rentesatsen, eksklusiv enhver anden omkostning, kan variere, da variable "omkostninger" er utænelige. Man kan vanskeligt forestille sig, at omkostningerne ved kreditaftalens indgåelse eller forvaltning (vederlag, stempelafgifter, forsendelsesomkostninger, etc.) kan variere eller måske falde - tværtimod. Det er kun pengenes pris, der kan variere med tiden. Derfor kan der ikke blive tale om en variabel sats

for de samlede handelsomkostninger: prisen på løsøre eller en tjenesteydelse fastsættes på forhånd og fordeles på en tidsperiode. Eventuelle omkostninger ved en genfinansiering af transaktionen fra kreditgivers side indgår allerede i de samlede handelsomkostninger og kan derfor i sagens natur ikke længere variere.

Forbrugeren skal informeres om enhver ændring af rentesatsen, f.eks. ved hjælp af et kontoudtog. Med angivelsen af den nye procent for de årlige omkostninger kan forbrugeren konstatere, om kreditten - efter at reglerne om variabel rente har fundet anvendelse - er blevet for dyr i forhold til markedsrenten.

Artikel 15 (urimelige kontraktvilkår)

De vilkår, der er opregnet i denne artikel, skal opfattes som en række "sortlistede" særvilkår, der ikke må optræde i kredit- og kautionssaftaler. Man skal dog ikke tro, at denne opregning udelukker de (grå) vilkår eller den almindelige bestemmelse, som findes i direktiv 93/13/EØF om urimelige kontraktvilkår. Derfor hedder det, at artiklen finder anvendelse, "uden at dette udelukker, at direktiv 93/13/EF finder anvendelse på hele aftalen".

Forbuddet under litra a) vedrører en praksis, som enten går ud på at kræve eller hensætte en del af de udlånte midler som håndpant, reserve, kaution, eller købe aktier i et forsikrings- eller finansieringsselskab, etc. På den måde kan kreditgiver, eller i givet fald kreditformidleren, ende med at få en dobbeltgevinst.

Bestemmelsen under litra b) skal regulere tilbud, som kombinerer en kreditaftale med en anden aftale, der normalt vedrører en tilknyttet tjenesteydelse - forsikring, vedligeholdelse, sigtkonto, etc., uden at forbrugeren har mulighed for at afslå tjenesteydelsen eller vælge en anden tjenesteyder. Da forbrugeren ikke har frit valg, skal udgifterne medtages i de samlede omkostninger i forbindelse med kreditten.

Litra c) indebærer, at de årlige omkostninger i procent kun kan ændres som følge af en variabel debitorrente, eksklusiv enhver anden omkostning. Man kan vanskeligt forestille sig, at stempelafgifter, stiftelsesprovision, omkostninger i forbindelse med kontoudtog og forvaltning, etc. kan variere. En ensidig forøgelse af omkostningerne kræver en ny kreditaftale.

Litra d) har til formål at forbyde enhver variationsbetingelse, som er urimelig i forhold til forbrugeren, dvs. f.eks. at der anvendes forskellige beregninger afhængigt af, om satsen stiger eller falder, og hvor satser eller indekser for variationer ikke er helt neutrale eller måske endda afhænger ensidigt af kreditgiver, etc.

Forbuddet i litra e) vedrører en praksis, som går ud på først at anvende en "lokkesats" eller en rabattsats og derefter en højere variabel grundsats. Den oplyste sats skal være grundsatsen, og rabatten skal meddeles separat.

Litra f) vedrører de såkaldte "ballonaftaler". Sådanne "tilbagebetalingsplaner", hvor det sidste afdrag - restværdien - er ret højt, anvendes navnlig af selskaber, som "indfanger" kunder i forretningsøjemed med det formål at gøre forbrugerne trofaste navnlig over for netop deres bilmærke. Disse aftaler fører ofte til genfinansiering eller tilbagelevering af den finansierede genstand som kontantbetaling ved køb af en anden bil, herunder en ny kreditaftale. Denne fremgangsmåde forekommer tvivlsom, for den kan forhindre forbrugeren i at skifte mærke på grund af den tunge finansiering i sidste ende.

Artikel 16 (tilbagebetaling før forfaldstidspunktet)

I henhold til artikel 8 i direktiv 87/102/EØF har forbrugeren "*ret til at opfylde sine forpligtelser i henhold til en kreditaftale forud for forfaldstidspunktet*". Retten er korrigeret i det omfang, det hedder, at "*i så fald skal forbrugeren i overensstemmelse med de af medlemsstaterne fastsatte bestemmelser have ret til en rimelig reduktion af de samlede kreditomkostninger, og at kreditgiver derfor kan kræve en - rimelig - genanvendelsesgodtgørelse for at få dækket sine omkostninger og investeringstabet.*

Flere medlemsstater har indført præcise regler om denne godtgørelse eller endda forbudt den²². Nu om dage kan man faktisk vanskeligt retfærdiggøre en finansiel godtgørelse eller kompensation med de muligheder for geninvestering af kapitalen, der findes på det internationale kapitalmarked. Derfor foreslås det først og fremmest at bekræfte retten til at tilbagebetale kreditten helt eller delvist før forfaldstidspunktet.

I et forsøg på at skabe balance mellem forbrugers fordele og kreditgivers ulemper - tilbagebetalingen før forfaldstidspunktet skal forvaltes og den modtagne kapital geninvesteres - indføres der en bestemmelse om, at kreditgiver kun får en genanvendelsesgodtgørelse, hvis godtgørelsen er objektiv, rimelig og beregnet på grundlag af aktuarmæssige principper. Den anvendte metode skal med andre ord være objektiv og automatisk gøre det muligt at se, hvornår der ikke er behov for en godtgørelse, navnlig under gunstige økonomiske forhold, hvor godtgørelsen bør være negativ og i realiteten give forbrugeren en gevinst. I den forbindelse respekteres princippet om "aktuarmæssig retfærdighed" fuldt ud. På den måde kan der bedst tages hensyn til begge parter synspunkter.

Det foreslås dog at fritage forbrugeren for at betale godtgørelse i forbindelse med alle de kreditaftaler, hvor vilkårene ikke berettiger en sådan godtgørelse.

- Litra a) tager derfor sigte på at udelukke kreditter med variabel debitorrente, hvor omkostningerne ved tilbagebetaling før forfaldstidspunktet i vid udstrækning udlignes med rentesatsen. Den variable rente skal dog gælde i perioder af mindre end et års varighed.
- Litra b) udelukker kreditter, som er omfattet af en forsikring. Ingen af de berørte parter har interesse i at bevare kreditten. De beløb, der udbetales i henhold til forsikringsaftalen, skal tværtimod gøre det muligt at bringe kontraktforholdet til ophør.
- Litra c) vedrører kreditter uden amortisering af kapital, f.eks. træk på løbende konto og helt generelt enhver form for kredit, hvor renterne beregnes efterfølgende i forhold til lånenes varighed. Uden en forpligtelse til at betale rater eller periodiske afdrag kan der i øvrigt ikke blive tale om tilbagebetaling før forfaldstidspunktet. Litra c) omfatter ikke de i artikel 20 omhandlede kreditaftaler, som har en bestemmelse om genetablering af kapitalen. Disse kreditaftaler har særlige regler om tilbagebetaling ved periodens udløb og særlige regler for særskilt beregning af renter.

Artikel 17 (overdragelse af rettigheder)

²² Lignende eller sammenlignelig lovgivning i medlemsstaterne - ikke-udtømmende liste: (1) begrænsninger i forbindelse med beregningen og/eller godtgørelsens størrelse: IRL, NL, B, L, UK, (2) forbud: F.

Denne artikel svarer til artikel 9 i direktiv 87/102/EØF. Teksten er kun ændret med det formål at indarbejde de nye definitioner og den udvidede beskyttelse i forhold til kautionisten. Ved ny indehaver forstås enhver, som har overtaget kreditgivers rettigheder, og derfor navnlig en forsikringsgiver, et inkassofirma, et genbelåningsfirma og lignende, uden at det har været nødvendigt at tage hensyn til den anvendte juridiske konstruktion: overdragelse af fordring, subrogation, delegation, etc.

Artikel 18 (forbud mod anvendelse af vekslers og andre værdipapirer)

Denne artikel erstatter artikel 10 i direktiv 87/102/EØF og fjerner fuldstændig brugen af vekslers, trasserede vekslers og checks som betalingsmiddel og/eller personlig sikkerhedsstillelse.

Artikel 19 - (solidarisk ansvar)

Denne artikel erstatter artikel 11 i direktiv 87/102/EØF. Artikel 11 har rod i Common Law-begrebet "joint and several liability" (solidarisk ansvar), hvor flere personer er retligt forpligtet sammen og hver for sig til at opfylde en forpligtelse. Det begreb, der i sidste ende blev anvendt i direktiv 87/102/EØF, dvs. "subsidiært ansvar", er et kompromis, som indebærer, at forbrugeren under visse forhold kan kræve betaling fra kreditgivers side, hvis kravet mod sælger er begrundet, og sidstnævnte ikke betaler. Visse medlemsstater har gennemført artikel 11 uden videre, og som følge heraf er deres lovgivning virkningsløs. Andre medlemsstater er gået videre end denne bestemmelse og har navnlig fjernet elementet af eksklusivaf tale i forholdet mellem kreditgiver og leverandør eller tjenesteyder²³.

Det er ønskeligt at give forbrugeren ret til at gøre krav gældende direkte over for kreditgiver i de tilfælde, hvor kreditgiver både har forretningsmæssige fordele ved at arbejde sammen med visse leverandører og kan gøre forretningsmæssige krav gældende over for dem. På grund af det nære forhold mellem kreditgiveren og leverandøren af varer eller tjenesteydelser i forretningsmæssig henseende skal ansvaret for den skade, der opstår, hvis forbrugeren modtager defekte varer eller tjenesteydelser eller ikke modtager de bestilte varer eller tjenesteydelser eller kun en del deraf, ikke bæres af forbrugeren, men af kreditgiveren og leverandøren. Forbrugeren skal have mulighed for at anlægge sag mod den ene eller den anden eller mod dem begge for at blive holdt skadesløs.

Det foreslås derfor at gå fuldt ud ind for løsningen med solidarisk ansvar i det tilfælde, kreditgiveren og leverandøren af varer eller tjenesteydelser samarbejder på markedet. Det drejer sig om situationer, hvor leverandøren, selv undtagelsesvis, optræder som kreditformidler. Det formodes, at der allerede foreligger en bestående aftale, og at kreditgiver har foretaget en effektiv kontrol, og forbrugeren bør ikke længere skulle fremlægge bevis herfor. Reglerne dækker ikke blot tildelt kredit i ordets egentlige forstand, men også enhver form for kassekredit eller debitor konti, som leverandøren tilbyder forbrugeren i forbindelse med det første køb. Som bekendt indeholder nærværende forslag til direktiv i den forbindelse med bestemmelse om, at formidlerens identitet skal angives i kreditaftalen.

Artikel 20 (kreditaftale kombineret med genetablering af kapitalen)

²³ Lignende eller sammenlignelig lovgivning i medlemsstaterne - ikke-udtømmende liste: UK har en ordning med et "rent" solidarisk ansvar uden eksklusivaf tale, men har beholdt et minimums- og et maksimumsbeløb. Andre medlemsstater, f.eks. F og D, har udviklet "autonome" ordninger. B, IRL, F og L har ikke beholdt et minimumsbeløb. NL har et mindre minimumsbeløb.

I de senere år er der også blevet tilbudt nye kreditformer med pant i fast ejendom, som enten er kombineret med livsforsikringer eller knyttet til investeringsfonde. I Det Forenede Kongerige er disse kreditter almindeligt kendt som "endowment mortgages". Indtil for nylig blev der kun gjort brug af klassiske livsforsikringer til at genetablere kredit. Den nye teknik, som gør brug af en fond, indebærer dog visse risici for forbrugeren. Ligesom i forbindelse med investeringsforeninger (SICAV) og aktieinvesteringer afhænger de etablerede beløb af forholdene på finansmarkederne. Det er derfor muligt, at kapitalen ikke er tilstrækkelig stor til at tilbagebetale kreditten på det tidspunkt, hvor hovedkreditaftalen udløber, hvilket er uacceptabelt, når det drejer sig om et produkt, som tilbydes offentligheden i almindelighed. En lignende situation opstod i øvrigt på det britiske marked og gjorde det vanskeligt for forbrugerne at tilbagebetale kreditterne. Det er derfor oplagt, at kreditgiver på den ene eller den anden måde sørger for tilbagebetaling af kapitalen, hvis den ikke kan genetableres, i givet fald ved hjælp af en supplerende forsikring. Stk. 1 og 2 tager sigte på at regulere denne situation.

Stk. 3 har særlige regler om beregningen af de årlige omkostninger i procent og de samlede kreditgiveromkostninger i procent, som omfatter alle de betalinger, forbrugeren skal foretage både i forhold til hovedkreditaftalen og i forhold til tillægsaftalen om genetablering af kapitalen.

Artikel 21 (kreditaftale i form af træk på løbende konto eller debitoronto)

I denne artikel foreslås der en standardmetode til formidling af informationer under kreditaftalens opfyldelse. Den skal sætte forbrugeren i stand til at kontrollere helt nøjagtigt, hvilke beløb der er trukket af kreditten, den gældende debitorrente, de påløbne omkostninger, etc., navnlig i forbindelse med kreditaftaler, der er forbundet med forvaltning af en konto, hvor debitorrenterne beregnes efterfølgende.

Artikel 22 (tidsubegrænset kreditaftale)

Med denne artikel foreslås det at give forbrugeren - og kreditgiveren - ret til at bringe en tidsubegrænset kreditaftale til ophør med tre måneders varsel. En frist på tre måneder anses for at være et minimum i forhold til forbrugeren, som skal være i stand til at tilbagebetale hele den hævede kredit. Forbrugeren har fortsat ret til at kræve erstatning og renter, hvis kreditgiverens opsigelse har forvoldt ham skade.

Artikel 23 (opfyldelse af kautionaftalen)

Stk. 1 har til formål at forbyde kautionaftaler, som vedrører tidsubegrænsede kreditaftaler. Kautionister har ofte kun kendskab til forbrugers solvens på et givet tidspunkt. Et krav om "livsvarig" kaution må anses for urimeligt i forhold til kautionistens interesser og risikerer at bringe kautionisten i gæld.

Stk. 2 og 3 begrænser kreditgivers muligheder for at gøre sin ret gældende over for kautionisten. Bestemmelserne i nærværende direktiv fokuserer først og fremmest på risikovurderingen i forhold til forbrugeren, mens solvensspørgsmålet og risikovurderingen i forhold til kautionisten kommer i anden række.

Det foreslås derfor, at kreditgiver først kan henvende sig til kautionisten efter en vis "karenstid". Hvis forbrugeren har gjort sig skyldig i misligholdelse på grund af manglende betaling, bør kreditgiver advare kautionisten i tide, således at kautionisten i givet fald kan

træffe foranstaltninger med henblik på ikke at forværre forbrugerens gældssituation yderligere.

Endelig foreslås det, at det forsikrede beløb kun kan dække det restbeløb af de samlede kredit, som forbrugeren fortsat skylder, samt ikke-betalte renter og eventuelle omkostninger, eksklusiv enhver form for bøder eller omkostninger på grund af misligholdelse, som pålægges forbrugeren. Disse omkostninger, som først og fremmest påhviler forbrugeren, kan begrænse sig til dette beløb, forudsat at kautionisten opfylder sine forpligtelser omgående. Det ville være unormalt, om kautionisten betalte for yderligere bøder, som skyldes, at forbrugeren ikke opfylder sine forpligtelser. Hvis kautionisten derimod ikke opfylder sine forpligtelser omgående, kan kreditgiver kræve, at kautionisten betaler morarenter og yderligere bøder, som beregnes på grundlag af det forsikrede og ikke-betalte beløb.

Artikel 24 (påkrav og forfald)

Stk. 1, litra a), i denne artikel er den røde tråd i alle artiklerne i kapitlet om misligholdelse af kreditaftaler og indeholder et almindeligt princip om rimelig adfærd ved inddrivelse af gæld i forbindelse med kredit- eller kautionsaftaler.

Stk. 1, litra b) sigter mod at undgå, at forbrugeren eller kautionisten stilles over for et krav om omgående tilbagebetaling af hele kreditbeløbet, uden at de på forhånd er blevet opfordret til at indhente en eventuel forsinkelse eller fremsætte forslag til en mindelig aftale om gældsomlægning. Det er nødvendigt, at medlemsstaterne tilskynder de berørte parter til at søge at nå frem til udenretslige aftaler eller ordninger.

Stk. 2 omhandler to undtagelser fra dette princip. Det drejer sig om oplagt svig og en særlig situation, som kan sidestilles med svig, for her afhændes den finansierede løsørestand, selvom forbrugeren er blevet behørigt informeret på forhånd om de ejendomsrettigheder eller den særret, kreditgiver måtte have. Det forhold, at forbrugeren er rejst uden at efterlade en adresse eller er rejst til udlandet, er ikke i sig selv nok til at udelade påkravet. I den forbindelse tænkes der navnlig på hospitalsindlæggelse eller langvarig udstationering, kommunale myndigheders administrative fejl, problemer med postforsendelser, etc.

Stk. 1, litra c) omhandler de foranstaltninger, kreditgiver træffer for at forhindre fremtidig kreditudnyttelse midlertidigt. Kreditgiver kan have behov for at træffe sådanne foranstaltninger, navnlig for at forhindre, at der begås svig, eller at en forbruger, som måtte have skjult andre kreditter, eller hvis bo er under civilretlig konkursbehandling, kommer i alvorlig gæld. Kreditgiver skal dog give forbrugeren meddelelse om sin beslutning og begrunde, hvorfor der er truffet en sådan foranstaltning, således at forbrugeren om fornødent kan anlægge sag ved de kompetente domstole.

Stk. 1, litra d) omhandler meddelelser om opgørelser.

Artikel 25 (overskridelse af det samlede kreditbeløb og stiltiende overtræk)

De overskridelser, der omhandles i nærværende direktiv, forudsætter, at der allerede findes en kreditaftale. Overskridelser eller overtræk uden forudgående aftale er i strid med de almindelige principper om at udvise forsigtighedshensyn og informere, som nærværende direktiv omhandler. I modsætning til, hvad der følger af artikel 6 i direktiv 87/102/EØF, skal omkostningerne og de gældende satser angives i kreditaftalen.

Stk. 1 omhandler tilladte overskridelser. Stiltiende overtræk sidestilles hermed. Betingelserne adskiller sig på ingen måde fra de gældende vilkår i kreditaftalen, navnlig ikke i forhold til

debitorrenten og omkostningerne i den forbindelse, dog overskrides det samlede kreditbeløb midlertidigt.

Stk. 2 omhandler ikke-tilladte overskridelser. I medfør af artikel 10 skal ekstraomkostninger anføres i aftalen ved hjælp af en oversigt over de priselementer, som ikke medtages i beregningen af de årlige omkostninger i procent, men som forbrugeren skal betale under visse forhold.

Forbrugeren skal i begge tilfælde underrettes om overskridelsens omfang og de vilkår, som gælder i den forbindelse. Forholdene skal ordnes i løbet af tre måneder, enten ved at der indgås en ny kreditaftale om et højere samlet kreditbeløb, at tingene vender tilbage til deres "normale" tilstand, at aftalen opsiges på anden måde, eller at mulighederne for at hæve af kreditten bortfalder midlertidigt.

Artikel 26 (tilbagetagelse af varer)

Artikel 7 i direktiv 87/102/EØF åbner mulighed for, men kræver ikke, at domstolene kontrollerer tilbagetagelse af løsøre. Det viser sig at være nødvendigt, at domstolene kontrollerer, om det er hensigtsmæssigt at tage de finansierede løsøregenstande tilbage, når forbrugeren har bevist, at han er villig til at betale kreditten tilbage. Beretningen om direktivets gennemførelse indeholder et forslag om en sådan kontrol²⁴. Selvom situationen afhænger af, hvilken juridisk konstruktion der anvendes (køb på afbetaling, kredit med indtræden i de rettigheder, som tilfalder den sælger, der har taget ejendomsforbehold, lejekøb, etc.) og de civile og retslige procedurer, der følger heraf, foreslås det alligevel at supplere artikel 7 med en række bestemmelser, som sikrer intervention fra tredjeparts side²⁵ i forbindelse med alle kreditaftaler, når løsøregenstandens afhændelsesværdi og kreditgivers økonomiske interesser tydeligt har mistet betydning i forhold til forbrugeres interesser, og forbrugeren ikke har givet sit samtykke til tilbagetagelse af den finansierede løsøregenstand.

Artikel 27 (inkasso)

Artiklen vedrører alle de personer, som skal opfylde en kreditaftale, dvs. både kreditgivere, kautionister, inkassoagenter, etc., dog ikke personer, som skal foretage inkasso i forbindelse med en retslig procedure eller iværksætte beslaglæggelsesprocedurer, navnlig fogeder. Artiklen har ikke til hensigt at regulere "inkassator- eller gældsmæglererhvervene", men at forbyde visse former for praksis i forbindelse med misligholdelse af kreditaftaler.

Stk. 1 bekræfter et princip, som allerede blev knæsat i artikel 10: omkostninger, der skyldes misligholdelse, fastsættes i kredit- eller kautionsaftalen, og de personer, som skal foretage inkasso, kan ikke kræve mere end det, der således er fastsat.

I stk. 2 opregnes forskellige ulovlige fremgangsmåder:

brug af konvolutter med ord eller forkortelser, som giver indtryk af, at det drejer sig om et brev fra en officiel instans, dvs. en retslig myndighed eller myndighed, som mægler i gældsspørgsmål

²⁴ Beretning om gennemførelsen af direktiv 87/102/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugercredit - KOM (95) 117, endelig udg. af 11.5.95, punkt 184 og 188. Sammenfattende rapport over reaktioner og kommentarer. KOM (97) 465, endelig udg. af 24.9.97, punkt 2.5.

²⁵ Lignende eller sammenlignelig lovgivning i medlemsstaterne - ikke-udtømmende liste: B, IRL, NL, L, UK.

breve, hvor forbrugeren eller kautionisten trues med beslaglæggelse eller retsforfølgelse, som ikke kan komme på tale i virkeligheden

inkasso, som er i strid med de i artikel 26 omhandlede procedurer for tilbagetagelse af løsøre, eller som indebærer ekstraomkostninger, som ikke er fastsat i kreditaften

foranstaltninger, som kan sidestilles med krænkelse af privatlivets fred for forbrugerne eller kautionisterne, navnlig chikane i det tilfælde, gælden bestrides eller ikke længere eksisterer, samt indirekte chikane ved, at der tages kontakt til personer, som står forbrugeren eller kautionisten nær: naboer, familiemedlemmer, arbejdsgiver, etc. Den "fremgangsmåde", som er omhandlet i litra f), skal indebære spørgsmål om personlige data, navnlig forbrugeren "solvens", svarende til de data, som er omhandlet i nærværende direktivs artikel 7. Offentlige informationer om adresseændring er i princippet ikke omfattet.

Artikel 28 (registrering af kreditgivere og kreditformidlere)

Denne artikel erstatter og supplerer artikel 12 i direktiv 87/102/EØF. Det foreslås i den forbindelse at gøre en kumulering af de 3 muligheder, som omhandles i artikel 12, stk. 1, obligatorisk²⁶. Strengere kontrol med kreditgivere og kreditformidlere forudsætter først og fremmest, at de pågældende registreres, derefter skal der foretages kontrol, registreringen skal om fornødent kunne bortfalde midlertidigt eller endeligt, og der skal sikres kendskab til eventuelle klager. I henhold til denne artikel skal kreditgivere og kreditformidlere derfor lade sig registrere af en institution eller et officielt organ, som sørger for kontrol, og som navnlig sikrer, at nærværende direktivs relevante bestemmelser overholdes.

Der er et ret stort problem med de informationer, som "sælgerne" skal give forbrugeren. Sælgerne har i realiteten sjældent de nødvendige forudsætninger for at kunne sælge de finansielle produkter, de distribuerer, og kontrollen og de krav, medlemsstaterne stiller til kvaliteten af deres oplysninger og deres evne til at distribuere kredit, mangler ofte. Derfor foreslås det at betragte sælgerne som kreditformidlere og samtidig gøre de kreditgivere, som anvender sælgerne til at distribuere deres kreditaftaler, ansvarlige, navnlig for de forudgående informationer og den rådgivningspligt, som omhandles i nærværende direktivs artikel 6, og som henhører under kreditformidlerne. Selvstændige "agenter" skal have samme status. En sælger kan dog arbejde uden direkte kontrol fra kreditgivers side, men i det tilfælde er der behov for en godkendelse.

Der er dog - som i direktiv 87/102/EØF - visse undtagelser for kreditgivere og kreditformidlere, som må anses for at være kreditinstitutter, jf. artikel 1, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/12/EF af 20. marts 2000 om adgang til at optage og udøve virksomhed som kreditinstitut.

Artikel 29 (kreditformidlernes forpligtelser)

Denne artikel omhandler særlige foranstaltninger i forhold til enhver kreditformidler.

Bestemmelserne under litra a) har til formål at identificere kreditformidlere. Forbrugeren skal sikres korrekte oplysninger om beskaffenheden og omfanget af kreditformidlerens beføjelser,

²⁶ Lignende eller sammenlignelig lovgivning i medlemsstaterne - ikke-udtømmende liste: IRL, UK og B har kumuleret de 3 muligheder. NL opererer med et system med licens og kontrol i forhold til kreditgivere, som bl.a. indebærer, at kreditgiverne skal give oplysninger om deres distributionskanaler, og en særskilt lov om finansielle mellemled.

samt om en eventuel eksklusiv aftale med kreditgiver, således at forbrugeren ikke forveksler kreditformidleren med kreditgiver.

Bestemmelserne under litra b) har til formål at forhindre, at kreditformidleren tilskynder forbrugeren til at indgå en aftale om kredit, som han ikke kan tilbagebetale, eller til at samle flere gældsbeløb til skade for sig selv, navnlig ved at indgive to eller tre kreditansøgninger samtidig om et samlet kreditbeløb fra flere kreditgivere. Hver ansøgning vedrører et mindre beløb, som de enkelte kreditgivere kan acceptere for sig selv. Men ingen af kreditgiverne ville acceptere at finansiere det samlede kreditbeløb, der ansøges om. Derfor bør de informeres herom. Det foreslås således under litra b), at kreditformidleren forpligtes til at orientere alle de kreditgivere, der på forhånd har fået henvendelse om et tilbud eller en kreditaftale, om det samlede kreditbeløb, der ansøges om.

Bestemmelserne under litra c) vedrører en regulering af kreditformidlerens vederlag. Som bekendt medregnes kreditformidlerens vederlag i de årlige omkostninger i procent. Kreditformidleren skal ikke have beføjelse til at kræve vederlag direkte af forbrugeren, når der anmodes om kredit eller oplysninger, medmindre tre betingelser opfyldes kumulativt:

- kreditgiveren skal orienteres ved angivelse af vederlaget i kreditaftalen
- kreditformidleren kan ikke modtage vederlag fra forbrugeren, hvis kreditgiveren betaler vederlag
- kreditaftalen skal opfyldes.

Artikel 30 : (maksimal harmonisering og bestemmelsernes ufravigelige karakter)

Stk. 1 bekræfter princippet om fuldstændig harmonisering. Medlemsstaterne kan ikke indføre andre bestemmelser om de spørgsmål, der reguleres i nærværende direktiv, medmindre andet er angivet. Artikel 33 omhandler en sådan undtagelse for bevisbyrden og artikel 8, stk. 4, for oprettelsen af en central database med positive oplysninger. Nationale bestemmelser om maksimale eller urimelige årlige omkostninger i procent og enhver anden form for fastsættelse eller evaluering af maksimale eller urimelige procenter kan fortsat finde anvendelse, for området reguleres ikke af nærværende direktiv.

Stk. 2 erstatter artikel 14, stk. 1, i direktiv 87/102/EØF og inkorporerer begrebet "kautionist".

Stk. 3 svarer til artikel 14, stk. 2, men indeholder et andet eksempel. Det oprindelige eksempel vedrørte en opdeling af det samlede kreditbeløb på flere aftaler, hvor minimumsbeløbet muliggjorde en undtagelse, mens enhver henvisning til minimumsbeløb set i forhold til anvendelsesområdet er fjernet i nærværende forslag til direktiv. Derimod er det vigtigt at sørge for, at de i artikel 3 omhandlede undtagelser, navnlig vedrørende boliglån og leasing, ikke omgås, således at de operationer, som nærværende direktiv omhandler, integreres i de pågældende aftaler. Direktivet finder med andre ord anvendelse i det tilfælde, en forbruger ønsker at hæve af sit boliglån eller benytter sig af en stiltiende købsret i forbindelse med en leasingaftale, og det hævede beløb skal sætte ham i stand til at finansiere et bilkøb. Det henstilles til medlemsstaterne at undgå sådanne forvridninger.

Stk. 4 og 5 fokuserer på bestemmelsernes ufravigelige karakter. I henhold til stk. 4 kan forbrugeren under ingen omstændigheder give afkald på de rettigheder, der tilfalder ham i henhold til nærværende direktiv.

Stk. 5 skal sikre, at forbrugeren ikke kan berøves fordelene ved de rettigheder, der tilfalder ham i kraft af nærværende direktiv, fordi den lov, der finder anvendelse på kredit- eller kautionsaftalen, er lovgivningen i et tredjeland. For at denne regel kan finde anvendelse, er det dog vigtigt, at aftalen har en tæt tilknytning til en eller flere medlemstaters geografiske område. Der findes tilsvarende regler med samme formulering i direktiv 93/13/EF om urimelige kontraktvilkår, direktiv 97/7/EF om aftaler vedrørende fjernsalg og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af {...} om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser og om ændring af direktiv 90/619/EØF, 97/7/EF og 98/27/EF.

Artikel 31 - (sanktioner)

I henhold til nærværende direktivs nye artikel 31 kan medlemsstaterne indføre passende sanktioner, hvis de berørte fagfolk ikke overholder de nationale bestemmelser, der er indført i henhold til nærværende direktiv. I den forbindelse tænkes der navnlig på rentetab og/eller bøder samt tilbagetrækning af godkendelse eller licens.

Artikel 32 (udenretslig bilæggelse af tvister)

Artikel 32 har til formål at fremme udenretslig bilæggelse af tværnationale tvister, idet medlemsstaterne tilskyndes til at opfordre organerne til udenretslig bilæggelse af tvister til at samarbejde. Man kunne således forestille sig et samarbejde, som går ud på, at en forbruger henvender sig til organet for udenretslig bilæggelse af tvister i den stat, hvor han har bopæl, og at dette organ så tager kontakt med sin modpart i leverandørens stat, således at forbrugeren undgår selv at skulle henvende sig i en anden medlemsstat om tvisten. Artikel 32 er formuleret som lignende regler i andre direktiver, f.eks. artikel 14 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af {...} om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser og om ændring af direktiv 90/619/EØF, 97/7/EF og 98/27/EF, som tilskynder til anvendelse af princippet om udenretslig bilæggelse i alle berørte parter interesse.

Artikel 33 (bevisbyrde)

Den nye artikel 33 er formuleret som lignende bestemmelser i direktiv 97/7/EF og artikel 15 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af {...} om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser og om ændring af direktiv 90/619/EØF, 97/7/EF og 98/27/EF. Tilføjelserne er bl.a. nødvendige for at præcisere begrebet "kreditformidler". Kreditformidlerens aktiviteter formodes at være indtægtsskabende, og medlemsstaterne kan indføre bestemmelser om, at forbrugeren fritages for bevisbyrde i den forbindelse.

Artikel 34 (løbende aftaler)

Med denne artikel indføres der en overgangsordning for at undgå, at nærværende direktiv finder anvendelse på løbende aftaler, navnlig på langsigtede eller tidsbegrænsede kreditaftaler. Selvom der ikke kan indføres bestemmelser om obligatoriske angivelser i kreditaftalen ex post eller regler om ansvar eller informationer, der skal gives inden aftalens indgåelse, kan og bør en stor del af de foranstaltninger, der er truffet, dog finde anvendelse på løbende kreditaftaler, navnlig på de foranstaltninger, der vedrører informationer til forbrugeren og kationisten i forbindelse med kredit- eller kautionsaftalens opfyldelse eller misligholdelse.

Artikel 36 - (ophævelse)

Artikel 36 indeholder formelle bestemmelser om ophævelse af direktiv 87/102/EØF, som ændret ved direktiv 90/88/EØF og 98/7/EF, da det erstattes af nærværende direktiv.

Artikel 35, 37 og 38 (gennemførelse – ikrafttrædelse – adressater)

Disse artikler, som vedrører standardbestemmelser og -formuleringer, kræver ikke nærmere omtale.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV**om harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit**

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 95,

under henvisning til forslag fra Kommissionen²⁷,under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg²⁸,i henhold til fremgangsmåden i traktatens artikel 251²⁹, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I 1995 fremlagde Kommissionen en beretning³⁰ om gennemførelsen af Rådets direktiv 87/102/EØF af 22. december 1986 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit³¹, hvorefter den foretog en meget omfattende høring af de berørte parter. I 1997 fremlagde Kommissionen en sammenfattende rapport over reaktioner på denne beretning³². I 1996 blev der udarbejdet en anden rapport³³ om gennemførelsen af Rådets direktiv 90/88/EØF af 22. februar 1990 om ændring af direktiv 87/102/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit³⁴.
- (2) Det fremgår af beretningerne og høringerne, at lovgivningen i de forskellige medlemsstater er meget uensartet, hvad angår kredit til fysiske personer i almindelighed og forbrugerkredit i særdeleshed. En analyse af de nationale gennemførelsesbestemmelser til direktiv 87/102/EØF viser faktisk, at medlemsstaterne har fundet dets beskyttelsesniveau utilstrækkeligt. De har således i deres gennemførelsesbestemmelser inddraget andre former for kredit eller nye kreditaftaler, der ikke var omfattet af direktivet. Det er derfor hensigtsmæssigt at foregribe den reform af den nationale lovgivning, som mange medlemsstater planlægger, og skabe en harmoniseret fællesskabsramme.

²⁷ EFT C af , s. .

²⁸ EFT C af , s. .

²⁹ EFT C af , s. .

³⁰ KOM (95) 117 endelig udg.

³¹ EFT L 42 af 12.2.1987, s. 48. Direktiv senest ændret ved direktiv 98/7/EF (EFT L 101 af 1.4.1998, s. 17).

³² KOM (97) 465 endelig udg.

³³ KOM (96) 79 endelig udg.

³⁴ EFT L 61 af 10.3.1990, s. 14.

- (3) Den faktiske og retlige tilstand, som er resultatet af denne manglende nationale ensartethed, medfører konkurrenceforvridning mellem kreditgivere i Fællesskabet og begrænser forbrugernes muligheder for at opnå kredit i andre medlemsstater. Disse forvridninger og begrænsninger påvirker mængden og arten af efterspørgslen efter grænseoverskridende kredit, hvilket risikerer at påvirke efterspørgslen efter varer og tjenesteydelser. Manglende overensstemmelse imellem lovgivning og praksis bevirker ligeledes, at forbrugeren ikke nyder godt af samme beskyttelse i alle medlemsstater.
- (4) Der er i de senere år sket betydelige ændringer i de former for kredit, som forbrugerne tilbydes og benytter sig af. Der er dukket nye kreditredskaber op, som er i stadig udvikling. De eksisterende bestemmelser bør derfor tilpasses, ændres og suppleres og deres anvendelsesområde udvides.
- (5) Der bør gøres en indsats for at skabe et mere gennemskueligt og effektivt indre kreditmarked. Det er vigtigt, at dette marked giver en sådan grad af forbrugerbeskyttelse, at fri bevægelighed for kredittilbud kan praktiseres under optimale forhold for både udbuds- og efterspørgselssiden. Dette formål er ensbetydende med, at man må sigte mod fuldstændig harmonisering, så alle Fællesskabets forbrugere sikres en høj grad af beskyttelse af deres interesser og et dertil svarende informationsniveau.
- (6) I betragtning af tilbudsformernes og kreditudbydernes voksende forskelligartethed bør man som kreditformidler betragte enhver person, der forsyner en kreditgiver med elementer til identificering af forbrugeren og mod betaling er behjælpelig med indgåelse af en kreditaftale, uanset betalingens art. Imidlertid bør advokater og notarer principielt ikke betragtes som kreditformidlere, når forbrugeren spørger dem til råds om omfanget af en kreditaftale, eller hvis de er behjælpelige med at udforme eller godkende en aftale, når blot deres rolle begrænser sig til juridisk rådgivning, og de ikke henviser deres kunder til bestemte kreditgivere.
- (7) Kreditaftaler, der har til formål at yde kredit til køb eller ombygning af fast ejendom, bør ikke være omfattet af nærværende direktivs anvendelsesområde. Denne særlige kreditform er omhandlet i en henstilling fra Kommissionen af 1. marts 2001 om oplysninger forud for indgåelse af kontrakt, der skal gives til forbrugerne af långivere, der tilbyder boliglån³⁵.
- (8) I betragtning af den risiko, som fysiske personer, der optræder som kautionsister, løber økonomisk, kræver deres situation særlige bestemmelser, som sikrer et informations- og beskyttelsesniveau, der svarer til det, som gælder for forbrugeren.
- (9) Rådets direktiv 84/450/EØF af 10. september 1984 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om vildledende reklame og sammenlignende reklame³⁶ skal sikre beskyttelse i forbindelse med omtale af et beløb, en omkostning eller en rente i en reklame eller et reklametilbud for en kreditaftale. Det betyder faktisk, at beløbet, omkostningen eller renten skal være ledsaget af beregningselementer, hvorved det er muligt at placere oplysningen i forhold til de samlede forpligtelser, som forbrugeren pålægges i forbindelse med en kreditaftale.

³⁵ EFT L 69 af 10.3.2001, s. 25.

³⁶ EFT L 250 af 19.9.1984, s. 17. Direktiv ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/55/EF (EFT L 290 af 23.10.1997, s. 18).

- (10) For at sikre en reel beskyttelse af forbrugeren er det nødvendigt med en strengere tilgang i forbindelse med uanmodet dørsalg på kreditområdet end den i Rådets direktiv 85/577/EØF af 20. december 1985 om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler indgået uden for fast forretningssted³⁷.
- (11) Bestemmelserne i nærværende direktiv gælder med forbehold af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger³⁸. I visse tilfælde må det imidlertid overvejes at indføre et særskilt regelsæt for indsamlingen og behandlingen af de personoplysninger, som er nødvendige for at foretage en kreditrisikovurdering.
- (12) For at medvirke til at nedbringe kreditrisikoen såvel for kreditgiver som for forbruger viser erfaring og praksis, at det er hensigtsmæssigt, at der findes egnede og sikre oplysninger om eventuelle betalingsforsømmelser. Medlemsstaterne bør derfor sikre, at der på deres område anvendes en central offentlig eller privat database, i givet fald i form af et net af databaser. I denne database eller dette net af databaser bør man registrere de forbrugere og kautionister i medlemsstaten, der har gjort sig skyldige i betalingsforsømmelse. For at øge effektiviteten skal kreditgivere være forpligtet til at konsultere denne centrale database, forud for at forbrugeren eller kautionisten indgår en aftale. For at undgå konkurrenceforvridning mellem kreditgivere må personers eller virksomheders adgang til den centrale database i en anden medlemsstat sikres på samme vilkår som dem, der gælder for personer eller virksomheder i den pågældende medlemsstat, enten direkte eller via den centrale database i oprindelsesmedlemsstaten.
- (13) Med henblik på at sikre, at oplysningerne behandles fortroligt, og at personoplysninger beskyttes, er det vigtigt, at de indsamlede oplysninger udelukkende bruges til at vurdere risikoen for, at forbruger eller kautionist misligholder aftalen. Desuden bør enhver anden behandling eller anvendelse af de personoplysninger, som stammer fra den centrale database, være forbudt. Endelig bør oplysningerne for at undgå enhver risiko slettes umiddelbart efter indgåelsen af kreditaftalen eller afslaget på kreditanmodningen.
- (14) For at sikre, at forbrugeren kan træffe en beslutning på et kvalificeret grundlag, skal denne forudgående gøres bekendt med, hvilke betingelser, omkostninger og forpligtelser der er forbundet med indgåelsen af kreditaftalen. For at sikre fuldstændig gennemskuelse og sammenlignelighed tilbuddene imellem skal forbrugeren gøres bekendt med de årlige omkostninger i procent forbundet med kreditten via et repræsentativt eksempel og de samlede kreditgiveromkostninger.
- (15) På grund af kreditredskabernes såvel tekniske som juridiske kompleksitet bør der være en generel rådgivningsforpligtelse fra kreditformidlerens og kreditgiverens side, så forbrugeren kan træffe et valg på et kvalificeret grundlag blandt de tilbudte kreditformer. Det påhviler ligeledes kreditgiveren, i henhold til princippet om «ansvarlig kreditgivning», at undersøge, om en forbruger, og i givet fald en kautionist, kan overholde nye aftaler.

³⁷ EFT L 372 af 31.12.1985, s. 31.

³⁸ EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31.

- (16) Betingelserne i en kreditaftale kan i visse tilfælde være ugunstige for forbrugeren. En måde at sikre bedre forbrugerbeskyttelse på er at foreskrive visse betingelser, der skal være gældende for alle former for kredit. Kreditaftalen skal bekræfte og supplere de oplysninger, der blev afgivet inden indgåelsen af kreditaftalen, i givet fald ved hjælp af en tilbagebetalingsplan og en angivelse af, hvilke udgifter der påløber i tilfælde af misligholdelse af aftalen.
- (17) På baggrund af de særlige kontraktvilkår, der anvendes i kreditaftaler og kautionaftaler, bør det præciseres, hvilke der betragtes som urimelige, med forbehold af anvendelsen på hele aftalen af Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler³⁹.
- (18) Med henblik på en tilnærmelse af bestemmelserne for udøvelse af fortrydelsesretten på områder, der ligner hinanden, skal der gælde en fortrydelsesret, uden at der skal betales bod eller angives en årsag, på samme vilkår som dem, der er indeholdt i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af {...} om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser og om ændring af direktiv 90/619/EØF, 97/7/EF og 98/27/EF⁴⁰.
- (19) For at fremme det indre markeds oprettelse og funktion og sikre forbrugerne et højt beskyttelsesniveau i hele Fællesskabet bør metoden til beregning af de årlige omkostninger i procent justeres, og det bør fastsættes, hvilke kreditomkostningselementer der skal indgå i beregningen. De årlige omkostninger i procent er nemlig et værktøj, som forbrugeren kan anvende til at foretage sammenligninger og vurdere, hvilken indvirkning - i tid og rum - forpligtelserne i forbindelse med indgåelse af en kreditaftale får på dennes budget. De samlede omkostninger i forbindelse med kreditten skal derfor omfatte alle de omkostninger, som forbrugeren skal afholde i forbindelse med kreditten, uanset om omkostningerne går til kreditgiveren, kreditformidleren eller en helt anden person. I den sammenhæng bør omkostninger forbundet med selv en af forbrugeren i forbindelse med indgåelse af kreditaftalen frivilligt underskrevet forsikring være omfattet af de samlede omkostninger i forbindelse med kreditten.
- (20) Forbrugeren bør ligeledes i form af samlede kreditgiveromkostninger i procent gøres bekendt med, hvilke beløb kreditgiveren kræver, bortset fra de beløb, der skal betales til tredjepersoner. Det drejer sig om en omkostning, hvorved forbrugeren bliver i stand til at sammenligne kreditgiveromkostningerne for de forskellige produkter, som kreditgiveren tilbyder, og for de forskellige produkter på markedet.
- (21) Forbrugerne bør have mulighed for at opfylde deres forpligtelser forud for forfaldstidspunktet. I så fald bør kreditgiveren kun kunne kræve en rimelig godtgørelse, der er fastsat ud fra objektive kriterier, uanset om det drejer sig om hel eller delvis tilbagebetaling forud for forfaldstidspunktet, for så vidt tilbagebetalingen medfører et efterfølgende økonomisk tab for denne.
- (22) Hvis en leverandør af varer eller tjenesteydelser, der er erhvervet i forbindelse med en kreditaftale, kan betragtes som en kreditformidler, skal forbrugeren kunne nyde godt af rettigheder i forhold til kreditgiver, som ligger ud over de normale kontraktmæssige rettigheder over for en leverandør af varer eller tjenesteydelser.

³⁹ EFT L 95 af 21.4.1993, s. 29.

⁴⁰ EFT L af , s. .

- (23) Ved overdragelse af kreditors rettigheder i henhold til en kreditaftale må forbrugerens eller kautionistens stilling ikke forringes. Af samme grund må den kreditgiver, som tilbyder en kreditaftale kombineret med genetablering af kapital, påtage sig risikoen, hvis den etablerende tredjepart svigter.
- (24) Det er hensigtsmæssigt at opstille fælles regler for foranstaltninger i forbindelse med misligholdelse af kreditaftaler. Navnlig bør visse fremgangsmåder i forbindelse med inkasso, der helt klart er ude af proportion, betragtes som ulovlige.
- (25) For at sikre gennemskuelighed og stabilitet på markedet bør medlemsstaterne vedtage passende forholdsregler, dels når de registrerer personer, der tilbyder kredit eller fungerer som kreditformidlere i forbindelse med indgåelse af kreditaftaler, dels når de kontrollerer og overvåger kreditgivere og -formidlere, og når de giver forbrugerne adgang til at klage over kreditaftaler eller kreditvilkår.
- (26) For varigt at sikre beskyttelsen af forbruger- og kautionistinteresserne må kredit- og kautionistaftalerne ikke indeholde bestemmelser, der til skade for de nævnte afviger fra de bestemmelser, som fastsættes til gennemførelse af dette direktiv, eller som svarer hertil.
- (27) I dette direktiv overholdes de grundlæggende rettigheder og de principper, som bl.a. Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder anerkender som fællesskabsrettens almindelige principper. Nærværende direktiv har navnlig til formål at sikre fuld overholdelse af bestemmelserne om beskyttelse af personoplysninger, ejendomsret, ikke-forskelsbehandling, beskyttelse af familielivet og forbrugerbeskyttelse i henhold til artikel 8, 17, 21, 33 og 38 i charteret.
- (28) Fællesskabet kan i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten, handle, eftersom målet med dette direktiv, nemlig udarbejdelse af bestemmelser med henblik på harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit, ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne og derfor bedre kan gennemføres på fællesskabsplan. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, begrænser nærværende direktiv sig til det minimum, der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (29) Medlemsstaterne skal fastsætte, hvilke sanktioner der skal anvendes i tilfælde af overtrædelse af bestemmelserne i nærværende direktiv, og sikre, at det bliver gennemført. Sanktionerne skal være effektive, rimelige og have afskrækkende virkning.
- (30) Derfor ophæves og erstattes direktiv 87/102/EØF -

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

KAPITEL I: FORMÅL, DEFINITIONER OG ANVENDELSESOMRÅDE

Artikel 1 *Formål*

Nærværende direktiv har til formål at harmonisere medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkreditaftaler og kautionsaftaler indgået af forbrugere.

Artikel 2 *Definitioner*

I dette direktiv forstås ved

- a) »forbruger«: en fysisk person, der ved retshandler, som er omfattet af nærværende direktiv, optræder med et formål, der må anses at ligge uden for dennes erhvervsmæssige virkefelt
- b) »kreditgiver«: en fysisk eller juridisk person, der yder eller giver tilsagn om at yde kredit som led i udøvelsen af erhvervsmæssig virksomhed
- c) »kreditaftale«: en aftale, i henhold til hvilken en kreditgiver yder eller giver tilsagn om at yde en forbruger kredit i form af udsendt betaling, lån eller anden tilsvarende form for finansiel facilitet. Aftaler om præstation af en løbende ydelse (privat eller offentlig), hvor forbrugeren har ret til at betale for sådanne ydelser gennem rater så længe, de præsteres, anses ikke for at være kreditaftaler i henhold til nærværende direktiv
- d) »kreditformidler«: en fysisk eller juridisk person, der mod betaling regelmæssigt udøver formidlervirksomhed bestående i at fremlægge eller tilbyde kreditaftaler og at udføre andet arbejde forud for og i forbindelse med indgåelsen; vederlaget kan afregnes kontant eller antage enhver anden form for aftalt økonomisk gevinst
- e) »kautionsaftale«: en tillægsaftale, der indgås af en kautionist og garanterer eller giver tilsagn om at garantere alle former for kredit, der ydes til fysiske eller juridiske personer
- f) »kautionist«: den forbruger, der indgår en kautionsaftale
- g) »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkredit«: alle omkostninger, herunder debitorrenter og andre godtgørelser, gebyrer, skatter og afgifter og udgifter af enhver art, som forbrugeren skal betale for kreditten
- h) »årlige omkostninger i procent«: de samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkredit udtrykt i procent pr. år af det samlede ydede kreditbeløb
- i) »beløb opkrævet af kreditgiver«: de samlede omkostninger, der påhviler forbrugeren i forbindelse med kreditaftalen og betales af denne til kreditgiver
- j) »samlede kreditgiveromkostninger i procent«: de beløb, som kreditgiveren modtager, udtrykt i procent pr. år af det samlede kreditbeløb
- k) »debitorrente«: rentesatsen udtrykt i procent for en bestemt periode og anvendt i den givne periode på det udnyttede kreditbeløb
- l) »restværdi«: købsprisen for den finansierede vare på tidspunktet for udøvelse af forkøbsretten eller overdragelse af ejendomsretten
- m) »udnyttelse af kreditmulighed«: et kreditbeløb, der stilles til rådighed for forbrugeren i form af udsendt betaling, lån eller enhver anden tilsvarende betalingsfacilitet

n) »samlet kreditbeløb«: loftet for eller summen af alle de kreditbeløb, der forventes bevilget

o) »varigt medium«: ethvert redskab, hvorved forbrugeren kan lagre oplysninger, der tilstiles denne personligt, på en sådan måde, at denne fremover let kan have adgang til dem i en tidsperiode, som er tilpasset formålet med oplysningerne, og hvorved de lagrede oplysninger kan reproduceres på identisk måde

p) »den etablerende tredjepart«: en fysisk eller juridisk person, som ikke er kreditgiveren eller forbrugeren, og som over for forbrugeren og i givet fald kreditgiveren ved en aftale i forbindelse med kreditaftalen forpligter sig til at genetablere den kapital, der skal tilbagebetales i henhold til kreditaftalen.

Artikel 3 *Anvendelsesområde*

1. Nærværende direktiv finder anvendelse på kreditaftaler og kautionsaftaler.
2. Nærværende direktiv finder ikke anvendelse på følgende kreditaftaler og i givet fald på enhver tilsvarende kautionsaftale:
 - a) kreditaftaler, der har til formål at yde kredit til køb eller ombygning af fast ejendom, som forbrugeren ejer, eller som denne ønsker at erhverve, og som er sikret enten ved pant i fast ejendom eller en sikkerhedsstillelse, der almindeligvis anvendes til det formål i en medlemsstat
 - b) lejekontrakter, der udelukker overdragelse af ejendomsretten til lejeren og til dennes fordringshavere
 - c) kreditaftaler, ifølge hvilke forbrugeren skal tilbagebetale kreditten på én gang inden for en frist, der ikke overstiger tre måneder, rente- og omkostningsfrit
 - d) kreditaftaler, der opfylder følgende betingelser:
 - i) de indgås som led i en bibeskæftigelse, dvs. uden for kreditgivers erhvervmæssige hovedvirksomhed
 - ii) de indgås til årlige omkostninger i procent, der er lavere end dem på markedet
 - iii) de tilbydes ikke offentligheden i almindelighed
 - e) kreditaftaler indgået med et investeringsselskab i henhold til artikel 1, punkt 2, i Rådets direktiv 93/22/EØF⁴¹, der har til formål at give en investor mulighed for at foretage en transaktion ved hjælp af et eller flere af de instrumenter, der er omfattet

⁴¹ EFT L 141 af 11.6.1993, s. 27.

af afsnit B i bilaget til nævnte direktiv, når det selskab, der yder kreditten, er medvirkende til transaktionen⁴².

⁴² EFT L 141 af 11.6.1993, s. 27.

KAPITEL II: INFORMATION OG PRAKSIS FORUD FOR UDFORMNING AF AFTALEN

Artikel 4 Reklame

Med forbehold af direktiv 84/450/EØF skal enhver reklame eller ethvert tilbud, der er slået op i forretningslokaler, og som indeholder oplysninger om kreditaftaler, herunder navnlig om debitorrenter, samlede kreditgiveromkostninger i procent og årlige omkostninger i procent, udformes klart og forståeligt under overholdelse af især reglerne om god forretningssskik. Det skal utvetydigt fremgå, at oplysningerne har et kommercielt sigte.

Artikel 5 Forbud mod kredit- og kautionsaftaler indgået uden for fast forretningssted

Indgåelse af en kredit- eller kautionsaftale uden for fast forretningssted på de vilkår, der henvises til i artikel 1 i direktiv 85/577/EØF, er forbudt.

Artikel 6 Gensidig, forudgående orientering og rådgivningspligt

1. Med forbehold af anvendelsen af direktiv 95/46/EF, herunder navnlig artikel 6, må kreditgiveren og i givet fald kreditformidleren kun bede en forbruger, som anmoder om en kreditaftale, og en kautionist om passende, relevante og ikke overdrevne oplysninger med henblik på at vurdere deres økonomiske situation og deres mulighed for tilbagebetaling.

Forbrugeren og kautionisten er forpligtet til at besvare disse anmodninger om information præcist og fyldestgørende.

2. Kreditgiveren og i givet fald kreditformidleren orienterer forbrugeren i fornødent omfang præcist og fyldestgørende om den pågældende kreditaftale. Det er forbrugers ret at modtage disse oplysninger på tryk eller på et andet varigt medium forud for indgåelsen af kreditaftalen.

Med forbehold af artikel 5 i direktiv .../.../EF [om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser og om ændring af Rådets direktiv 90/619/EØF, 97/7/EF og 98/27/EF] skal oplysningerne indeholde en præcis og klar beskrivelse af produktet, dets fordele og i givet fald dets ulemper. De afgivne oplysninger skal bl.a. vedrøre:

a) den sikkerhedsstillelse og de forsikringer, som kræves

b) kreditaftalens løbetid

c) afdragernes størrelse, antal og hyppighed

d) faste udgifter og engangsudgifter, herunder engangsudgifter, som forbrugeren skal betale, når denne underskriver en kreditaftale, bl.a. skatter og afgifter, administrationsomkostninger, salærer og udgifter til konsulentbistand i forbindelse med den krævede sikkerhedsstillelse

- e) det samlede kreditbeløb og betingelserne for udnyttelse af kreditmuligheden
- f) i givet fald kontantprisen for varen eller tjenesteydelsen, udbetalingen og restværdien
- g) i givet fald debitorrenten, betingelserne for denne rente, ethvert referenceindeks eller enhver referencesats, der forholder sig til den oprindelige debitorrente, og variabilitetsperioder, -betingelser og -omstændigheder
- h) de årlige omkostninger i procent og de samlede kreditgiveromkostninger i procent ved hjælp af et repræsentativt eksempel, som skal omfatte alle de finansielle oplysninger og antagelser, der anvendes til at beregne disse omkostninger
- i) fristen for udøvelse af fortrydelsesretten.

I de tilfælde, der er omhandlet i artikel 3, stk. 3, i direktiv .../.../EF [om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser og om ændring af direktiv 90/619/EØF, 97/7/EF og 98/27/EF], skal oplysningerne mindst svare til dem i litra c), e) og h) i nærværende stykke.

3. Kreditgiveren og i givet fald kreditformidleren finder blandt de kreditaftaler, de tilbyder, eller som de sædvanligvis beskæftiger sig med, frem til den form og det samlede kreditbeløb, som er bedst afpasset forbrugerens økonomiske situation, og tager hensyn til fordele og ulemper ved det tilbudte produkt og formålet med kreditten.
4. Stk. 1, 2 og 3 finder ikke anvendelse på leverandører af varer eller tjenesteydelser, der kun undtagelsesvis fungerer som kreditformidlere.

KAPITEL III: BESKYTTELSE AF PRIVATLIVETS FRED

Artikel 7

Indsamling og behandling af oplysninger

De personoplysninger, der indsamles hos forbrugere og kautionister eller hos enhver anden person i forbindelse med indgåelse eller forvaltning af de i nærværende direktiv omhandlede aftaler, herunder navnlig dem, som omhandles i artikel 6, stk. 1, må kun anvendes til at vurdere deres økonomiske situation og deres mulighed for tilbagebetaling.

Artikel 8

Central database

1. Med forbehold af bestemmelserne i direktiv 95/46/EF sikrer medlemsstaterne, at der på deres område anvendes en central database med det formål at registrere forbrugere og kautionister, der har gjort sig skyldige i betalingsforsømmelse. Denne database kan udgøres af et net af databaser.

Kreditgiverne skal konsultere den centrale database, forud for at forbrugeren eller kautionisten indgår en aftale, inden for de i artikel 9 afstukne grænser.

Forbrugeren og i givet fald kautionisten orienteres på deres anmodning straks og gratis om resultatet af enhver konsultation.

2. Adgang til den centrale database i en anden medlemsstat skal sikres på samme vilkår som dem, der gælder for virksomheder og personer i den pågældende medlemsstat, enten direkte eller gennem den centrale database i oprindelsesmedlemsstaten.
3. De personoplysninger, man har adgang til i henhold til stk. 1, må kun anvendes til at vurdere forbrugerens og kautionistens økonomiske situation og deres mulighed for tilbagebetaling. Nævnte oplysninger slettes umiddelbart efter indgåelsen af kredit- eller kautionsaftalen eller kreditgiverens afslag på kreditanmodningen eller den foreslåede sikkerhedsstillelse.
4. Den i stk. 1 omhandlede centrale database kan omfatte registrering af kredit- og kautionsaftaler.

KAPITEL IV: UDFORMNING AF KREDIT- OG KAUTIONSAFTALER

Artikel 9

Ansvarlig kreditgivning

Når kreditgiveren indgår en kredit- eller kautionsaftale eller forhøjer det samlede kreditbeløb eller det kautionerede beløb, formodes denne forudgående ud fra de midler, der er til rådighed, at have vurderet, at forbrugeren og i givet fald kautionisten med rimelig kan forventes at være i stand til at overholde kontraktvilkårene.

Artikel 10

Obligatoriske oplysninger i kredit- og kautionsaftalen

1. Kreditaftalerne og kautionsaftalerne udarbejdes på tryk eller på et andet varigt medium.

Alle kontraherende parter, herunder kautionisten og kreditformidleren, modtager et eksemplar af kreditaftalen. Kautionisten modtager et eksemplar af kautionsaftalen.

Af aftalerne skal det fremgå, om den forbruger, som indgår aftalen, har adgang til udenretslige klage- og tvistbilæggelsesprocedurer eller ej, og hvis sådanne procedurer findes, hvordan man får adgang til dem.

2. Kreditaftalen skal indeholde:

a) de kontraherende parters navn og adresse og kreditformidlerens navn og adresse

b) de i artikel 6, stk. 2, nævnte oplysninger, de årlige omkostninger i procent og kreditgiveromkostningerne i procent beregnet på tidspunktet for indgåelse af kreditaftalen og på grundlag af alle de finansielle oplysninger og antagelser i forbindelse med aftalen

c) i tilfælde af amortisation, en opgørelse i form af en amortiseringsplan over de beløb, der skal betales, og tidspunkt og betingelser for betaling af disse beløb

d) hvis der skal betales udgifter og renter uden amortisation, en opgørelse over tidspunkt og betingelser for betaling af debitorrenter og hermed forbundne faste udgifter og engangsudgifter

e) en opgørelse over de omkostningselementer, der ikke er omfattet af beregningen af de årlige omkostninger i procent, men som påhviler forbrugeren i visse tilfælde, bl.a. bestillingsgebyrer, udgifter i forbindelse med overskridelse af det samlede kreditbeløb uden tilladelse og udgifter i forbindelse med misligholdelse, samt en oversigt, hvori disse omstændigheder præciseres

f) i givet fald oplysninger om den vare og/eller den tjenesteydelse, der skal finansieres

g) oplysninger om retten til tilbagebetaling før forfaldstidspunktet og den procedure, forbrugeren skal følge for at hævde denne ret

h) proceduren for udøvelse af fortrydelsesretten.

Den i litra c) omhandlede amortiseringsplan indeholder sammensætningen af den enkelte periodiske tilbagebetaling af hovedstolen, renter beregnet på grundlag af debitorrenten og i givet fald yderligere omkostninger.

Hvis det i det i litra c) omhandlede tilfælde kun er muligt at opnå en ny kreditmulighed efter at have indhentet kreditgivers samtykke, skal kreditgiverens afgørelse på ny formidles på tryk eller på et andet varigt medium, stilles til rådighed for forbrugeren og indeholde de ændrede oplysninger, der er omhandlet i dette stykke.

Hvis det nøjagtige beløb for de i litra e) omhandlede elementer er kendt, skal det anføres. I modsat fald skal disse omkostningselementer i det mindste kunne fastsættes i kreditaftalen, bl.a. ved at anføre en procentsats i forbindelse med et referenceindeks, en beregningsmetode eller en beregning, der er så realistisk som muligt. I disse tilfælde giver kreditgiveren forbrugeren nøjagtig besked om omkostningerne straks og senest på det tidspunkt, hvor de finder anvendelse, på tryk eller på et andet varigt medium.

3. I kautionsaftalen nævnes det maksimale kautionerede beløb og de udgifter, der er forbundet med misligholdelse, i henhold til bestemmelserne i stk. 2, litra e).

Artikel 11 Fortrydelsesret

1. Forbrugeren har en frist på fjorten kalenderdage til at fortryde kreditaftalen uden angivelse af årsag.

Denne frist regnes fra den dag, hvor forbrugeren modtager et eksemplar af den indgåede kreditaftale.

2. Forbrugeren skal tilkendegive over for kreditgiveren, at vedkommende har fortrudt, inden udløbet af den i stk. 1 omhandlede frist og i henhold til national lovgivning om bevisførelse. Fristen betragtes som overholdt, hvis meddelelsen er blevet afsendt inden fristens udløb på tryk eller på et andet varigt medium, som kreditgiveren råder over og har adgang til.
3. Benyttelse af fortrydelsesretten forpligter forbrugeren til samtidig at tilbagebetale kreditgiver de beløb eller tilbagelevere de varer, vedkommende har modtaget i forbindelse med kreditaftalen, i det omfang kreditaftalen indeholder bestemmelser om overdragelsen. Forbrugeren skal betale de renter, der skyldes for den periode, hvor kreditmuligheden er udnyttet, beregnet på grundlag af de aftalte årlige omkostninger i procent. Der kan ikke kræves nogen anden godtgørelse i forbindelse med benyttelsen af fortrydelsesretten. Enhver udbetaling foretaget af forbrugeren i forbindelse med kreditaftalen skal straks betales tilbage til forbrugeren.
4. Stk. 1, 2 og 3 finder ikke anvendelse på aftaler om kredit mod pant i fast ejendom eller en lignende sikkerhedstillelse, ej heller på aftaler om boliglån og kreditaftaler, der er blevet opsagt i henhold til:

- a) artikel 6 i direktiv .../2002/EF [om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser og om ændring af direktiv 90/619/EØF, 97/7/EF og 98/27/EF]
- b) artikel 6, stk. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF⁴³
- c) artikel 7 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/47/EF⁴⁴.

⁴³ EFT L 144 af 4.6.1997, s. 19.

⁴⁴ EFT L 280 af 29.10.1994, s. 83.

KAPITEL V: ÅRLIGE OMKOSTNINGER I PROCENT OG DEBITORRENTE

Artikel 12

Årlige omkostninger i procent

1. De årlige omkostninger i procent, som på årsbasis giver samme nutidsværdi af de samlede nuværende og fremtidige forpligtelser (udnyttet kreditmulighed, tilbagebetalinger og omkostninger), der er indgået af henholdsvis kreditgiver og forbruger, beregnes ud fra den matematiske formel i bilag I.

I bilag II gives der flere eksempler til illustration af beregningsmetoden.

2. Med henblik på at beregne de årlige omkostninger i procent fastsættes de samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkredit, bortset fra de udgifter, som forbrugeren skal afholde i forbindelse med misligholdelse af en af de forpligtelser, der fremgår af kreditaftalen, og de udgifter, som ligger ud over købsprisen, og som skal afholdes af denne i forbindelse med køb af varer eller tjenesteydelser, uanset om de foretages kontant eller på kredit.

Omkostninger ved at føre en konto, hvor der både registreres betalings- og kredittransaktioner, omkostninger ved anvendelse og drift af et kort eller et andet betalingsmiddel, som giver mulighed for både at foretage betalings- og kredittransaktioner, og omkostninger ved betalingstransaktioner generelt betragtes som kreditomkostninger, medmindre disse omkostninger klart og tydeligt fremgår af kreditaftalen eller enhver anden aftale, der er blevet indgået med forbrugeren.

Omkostninger i form af forsikringspræmier skal indgå i de samlede omkostninger i forbindelse med kreditten, hvis forsikringen underskrives samtidig med indgåelse af kreditaftalen.

3. Beregningen af de årlige omkostninger i procent foregår ud fra den antagelse, at kreditaftalen løber i det aftalte tidsrum, og at kreditgiver og forbruger opfylder deres forpligtelser inden for de aftalte frister og datoer.
4. I kreditaftaler, der indeholder bestemmelser, som giver mulighed for at ændre debitorrenten, der indgår i de årlige omkostninger i procent, men som ikke kan kvantificeres ved beregningen, beregnes de årlige omkostninger i procent ud fra den antagelse, at debitorrenten og de øvrige udgifter er konstante i forhold til udgangsniveauet og finder anvendelse, indtil kreditaftalen udløber.
5. Beregningen af de årlige omkostninger i procent foretages om nødvendigt ud fra følgende antagelser:
 - a) hvis en kreditaftale lader forbrugeren stå frit med hensyn til at udnytte kreditmuligheden, forudsættes det, at det samlede kreditbeløb udnyttes i sin helhed med det samme
 - b) hvis der ikke er fastsat nogen tidsplan for tilbagebetalingen, og en sådan ikke fremgår af aftalens bestemmelser og af betalingsmåden for den ydede kredit, er kredittens løbetid et år

c) når aftalen indeholder flere datoer for tilbagebetaling, stilles kreditten til rådighed og ydelserne betales på den tidligste af de i aftalen fastsatte datoer, medmindre andet er angivet.

6. Når en kreditaftale indgås i form af en lejekontrakt med forkøbsret, og aftalen omfatter flere tidspunkter, hvor forkøbsretten kan gøres gældende, beregnes de årlige omkostninger i procent for hvert enkelt af disse tidspunkter.

Hvis restværdien ikke kan fastsættes, foretages der en lineær afskrivning af den lejede vare, hvorved værdien sættes til nul ved udløbet af den normale lejeperiode, der er fastsat i kreditaftalen.

7. Når det forud for eller samtidig med indgåelse af en kreditaftale kræves, at der foretages en opsparing, og at debitorrenten fastsættes ud fra denne opsparing, beregnes de årlige omkostninger i procent ud fra formlerne i bilag III.

Artikel 13

Samlede kreditgiveromkostninger i procent

1. Med henblik på at beregne de samlede kreditgiveromkostninger i procent fastsættes de beløb, som opkræves af kreditgiver, bortset fra de udgifter, som forbrugeren skal afholde i forbindelse med misligholdelse af en af de forpligtelser, der fremgår af kreditaftalen, og de udgifter, som ligger ud over købsprisen, og som skal afholdes af denne i forbindelse med køb af varer og tjenesteydelser, uanset om de foretages kontant eller på kredit.
2. Omkostninger ved at føre en konto, hvor der både registreres betalings- og kredittransaktioner, omkostninger ved anvendelse og drift af et kort eller et andet betalingsmiddel, som giver mulighed for både at foretage betalings- og kredittransaktioner, og omkostninger ved betalingstransaktioner generelt betragtes som beløb opkrævet af kreditgiver, medmindre disse omkostninger klart og tydeligt fremgår af kreditaftalen eller enhver anden aftale, der er blevet indgået med forbrugeren.
3. Med henblik på beregning af de samlede kreditgiveromkostninger i procent er følgende ikke omfattet af beløb opkrævet af kreditgiver:
 - a) omkostninger ved tjenesteydelser i forbindelse med kreditaftalen, som det står forbrugeren frit at påtage sig over for kreditgiveren eller en anden leverandør af tjenesteydelser
 - b) omkostninger, der påhviler forbrugeren, i forbindelse med indgåelse af kreditaftalen til andre end kreditgiveren, herunder til notar, skattevæsen, registrator vedrørende fast ejendom og generelt omkostninger pålagt af kompetente myndigheder for registrering og sikkerhedsstillelse.
4. De samlede kreditgiveromkostninger i procent beregnes ud fra de bestemmelser og antagelser, der er omhandlet i artikel 12, stk. 3-7, og i bilag I og II.

Artikel 14
Debitorrente

1. Debitorrenten er fast eller variabel.
2. Hvis en eller flere af de faste debitorrenter er blevet fastsat, anvendes de i den periode, der er fastsat i kreditaftalen.
3. Den variable debitorrente kan kun variere ved udløbet af perioder, der er aftalt og indgår i kreditaftalen, og i samme omfang som det aftalte referenceindeks eller den aftalte referencesats.
4. Forbrugeren orienteres om enhver ændring i debitorrenten på tryk eller på et andet varigt medium.

Oplysningerne skal indeholde angivelse af de nye årlige omkostninger i procent, de nye samlede kreditgiveromkostninger i procent og i givet fald den nye amortiseringsplan. Beregningen af de nye årlige omkostninger i procent og de nye samlede kreditgiveromkostninger i procent foretages i henhold til artikel 12, stk. 3.

KAPITEL VI: URIMELIGE KONTRAKTVILKÅR

Artikel 15 *Urimelige kontraktvilkår*

Med forbehold af anvendelsen af direktiv 93/13/EØF på hele aftalen betragtes følgende vilkår i henhold til nævnte direktiv som urimelige, når de indgår i en kredit- eller kautionsaftale og har til formål eller som virkning:

- a) at pålægge forbrugeren, som betingelse for at kunne udnytte kreditmuligheden, at stille hele eller en del af kreditbeløbet eller det beløb, der er givet tilsagn om, som sikkerhed eller at anvende hele eller en del af beløbet til at oprette en reserve eller købe værdipapirer eller andre finansielle instrumenter, medmindre forbrugeren opnår samme procentsats for reserven, købet eller sikkerheden som de aftalte årlige omkostninger i procent
- b) at tvinge forbrugeren til i forbindelse med indgåelse af en kreditaftale at underskrive en anden aftale hos kreditgiveren, kreditformidleren eller en tredje af dem udpeget person, medmindre de dermed forbundne udgifter er omfattet af de samlede omkostninger i forbindelse med kreditten
- c) at lade omkostninger, godtgørelser eller enhver anden med aftalen forbundet udgift være variabel, bortset fra debitorrenten
- d) at indføre bestemmelser om variabilitet i debitorrenten, der udsætter forbrugeren for forskelsbehandling
- e) at indføre et debitorrentevariabilitetssystem, som ikke vedrører den oprindelige nettodebitorrente, der blev foreslået, da kreditaftalen blev indgået, og som ikke tager hensyn til nogen form for rabat, reduktion eller andre fordele
- f) at tvinge forbrugeren til at lade den samme kreditgiver genfinansiere restværdien og generelt det sidste afdrag på en kreditaftale med henblik på at finansiere en vare eller en tjenesteydelse.

KAPITEL VII: OPFYLDELSE AF KREDITAFTALEN

Artikel 16

Tilbagebetaling før forfaldstidspunktet

1. Forbrugeren har ret til at opfylde sine forpligtelser i henhold til en kreditaftale helt eller delvis forud for forfaldstidspunktet.
2. Kreditgiveren kan kun kræve en godtgørelse for en tilbagebetaling før forfaldstidspunktet i det omfang, den er fastsat ud fra objektive kriterier, er rimelig og er beregnet på grundlag af aktuarmæssige principper.

Der kan ikke kræves godtgørelse:

- a) i forbindelse med kreditaftaler, hvor den periode, debitorrenten fastsættes for, er på under et år
- b) hvis en tilbagebetaling har fundet sted i forbindelse med opfyldelse af en forsikringsaftale, der normalt har til formål at sikre tilbagebetalingen af kreditten
- c) i forbindelse med kreditaftaler, ifølge hvilke der betales udgifter og renter uden amortisation, bortset fra de i artikel 20 omhandlede kreditaftaler.

Artikel 17

Overdragelse af rettigheder

Overdrages kreditgiverens rettigheder i henhold til en kredit- eller kautionsskiftelse til tredjemand, kan forbrugeren og i givet fald kautionisten gøre enhver indsigelse gældende over for den nye indehaver af fordringerne i henhold til nævnte aftale, som de kunne gøre gældende over for den oprindelige kreditgiver, herunder også om modregning, i det omfang modregning er tilladt i den pågældende medlemsstat.

Artikel 18

Forbud mod anvendelse af vekslere og andre værdipapirer

Det forbydes kreditgiveren eller indehaveren af fordringerne i forbindelse med en kredit- eller kautionsskiftelse at kræve af forbrugeren eller kautionisten eller foreslå dem at sikre betalingen af de forpligtelser, som de har påtaget sig i henhold til omtalte aftale, ved hjælp af en veksel eller et gældsbevis.

Det er ligeledes forbudt at lade dem underskrive en check, hvorved de sikrer hel eller delvis tilbagebetaling af det skyldige beløb.

Artikel 19

Solidarisk ansvar

1. Medlemsstaterne sørger for, at tilstedeværelsen af en kreditaftale ikke på nogen måde berører forbrugernes rettigheder i forhold til leverandøren af varer eller

tjenesteydelser, som vedkommende har erhvervet ved en sådan aftale, i tilfælde hvor varerne eller tjenesteydelserne ikke leveres eller præsteres eller af andre årsager ikke er i overensstemmelse med aftalen herom.

2. Hvis leverandøren af varer eller tjenesteydelser har optrådt som kreditformidler, skal kreditgiveren og leverandøren solidarisk holde forbrugeren skadesløs, hvis de varer eller tjenesteydelser, hvor købet finansieres ved en kreditaftale, ikke leveres eller præsteres, kun delvis leveres eller præsteres eller ikke er i overensstemmelse med aftalen herom.

KAPITEL VIII: SÆRLIGE KREDITAFTALER

Artikel 20

Kreditaftale kombineret med genetablering af kapitalen

1. Hvis de betalinger, forbrugeren foretager, ikke bevirker en tilsvarende amortisation af det samlede kreditbeløb, men tjener til at genetablere kapitalen på de i kreditaftalen fastsatte tidspunkter og vilkår, skal genetableringen ske via en aftale, der er tilknyttet kreditaftalen.
2. Den i stk. 1 omhandlede aftale skal ubetinget sikre tilbagebetalingen af det samlede udnyttede kreditbeløb. Hvis den etablerende tredjepart ikke overholder sine forpligtelser, påtager kreditgiveren sig risikoen.
3. De betalinger, præmier, faste udgifter og engangsudgifter, som påhviler forbrugeren i henhold til den i stk. 1 omhandlede tilknyttede aftale, udgør sammen med renter og udgifter i forbindelse med kreditaftalen de samlede omkostninger i forbindelse med kreditten. De årlige omkostninger i procent og de samlede kreditgiveromkostninger i procent beregnes ud fra de samlede forpligtelser, som forbrugeren har påtaget sig.

Artikel 21

Kreditaftale i form af træk på løbende konto eller debitorkonto

Når en kreditaftale indgås i form af træk på en løbende konto eller en debitorkonto orienteres forbrugeren jævnlige om sin situation som debitor via et kontoudtog på tryk eller på et andet varigt medium, der indeholder følgende oplysninger:

- a) nøjagtig hvilken periode kontoudtoget dækker
- b) hvilke beløb der er hævet og datoerne herfor
- c) i givet fald det skyldige restbeløb fra det foregående kontoudtog og datoen herfor
- d) dato og beløb for skyldige udgifter
- e) dato og beløb for betalinger foretaget af forbrugeren
- f) sidst aftalte debitorrente
- g) samlet beløb for skyldige renter
- h) i givet fald minimumsbeløb, der skal betales
- i) i givet fald det nye skyldige restbeløb
- j) det nye samlede skyldige beløb, herunder eventuelle morarenter og bøder.

Artikel 22
Tidsubegrænset kreditaftale

Hver af parterne kan ophæve den tidsubegrænsede kreditaftale med tre måneders varsel på tryk eller på et andet varigt medium i overensstemmelse med bestemmelserne i kreditaftalen og i henhold til national lovgivning om bevisførelse.

KAPITEL IX: OPFYLDELSE AF KAUTIONSAFTALEN

Artikel 23

Opfyldelse af kautionsaftalen

1. En kautionist kan kun indgå en kautionsaftale, der sikrer tilbagebetaling af en tidsbegrænset kreditaftale, for en periode på tre år. Denne sikkerhedsstillelse kan kun fornyes efter udtrykkelig aftale med kautionisten ved udløbet af denne periode.
2. Kreditgiveren kan kun gøre sin ret gældende over for kautionisten, hvis en forbruger, som forsømmer sin pligt til at tilbagebetale kreditten, ikke opfylder den inden for en frist på tre måneder at regne fra påkravet.
3. Kautionsbeløbet kan kun vedrøre det skyldige restbeløb ud af det samlede kreditbeløb og ethvert tidligere skyldigt beløb i henhold til kreditaftalen og ikke andre former for godtgørelser og bøder, der er omfattet af kreditaftalen.

KAPITEL X: MISLIGHOLDELSE AF KREDITAFTALEN

Artikel 24 Påkrav og forfald

1. Medlemsstaterne sørger for, at
 - a) kreditgiverne, deres mandatarer og enhver, der måtte blive ny indehaver af fordringerne i en kredit- eller kautionaftale, ikke træffer urimelige foranstaltninger for at inddrive deres fordringer i tilfælde af misligholdelse af aftalerne
 - b) kreditgiveren kun kan kræve umiddelbar betaling af forfaldne beløb eller påberåbe sig en udtrykkelig retsopløsende betingelse efter forudgående påkrav, hvor forbrugeren og i givet fald kautionisten opfordres til at overholde sine kontraktmæssige forpligtelser inden for en rimelig frist eller at anmode om en gældsomlægning
 - c) kreditgiveren kun kan suspendere udnyttelsen af kreditmuligheden, hvis beslutningen herom begrundes, og har pligt til omgående at orientere forbrugeren herom
 - d) forbrugeren og kautionisten har ret til i tilfælde af misligholdelse af deres forpligtelser eller i tilfælde af tilbagebetaling før forfaldstid ved første henvendelse og omgående at modtage en gratis og detaljeret opgørelse, der sætter dem i stand til at danne sig et overblik over, hvilke udgifter og renter de skal betale.
2. Det i stk.1, litra b), omhandlede påkrav er ikke nødvendigt:
 - a) i tilfælde af åbenlyst svig, der skal påvises af kreditgiveren eller den nye indehaver af fordringen
 - b) når forbrugeren afhænder den finansierede vare, før det samlede kreditbeløb er tilbagebetalt, eller gør brug af den på en måde, der er i modstrid med kreditaftalens bestemmelser, og kreditgiveren eller den nye indehaver af fordringen har en privilegeret fordring, en ejendomsrettighed eller et ejendomsforbehold over for den finansierede vare, i det omfang forbrugeren er blevet orienteret om eksistensen af omtalte privilegerede fordring, ejendomsrettighed eller ejendomsforbehold forud for indgåelsen af aftalen.

Artikel 25 Overskridelse af det samlede kreditbeløb og stiltiende overtræk

1. I tilfælde af midlertidig overskridelse af det samlede kreditbeløb med tilladelse eller stiltiende overtræk orienterer kreditgiveren straks forbrugeren på tryk eller på et andet varigt medium om overskridelsens eller overtrækkets omfang og om, hvilken debitorrente der anvendes. Pålæggelse af enhver form for bod eller udgift eller morarente er udelukket.

2. Kreditgiveren gør straks forbrugeren opmærksom på, at denne har foretaget en overskridelse eller et overtræk uden tilladelse, og meddeler denne, hvilken debitorrente og hvilke udgifter eller bøder der påløber.
3. Enhver overskridelse eller ethvert overtræk, der er omhandlet i nærværende artikel, skal afvikles i løbet af en periode på højst tre måneder, om nødvendigt ved hjælp af en ny kreditaftale, hvis samlede kreditbeløb er højere.

Artikel 26
Tilbagetagelse af varer

Medlemsstaterne fastsætter, på hvilke betingelser varer kan tages tilbage i forbindelse med kreditaftaler indgået med henblik på erhvervelse af varer. Når forbrugeren ikke udtrykkeligt har givet sit samtykke på det tidspunkt, hvor kreditgiveren skrider til tilbagetagelse af varerne, og allerede har foretaget betalinger svarende til en tredjedel af det samlede kreditbeløb, kan den finansierede vare kun tages tilbage ad rettens vej.

Medlemsstaterne skal endvidere sikre, at regnskabet mellem parterne, når kreditgiveren tager varer tilbage, opgøres således, at tilbagetagelsen ikke medfører nogen uberettiget berigelse.

Artikel 27
Inkasso

1. De fysiske eller juridiske personer, der som hoved- eller bibeskæftigelse og ikke i tilknytning til en retssag beskæftiger sig med inddrivelse af fordringer i forbindelse med en kredit- eller kautionaftale, eller som er indblandet heri, kan ikke, uanset i hvilken form, direkte eller indirekte, kræve noget vederlag eller nogen godtgørelse af forbrugeren eller kautionisten for deres indsats, medmindre disse vederlag eller godtgørelser fremgår udtrykkeligt af kredit- eller kautionaftalen.
2. Hvad angår inddrivelse af fordringer i forbindelse med en kredit- eller kautionaftale, forbydes:
 - a) en skrivelse, der med urette på grund af sin form fremstår som et dokument fra en retslig myndighed eller en gældsmæglingsmyndighed
 - b) enhver skriftlig meddelelse, der indeholder forkerte oplysninger om konsekvenserne af den manglende betaling
 - c) tilbagetagelse af varer uden tilladelse, uden retssag eller uden udtrykkeligt samtykke, jf. artikel 26
 - d) enhver benævnelse på en kuvert, hvoraf det fremgår, at korrespondancen vedrører inddrivelse af en fordring
 - e) inkassering af udgifter, der ikke fremgår af kredit- eller kautionaftalen
 - f) enhver henvendelse til forbrugeren eller kautionistens naboer, familie eller arbejdsgiver, herunder enhver form for meddelelse eller forespørgsel om forbrugeren eller garantens solvens, med forbehold af handlinger, der foretages i forbindelse med beslaglæggelse, som fastsat af medlemsstaterne

g) fysisk eller psykisk chikane af forbrugeren eller kautonisten

h) inddrivelse af en forældet gæld.

KAPITEL XI: KREDITGIVERES OG -FORMIDLERES REGISTRERING OG STATUS OG KONTROL HERMED

Artikel 28

Registrering af kreditgivere og kreditformidlere

1. Medlemsstaterne sørger for, at kreditgiverne og -formidlerne lader sig registrere.

Pligten til at lade sig registrere gælder ikke kreditformidlere, hvis ansvar en kreditgiver eller en kreditformidler påtager sig som følge af sin egen registrering. Denne ansvarsovertagelse skal fremgå af et opslag i firmaet hos den kreditformidler, der er fritaget for registrering.
2. Medlemsstaterne
 - a) sørger for, at kreditgivernes og -formidlernes virksomhed kontrolleres og overvåges af en institution eller et offentligt organ
 - b) opretter passende institutioner, hvortil klager vedrørende kredit- og kautionsaftaler og kredit- og kautionsbetingelser kan rettes, og som kan give forbrugere og kautionister relevante oplysninger og råd herom.
3. Medlemsstaterne kan bestemme, at den i stk. 1, første afsnit, i nærværende artikel omhandlede registrering ikke er nødvendig, når kreditgiveren eller formidleren er et kreditinstitut i henhold til artikel 1, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/12/EF⁴⁵ og har bemyndigelse efter samme direktiv.

Når en kreditgiver eller formidler både er registreret i henhold til stk. 1, første afsnit, i nærværende artikel og har en tilladelse i henhold til Parlamentets og Rådets direktiv 2000/12/EF, og sidstnævnte tilladelse efterfølgende trækkes tilbage, orienteres den kompetente myndighed, der har registreret kreditgiveren eller formidleren. Denne myndighed beslutter, om kreditgiveren eller formidleren kan fortsætte med at yde kredit eller fungere som formidler i forbindelse med ydelse af kredit, eller om dennes registrering skal slettes.

Artikel 29

Kreditformidlernes forpligtelser

Medlemsstaterne sørger for, at kreditformidleren:

- a) både i reklamer og i dokumenter til sine kunder gør opmærksom på sine beføjelser, herunder om vedkommende udelukkende samarbejder med en eller flere kreditgivere eller fungerer som selvstændig mægler
- b) orienterer alle de anmodede kreditgivere om det samlede kreditbeløb for de andre kredittilbud, vedkommende har anmodet om eller modtaget på vegne af den samme forbruger eller kautionist, inden for to måneder forud for indgåelsen af kreditaftalen

⁴⁵ EFT L 126 af 26.5.2000, s. 1.

c) kun direkte eller indirekte modtager et vederlag af en hvilken som helst art fra den forbruger, der har anmodet om vedkommendes medvirken, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- i) vederlagets størrelse er nævnt i kreditaftalen
- ii) kreditformidleren modtager ikke vederlag fra kreditgiveren
- iii) den kreditaftale, som vedkommende har formidlet, er blevet gyldigt indgået.

AFSNIT XII: AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 30

Fuldstændig harmonisering og bestemmelsernes ufravigelige karakter

1. Medlemsstaterne kan ikke fastsætte andre bestemmelser end dem, der fremgår af nærværende direktiv, undtagen hvad angår:
 - a) registrering af kredit- og kautionaftaler i henhold til artikel 8, stk. 4
 - b) bestemmelser om bevisbyrden, der er omhandlet i artikel 33.
2. Medlemsstaterne sikrer, at kredit- og kautionaftaler ikke indeholder bestemmelser, der til skade for forbrugeren og kautionisten afviger fra de bestemmelser i national lovgivning, der fastsættes til gennemførelse af nærværende direktiv, eller som svarer hertil.
3. Medlemsstaterne sørger endvidere for, at de bestemmelser, som de vedtager til gennemførelse af nærværende direktiv, ikke kan omgås ved den måde, aftalerne udformes på, f.eks. ved at lade udnyttelse af kreditmuligheder eller kreditaftaler, der falder ind under anvendelsesområdet for nærværende direktiv, indgå i kreditaftaler, hvis art eller mål ville give mulighed for at undgå at anvende det.
4. Forbrugeren og kautionisten kan ikke give afkald på de rettigheder, der tilkommer dem i medfør af nærværende direktiv.
5. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at forbrugeren og kautionisten ikke berøves den beskyttelse, som dette direktiv giver, ved at et tredjelandts lovgivning vælges som gældende lov for aftalen, hvis aftalen har nær tilknytning til en eller flere medlemsstaters område.

Artikel 31

Sanktioner

Medlemsstaterne fastsætter, hvilke sanktioner der skal anvendes i tilfælde af overtrædelse af nationale bestemmelser, der er vedtaget til gennemførelse af nærværende direktiv, og træffer alle de fornødne foranstaltninger til at sikre deres iværksættelse. De således indførte sanktioner skal være effektive, rimelige og have afskrækkende virkning. De kan f.eks. omfatte tab af renteindtægter og manglende dækning af udgifter for kreditgiveren og bevarelse af muligheden for ratebetaling af det samlede kreditbeløb for forbrugeren, i tilfælde af at kreditgiveren ikke overholder bestemmelserne om ansvarlig kreditgivning. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen disse bestemmelser senest den [...] [2 år efter, at nærværende direktiv er trådt i kraft] og enhver senere ændring af disse hurtigst muligt.

Artikel 32
Udenretslig bilæggelse af tvister

Medlemsstaterne sørger for, at der findes egnede og effektive søgsmåls- og klagemuligheder til udenretslig bilæggelse af tvister på forbrugerområdet vedrørende kredit- og kautionsaftaler, i givet fald ved anvendelse af eksisterende organer.

Medlemsstaterne tilskynder de organer, der tager sig af udenretslig bilæggelse af tvister på forbrugerområdet, til at samarbejde for at løse grænseoverskridende tvister vedrørende kredit- og kautionsaftaler.

Artikel 33
Bevisbyrde

Medlemsstaterne kan fastsætte, at bevisbyrden for, at forpligtelsen til at orientere forbrugeren, som påhviler kreditgiveren og -formidleren, er overholdt, og at forbrugeren har givet sit samtykke til aftalens indgåelse og i givet fald til dens opfyldelse, samt at bevisbyrden for, at kreditformidleren modtager et vederlag for sin virksomhed, kan påhvile kreditgiveren eller kreditformidleren.

Ethvert kontraktvilkår, hvoraf det fremgår, at bevisbyrden for, at kreditgiveren og i givet fald kreditformidleren overholder alle eller en del af de forpligtelser, som nærværende direktiv pålægger dem, påhviler forbrugeren og i givet fald kautionisten, er et urimeligt kontraktvilkår i henhold til direktiv 93/13/EØF.

Artikel 34
Løbende aftaler

1. Nærværende direktiv finder ikke anvendelse på løbende kreditaftaler og kautionsaftaler på datoen for ikrafttrædelse af de nationale gennemførelsesbestemmelser, bortset fra bestemmelserne i artikel 1, 2, 3 og 22, artikel 23, stk. 1 og 2, og artikel 24 til 27 og artikel 30 til 35. Artikel 9 finder anvendelse på nævnte aftaler i det omfang, en forhøjelse af det samlede kreditbeløb eller kautionsbeløbet finder sted, efter at de nationale gennemførelsesbestemmelser til nærværende direktiv er trådt i kraft.
2. Hvad angår løbende kreditaftaler på datoen for ikrafttrædelse af de nationale gennemførelsesbestemmelser, skal forbrugeren gratis og omgående have udleveret den i artikel 10 omhandlede amortiseringsplan i følgende tilfælde:
 - a) ophævelse af kreditaftalen eller gældens øjeblikkelige forfald
 - b) et forsinket afdrag.
3. Medlemsstaterne sørger for, at tidsubegrænsede og løbende kredit- og kautionsaftaler på datoen for ikrafttrædelse af de nationale gennemførelsesbestemmelser erstattes med nye aftaler, der er i overensstemmelse med nærværende direktiv senest den [...] [to år efter udløbet af gennemførelsesperioden].

*Artikel 35
Gennemførelse*

Medlemsstaterne vedtager og offentliggør senest den [...] [2 år efter, at nærværende direktiv er trådt i kraft] de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at opfylde nærværende direktiv. De underretter straks Kommissionen herom.

De gennemfører disse bestemmelser fra den [...] [2 år efter, at nærværende direktiv er trådt i kraft].

Når medlemsstaterne vedtager disse bestemmelser, skal de indeholde en henvisning til nærværende direktiv, eller de skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

*Artikel 36
Ophævelse*

Direktiv 87/102/EØF ophæves med virkning fra [...] [udløbsdatoen for gennemførelsesperioden for nærværende direktiv].

*Artikel 37
Ikrafttrædelse*

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

*Artikel 38
Adressater*

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Europa-Parlamentets vegne
[...]
Formand

På Rådets vegne
[...]
Formand

BILAG I - Grundligning, der angiver ækvivalensen mellem dels lån, dels tilbagebetalingsydelsernes og omkostningernes værdi

Grundligningen, som definerer de årlige omkostninger i procent, angiver på årsbasis ækvivalensen mellem lånenes nutidsværdi og tilbagebetalingsydelsernes og omkostningernes nutidsværdi:

$$\sum_{k=1}^m C_k (1+X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l (1+X)^{-s_l}$$

hvor:

X er de årlige omkostninger i procent og

m er løbenummeret for sidste lån

k er løbenummeret for et lån, hvor $1 \leq k \leq m$

C_k er størrelsen af lån nummer **k**

t_k er tidsintervallet, udtrykt i år eller brøkdele af år, mellem tidspunktet for lån nr. 1 og tidspunkterne for hvert lån, hvor **t₁ = 0**

m' er løbenummeret for sidste tilbagebetalingsydelse eller omkostningsbetaling

l er løbenummeret for en tilbagebetalingsydelse eller omkostningsbetaling

D_l er størrelsen af en tilbagebetalingsydelse eller omkostningsbetaling

s_l er tidsintervallet, udtrykt i år eller brøkdele af år, mellem tidspunktet for lån nr. 1 og tidspunkterne for hver tilbagebetalingsydelse eller omkostningsbetaling.

Bemærkninger:

a) De beløb, der tilbagebetales fra forskellig side på forskellige tidspunkter, er ikke nødvendigvis lige store og tilbagebetales ikke nødvendigvis med lige store intervaller.

b) Begyndelsestidspunktet er tidspunktet for det første lån.

c) Intervallet mellem de ved beregningen anvendte tidspunkter udtrykkes i år eller brøkdele af år. Et år antages at have 365 dage (skudår 366 dage), 52 uger eller 12 lige lange måneder. Hver måned antages at have til 30,41666 dage (= 365/12), uanset om det er skudår eller ej.

d) Beregningernes resultat angives med én decimals nøjagtighed. Hvis decimalen efter denne bestemte decimal er 5 eller derover, forhøjes denne bestemte decimal med én.

e) Ligningen kan skrives om, således at der kun gøres brug af en enkelt summation sammen med begrebet bevægelser (**A_k**), som bliver positive eller negative, dvs. henholdsvis betales eller opkræves i periode **1** til **k**, og udtrykkes i år:

$$S = \sum_{k=1}^n A_k (1+X)^{-t_k},$$

S er saldoen af bevægelsernes nutidsværdi, som bliver nul, hvis man vil beholde ækvivalensen mellem bevægelserne.

f) Medlemsstaterne drager omsorg for, at de benyttede løsningsmetoder giver et resultat svarende til eksemplerne i bilag II og III.

BILAG II - Eksempler på beregninger af de årlige omkostninger i procent

Indledende bemærkninger

Medmindre andet anføres, vedrører alle eksemplerne kun et enkelt lån, som svarer til den samlede kredit, og som stilles til rådighed for forbrugeren ved kreditaftalens undertegnelse. Som bekendt antages det, at hvis kreditaftalen stiller forbrugeren frit med hensyn til at hæve lånet, formodes forbrugeren at hæve hele kreditbeløbet omgående.

Til at angive debitorrenten har nogle medlemsstater valgt at benytte en effektiv rente med tilsvarende omregningsmetode, hvorved de undgår, at renterne for givne perioder beregnes efter uendeligt mange forskellige metoder med diverse pro rata temporis regler, som kun har lidt til fælles med tidens lineære karakter. Andre medlemsstater tillader en nominel sats for givne perioder med brug af en proportionel omregningsmetode. Nærværende direktiv tager sigte på at adskille en eventuel senere regulering af debitorrenterne og de effektive renter og begrænser sig til angivelse af den anvendte rentesats. Eksemplerne i nærværende bilag viser den anvendte metode.

Eksempel nr. 1

Et samlet lån (kapital) på 6000,00 € tilbagebetales med 4 faste årsydelser på 1852,00 €

Ligningen bliver:

$$6000 = 1852 \cdot \frac{1 - \frac{1}{(1+X)^4}}{X}$$

Ligningen bliver:

$$6000 = 1852 \frac{1}{(1+X)^1} + 1852 \frac{1}{(1+X)^2} + \dots + 1852 \frac{1}{(1+X)^4}$$

og $X = 9,00000\%$, dvs. de årlige omkostninger = 9,0 %.

Eksempel nr. 2

Et samlet lån (kapital) på 6000,00 € tilbagebetales med 48 faste månedlige ydelser på 149,31 €

Ligningen bliver:

$$6000 = 149,31 \frac{1 - \frac{1}{\left[(1+X)^{1/12}\right]^{48}}}{(1+X)^{1/12} - 1}$$

Ligningen bliver:

$$6000 = 149,31 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 149,31 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 149,31 \frac{1}{(1+X)^{48/12}}$$

og $X = 9,380593 \%$, dvs. de årlige omkostninger = $9,4 \%$.

Eksempel nr. 3

Et samlet lån (kapital) på $6000,00 \text{ €}$ tilbagebetales med 48 faste månedlige ydelser på $149,31 \text{ €}$ og stiftelsesprovision mv. beløber sig til $60,00 \text{ €}$

Ligningen bliver:

$$6000 - 60 = 149,31 \frac{1 - \frac{1}{[(1 + X)^{1/12}]^{48}}}{(1 + X)^{1/12} - 1}$$

Ligningen bliver:

$$5940 = 149,31 \frac{1}{(1 + X)^{1/12}} + 149,31 \frac{1}{(1 + X)^{2/12}} + \dots + 149,31 \frac{1}{(1 + X)^{48/12}}$$

og $X = 9,954966 \%$, dvs. de årlige omkostninger = 10% .

Eksempel nr. 4

Et samlet lån (kapital) på $6000,00 \text{ €}$ tilbagebetales med 48 faste månedlige ydelser på $149,31 \text{ €}$ og stiftelsesprovision mv. på $60,00 \text{ €}$ fordeles på ydelserne. Den månedlige ydelse udgør derfor $(149,31 \text{ €} + (60 \text{ €}/48)) = 150,56 \text{ €}$

Ligningen bliver:

$$6000 = 150,56 \frac{1 - \frac{1}{[(1 + X)^{1/12}]^{48}}}{(1 + X)^{1/12} - 1}$$

Ligningen bliver:

$$6000 = 150,56 \frac{1}{(1 + X)^{1/12}} + 150,56 \frac{1}{(1 + X)^{2/12}} + \dots + 150,56 \frac{1}{(1 + X)^{48/12}}$$

og $X = 9,856689 \%$, dvs. de årlige omkostninger = $9,9 \%$.

Eksempel nr. 5

Et samlet lån (kapital) på $6000,00 \text{ €}$ tilbagebetales med 48 faste månedlige ydelser på $149,31 \text{ €}$ stiftelsesprovision mv. beløber sig til $60,00 \text{ €}$ og hertil kommer en forsikring til 3 € pr. måned. Som bekendt skal omkostningerne til forsikringspræmier indgå i de samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkrediten, forudsat at forsikringen tegnes ved kreditaftalens indgåelse. Ydelsen er derfor på $152,31 \text{ €}$

Ligningen bliver:

$$5940 = 152,31 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{48}}}{(1+X)^{1/12} - 1}$$

Ligningen bliver:

$$5940 = 152,31 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 152,31 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 152,31 \frac{1}{(1+X)^{48/12}}$$

og $X = 11,1070115 \%$, dvs. de årlige omkostninger = $11,1 \%$.

Eksempel nr. 6

En såkaldt ballonkreditaftale, hvor det samlede lån på 6000,00 € (købsprisen for en bil, der skal finansieres) tilbagebetales med 47 faste månedlige ydelser på 115,02 € samt en sidste ydelse på 1915,02 € svarende til restværdien på 30 % af kapitalen (ballonkreditaftale) og med en forsikring til 3 € pr. måned. Som bekendt skal omkostningerne til forsikringspræmier indgå i de samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten, forudsat at forsikringen tegnes ved kreditaftalens indgåelse. Den månedlige ydelse udgør derfor 118,02 € og den sidste ydelse 1918,02 €

Ligningen bliver:

$$6000 = 118,02 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{47}}}{(1+X)^{1/12} - 1} + 1918,02 \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{48}}$$

Ligningen bliver:

$$6000 = 118,02 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 118,02 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 118,02 \frac{1}{(1+X)^{47/12}} + (1800 + 115,02 + 3) \cdot \frac{1}{(1+X)^{48/12}}$$

og $X = 9,381567 \%$, dvs. de årlige omkostninger = $9,4 \%$.

Eksempel nr. 7

En kreditaftale med et samlet lån (kapital) på 6000,00 € stiftelsesprovision mv. på 60,00 € to forfaldsperioder på henholdsvis 22 og 26 måneder, hvor ydelserne i den anden svarer til 60 % af ydelserne i den første. De månedlige ydelser udgør henholdsvis 186,36 € og 111,82 €

Ligningen bliver:

$$5940 = 186,36 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{22}}}{(1+X)^{1/12} - 1} + \left\{ \left[111,82 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{26}}}{(1+X)^{1/12} - 1} \right] \cdot \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{22}} \right\}$$

Ligningen bliver:

$$5940 = \left[186,36 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 186,36 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 186,36 \frac{1}{(1+X)^{22/12}} \right] + \left\{ \left[111,82 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 111,82 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 111,82 \frac{1}{(1+X)^{26/12}} \right] \cdot \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{22}} \right\}$$

og $X = 10,04089 \%$, dvs. de årlige omkostninger = $10,0 \%$.

Eksempel nr. 8

En kreditaftale med et samlet lån (kapital) på 6000,00 € stiftelsesprovision mv. på 60,00 € to forfaldsperioder på henholdsvis 22 og 26 måneder, hvor ydelserne i den første svarer til 60 % af ydelserne i den anden. De månedlige ydelser udgør henholdsvis 112,15 € og 186,91 €

Ligningen bliver:

$$5940 = 112,15 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{22}}}{(1+X)^{1/12} - 1} + \left\{ \left[186,91 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{26}}}{(1+X)^{1/12} - 1} \right] \cdot \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{22}} \right\}$$

Ligningen bliver:

$$5940 = \left[112,15 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 112,15 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 112,15 \frac{1}{(1+X)^{22/12}} \right] + \left\{ \left[186,91 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 186,91 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 186,91 \frac{1}{(1+X)^{26/12}} \right] \cdot \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{22}} \right\}$$

og $X = 9,888383 \%$, dvs. de årlige omkostninger = $9,9 \%$.

Eksempel nr. 9

En kreditaftale med et samlet lån på 500,00 € (løsorets pris), som skal tilbagebetales med 3 faste månedlige ydelser, der beregnes med en debitorrente T (nominel) på 18% , og hvor stiftelsesprovision mv. på 30,00 € fordeles på ydelserne. Den samlede månedlige ydelse udgør derfor 171,69 € + stiftelsesprovision mv. på 10,00 €, dvs. 181,69 €

Ligningen bliver:

$$500 = 181,69 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^3}}{(1+X)^{1/12} - 1}$$

Ligningen bliver:

$$500 = 181,69 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 181,69 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + 181,69 \frac{1}{(1+X)^{3/12}}$$

og $X = 68,474596 \%$, dvs. de årlige omkostninger = $68,5 \%$.

Dette eksempel er karakteristisk for metoder, som stadig anvendes i visse specialiserede "sælger-kredit"-foretagender.

Eksempel nr. 10

En kreditaftale med et samlet lån (kapital) på 1000 € som enten kan tilbagebetales med 700,00 € efter et år og 500,00 € efter to år eller med 500,00 € efter et år og 700,00 € efter to år.

Ligningen bliver:

$$1000 = 700 \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{12}} + 500 \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{24}}$$

og $X = 13,898663 \%$, dvs. de årlige omkostninger = $13,9 \%$.

Ligningen bliver:

$$1000 = 500 \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{12}} + 700 \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{24}}$$

og $X = 12,321446 \%$, dvs. de årlige omkostninger = $12,3 \%$.

Nærværende eksempel viser, at beregningen af de årlige omkostninger i procent afhænger af forfaldstidspunkterne, og at angivelsen af de samlede omkostninger i forbindelse med kreditten i de forudgående informationer eller i kreditaftalen ikke indebærer en merværdi for forbrugeren. Med de samme samlede omkostninger i forbindelse med kreditten på 200 € får man to forskellige resultater for de årlige omkostninger i procent (afhængigt af, hvor hurtigt kreditten tilbagebetales).

Eksempel nr. 11

En kreditaftale med et samlet kreditbeløb på 6000 € og en debitorrente på de 9 % tilbagebetales med 4 faste årsydelser på 1852,01 € og stiftelsesprovision mv. på 60,00 € betales ved undertegnelsen.

Ligningen bliver:

$$5940 = 1852,01 \frac{1 - \frac{1}{(1+X)^4}}{X}$$

Ligningen bliver:

$$5940 = 1852,01 \frac{1}{(1+X)} + 1852,01 \frac{1}{(1+X)^2} + \dots + 1852,01 \frac{1}{(1+X)^4}$$

og $X = 9,459052 \%$, dvs. de årlige omkostninger = $9,5 \%$.

I tilfælde af tilbagebetaling inden forfaldstidspunktet er de årlige omkostninger i procent henholdsvis:

efter et år

$$5940 = 6540 \frac{1}{(1 + X)}$$

hvor 6540 = det skyldige beløb inklusive renter inden betalingen af det første periodiske afdrag i henhold til amortiseringsplanen,

og $X = 10,101010\%$, dvs. de årlige omkostninger = 10,1%

efter to år:

$$5940 = 1852,01 \frac{1}{(1 + X)} + 5109,91 \frac{1}{(1 + X)^2}$$

hvor 5109,91 = det skyldige beløb inklusive renter inden betalingen af det andet periodiske afdrag i henhold til amortiseringsplanen,

og $X = 9,640069\%$, dvs. de årlige omkostninger = 9,6 %

efter tre år:

$$5940 = 1852,01 \frac{1}{(1 + X)} + 1852,01 \frac{1}{(1 + X)^2} + 3551,11 \frac{1}{(1 + X)^3}$$

hvor 3551,11 = det skyldige beløb inklusive renter inden betalingen af det tredje periodiske afdrag i henhold til amortiseringsplanen,

og $X = 9,505315\%$, dvs. de årlige omkostninger = 9,5 %.

Eksemplet viser det gradvise fald i de forventede årlige omkostninger i procent, navnlig når handelsomkostningerne betales ved undertegnelsen.

Nærværende eksempel kan også illustrere et lån med pant i fast ejendom, som skal bruges til at genfinansiere løbende kreditaftaler, hvor omkostningerne (notar, registrering, skatter og afgifter, prioritering) skal betales, når aftalen bekræftes af en notar eller dommer, og midlerne stilles til disposition for forbrugeren fra den dato, aftalen bekræftes.

Eksempel nr. 12

En kreditaftale med et samlet kreditbeløb på 6000 € og en (nominel) debitorrente T på 9 % tilbagebetales med 48 månedlige ydelser på 149,31 € (proportionalberegning), og stiftelsesprovision mv. på 60,00 € betales ved undertegnelsen.

Ligningen bliver:

$$5940 = 149,31 \frac{1 - \left[(1 + X)^{1/12} \right]^{48}}{(1 + X)^{1/12} - 1}$$

Ligningen bliver:

$$5940 = 149,31 \frac{1}{(1 + X)^{1/12}} + 149,31 \frac{1}{(1 + X)^{2/12}} + \dots + 149,31 \frac{1}{(1 + X)^{48/12}}$$

og $X = 9,9954957 \%$, dvs. de årlige omkostninger = 10% .

Men i tilfælde af tilbagebetaling inden forfaldstidspunktet er de årlige omkostninger i procent henholdsvis:

efter et år:

$$5940 = 149,31 \frac{1 - \left[(1 + X)^{1/12} \right]^{11}}{(1 + X)^{1/12} - 1} + 4844,64 \frac{1}{\left[(1 + X)^{1/12} \right]^{12}}$$

hvor $4844,64 =$ det skyldige beløb inklusive renter inden betalingen af det tolvte periodiske afdrag i henhold til amortiseringsplanen,

og $X = 10,655907 \%$, dvs. de årlige omkostninger = $10,7 \%$

efter to år:

$$5940 = 149,31 \frac{1 - \left[(1 + X)^{1/12} \right]^{23}}{(1 + X)^{1/12} - 1} + 3417,58 \frac{1}{\left[(1 + X)^{1/12} \right]^{24}}$$

hvor $3417,58 =$ det skyldige beløb inklusive renter inden betalingen af det 24. periodiske afdrag i henhold til amortiseringsplanen,

og $X = 10,136089 \%$, dvs. de årlige omkostninger = $10,1 \%$

efter tre år:

$$5940 = 149,31 \frac{1 - \left[(1 + X)^{1/12} \right]^{35}}{(1 + X)^{1/12} - 1} + 1856,66 \frac{1}{\left[(1 + X)^{1/12} \right]^{36}}$$

hvor $1856,66 =$ det skyldige beløb inklusive renter inden betalingen af det 36. periodiske afdrag i henhold til amortiseringsplanen,

og $X = 9,991921 \%$, dvs. de årlige omkostninger = 10% .

Eksempel nr. 13

Et samlet lån (kapital) på 6000,00 € tilbagebetales med 4 faste årsydelse på 1852,00 €. Vi forestiller os nu, at kreditten forrentes med en variabel rente, og at den (nominelle) debitorrente er steget fra 9,00% til 10,00 % efter den anden annuitet. Den nye annuitet bliver derfor på 1877,17 €. Som bekendt beregnes de årlige omkostninger i procent på grundlag af debitorrente og andre omkostninger, som formodes at ligge fast i forhold til udgangspunktet, og som finder anvendelse indtil kreditaftalen udløber. De årlige omkostninger bliver i det første eksempel på 9%.

I tilfælde af ændringer gives der besked om den nye procentsats for de årlige omkostninger, som beregnes ud fra den antagelse, at kreditaftalen løber i det resterende aftalte tidsrum, og at kreditgiver og forbruger opfylder deres forpligtelser inden for de aftalte frister og datoer.

Ligningen bliver:

$$5940 = 1852,01 \frac{1 - \frac{1}{(1+X)^2}}{X} + \left[1877,17 \frac{1 - \frac{1}{(1+X)^2}}{X} \cdot \frac{1}{X^2} \right]$$

Ligningen bliver:

$$5940 = 1852,01 \frac{1}{(1+X)} + 1852,01 \frac{1}{(1+X)^2} + \left\{ \left[1877,17 \frac{1}{(1+X)^3} + 1877,17 \frac{1}{(1+X)^4} \right] + \frac{1}{X^2} \right\}$$

og $X = 9,741569\%$, dvs. de årlige omkostninger = 9,7 %.

Eksempel nr. 14

Et samlet lån (kapital) på 6000,00 € tilbagebetales med 48 faste månedlige ydelser på 149,31 € Stiftelsesprovision mv. beløber sig til 60,00 €, og hertil kommer en forsikring til 3 € pr. måned. Som bekendt skal omkostningerne til forsikringspræmier indgå i de årlige omkostninger i procent, forudsat at forsikringen tegnes ved kreditaftalens indgåelse. Ydelsen er derfor 152,31 € og ifølge beregningen i eksempel nr. 5 er $X = 11,107112$, dvs. de årlige omkostninger = 11,1%

Vi forestiller os nu, at den (nominelle) debitorrente er variabel og stiger til 10% efter den 17. ydelse. I tilfælde af ændringer gives der besked om den nye procentsats for de årlige omkostninger, som beregnes ud fra den antagelse, at kreditaftalen løber i det resterende aftalte tidsrum, og at kreditgiver og forbruger opfylder deres forpligtelser inden for de aftalte frister og datoer.

Ligningen bliver:

$$5940 = 151,91 \frac{1 - \frac{1}{\left[(1+X)^{1/12} \right]^{17}}}{(1+X)^{1/12} - 1} + \left[154,22 \frac{1 - \frac{1}{\left[(1+X)^{1/12} \right]^{31}}}{(1+X)^{1/12} - 1} \cdot \frac{1}{\left[(1+X)^{1/12} \right]^{17}} \right]$$

Ligningen bliver:

$$5940 = \left[151,91 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 151,91 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 151,91 \frac{1}{(1+X)^{17/12}} \right] + \left\{ \left[154,22 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 154,22 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 154,22 \frac{1}{(1+X)^{31/12}} \right] \cdot \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{17}} \right\}$$

og $X = 11,542740\%$, dvs. de årlige omkostninger = $11,5\%$.

Eksempel nr. 15

En kreditaftale om "leasing" eller "kreditkøb", som vedrører køb af en bil til en værdi af 15000,00 € I henhold til aftalen skal kreditten tilbagebetales med 48 månedlige ydelser på 350 € Den første månedlige ydelse forfalder til betaling, når løsøret stilles til rådighed. Efter de 48 måneder kan der gøres brug af forkøbsretten mod betaling af restværdien på 1250 €

Ligningen bliver:

$$14650 = 350 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{47}}}{(1+X)^{1/12} - 1} + 1250 \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{48}}$$

Ligningen bliver:

$$14650 = 350 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 350 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 350 \frac{1}{(1+X)^{47/12}} + 1250 \frac{1}{(1+X)^{48/12}}$$

og $X = 9,541856\%$, dvs. de årlige omkostninger = $9,5\%$.

Eksempel nr. 16

En kreditaftale om "finansiering", "sælgerkredit", eller "køb på afbetaling", som vedrører køb af løsøre til en værdi af 2500 € Kreditaftalen indebærer en udbetaling på 500 € og 24 månedlige ydelser på 100 €, hvor den første månedlige ydelse forfalder til betaling senest 20 dage efter, at løsøret er stillet til rådighed.

I sådanne tilfælde indgår udbetalingen aldrig i finansieringstransaktionen.

Ligningen bliver:

$$(2500 - 500) \cdot \frac{1}{[(1+X)^{1/365}]^{\left[\frac{365}{12} - 20\right]}} = 100 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{24}}}{(1+X)^{1/12} - 1}$$

Ligningen bliver:

$$2000 \cdot \frac{1}{(1+X)^{\frac{10,4316}{365}}} = 100 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 100 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 100 \frac{1}{(1+X)^{24/12}}$$

og $X = 20,395287\%$, dvs. de årlige omkostninger = 20,4 %.

Eksempel nr. 17

Kreditaftale om kassekredit af 6 måneders varighed og et samlet kreditbeløb på 2500 € I henhold til kreditaftalen forfalder de samlede omkostninger i forbindelse med kreditten til betaling hver måned, og det samlede kreditbeløb tilbagebetales ved aftalens udløb. Den (effektive) årlige debitorrente er på 8 %, og omkostningerne beløber sig til 0,25 % pr. måned. Som bekendt antages det, at hele kreditten hæves omgående.

Den månedlige debitorrenteydelse beregnes på grundlag af en tilsvarende månedlig sats som følger:

$$a = 2500 \cdot \left\{ (1,08)^{1/12} - 1 \right\} + 0,25$$

Ligningen bliver:

$$a = 2500 \cdot (0,006434 + 0,0025) = 22,34$$

Ligningen bliver:

$$2500 = 22,34 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^6}}{(1+X)^{1/12} - 1} + 2500 \frac{1}{(1+X)^{6/12}}$$

Ligningen bliver:

$$2500 = 22,34 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 22,34 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 22,34 \frac{1}{(1+X)^{6/12}} + 2500 \frac{1}{(1+X)^{6/12}}$$

og $X = 11,263633\%$, dvs. de årlige omkostninger = 11,3 %.

Eksempel nr. 18

Kreditaftale om tidsubegrænset kassekredit og et samlet kreditbeløb på 2500 € Halvårlig ydelse på mindst 25 % af den skyldige restkapital og debitorrenter, svarende til mindst 25 € (Effektiv) årlig debitorrente på 12% og stiftelsesprovision mv. på 50 € der skal betales ved undertegnelsen.

(Den tilsvarende månedlige sats beregnes som følger:

$$i = (1 + 0,12)^{6/12} - 1 = 0,00583$$

og bliver på 5,83 %).

De 19 halvårlige ydelser (D_t) beregnes ved hjælp af en amortiseringsplan, hvor $D_1 = 661,44$; $D_2 = 525$; $D_3 = 416,71$; $D_4 = 330,75$; $D_5 = 262,52$; $D_6 = 208,37$; $D_7 = 165,39$; $D_8 =$

208,37 ; $D_9 = 104,20$; $D_{10} = 82,70$; $D_{11} = 65,64$; $D_{12} = 52,1$; $D_{13} = 41,36$; $D_{14} = 32,82$; $D_{15} = 25$; $D_{16} = 25$; $D_{17} = 25$; $D_{18} = 25$; $D_{19} = 15,28$.

Ligningen bliver:

$$2500 - 50 = 661,44 \frac{1}{(1+X)^{6/12}} + 525 \frac{1}{(1+X)^{12/12}} + \dots + 25 \frac{1}{(1+X)^{108/12}} + 15,28 \frac{1}{(1+X)^{114/12}}$$

og $X = 13,151744\%$, dvs. de årlige omkostninger = 13,2 %.

Eksempel nr. 19

Kreditaftale om tidsubegrænset kassekredit med hævekort og et samlet kreditbeløb på 700 € Månedlig ydelse på mindst 5 % af den skyldige restkapital og debitorrenter, hvor den periodiske ydelse (a) skal svare til mindst 25 € Årlige udgifter til kortet på 20 € Den (effektive) årlige debitorrente er på 0% for den første ydelse og 12% for de efterfølgende.

De 31 månedlige ydelser (D_1) beregnes ved hjælp af en amortiseringsplan, hvor $D_1 = 55,00$; $D_2 = 33,57$; $D_3 = 32,19$; $D_4 = 30,87$; $D_5 = 29,61$; $D_6 = 28,39$; $D_7 = 27,23$; $D_8 = 26,11$; $D_9 = 25,04$; $D_{10} - D_{12} = 25,00$; $D_{13} = 45$; $D_{14} - D_{24} = 25,00$; $D_{25} = 45$; $D_{26} - D_{30} = 25,00$; $D_{31} = 2,25$.

Ligningen bliver:

$$700 = 55 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 33,57 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 25 \frac{1}{(1+X)^{30/12}} + 2,25 \frac{1}{(1+X)^{31/12}}$$

og $X = 18,470574\%$, dvs. de årlige omkostninger = 18,5 %.

Eksempel nr. 20

Kreditaftale om træk på tidsubestemt løbende konto og et samlet kreditbeløb på 2500 € Ikke afdrag af kapital, men månedlig erlæggelse af de samlede omkostninger i forbindelse med kreditten. Den (effektive) årlige debitorrente er 8%. De månedlige omkostninger er 2,50 €

Det antages ikke blot, at hele kreditten udnyttes, men også at den i teorien tilbagebetales, når der er gået et år.

Først beregnes den teoretiske periodiske ydelse for renter og omkostninger (a):

$$a = \left\{ 2500 \cdot \left[(1,08)^{1/12} - 1 \right] + 2,50 \right\}$$

og derefter

$$2500 = 18,59 \frac{1 - \left[(1+X)^{1/12} \right]^{12}}{(1+X)^{1/12} - 1} + 2500 \frac{1}{(1+X^{1/12})^{12}}$$

Ligningen bliver:

$$2500 = 18,59 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 18,59 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 18,59 \frac{1}{(1+X)^{12/12}} + 2500 \frac{1}{(1+X)^{12/12}}$$

og $X = 9,295804$, dvs. de årlige omkostninger = 9,3 %.

BILAG III - Beregning af de årlige omkostninger i procent, når kreditaftalen kombineres med forudgående eller samtidig opsparing, og debitorrenten fastsættes i forhold til opsparingen

Følgende begreber anvendes:

C = kapital

N = varighed i år

T = årlig debitorrente

A = annuitet

F = forfald

n = periodernes varighed

t = periodisk debitorrente

a = periodisk ydelse

M = opsparingsperiode.

1. KREDITAFTALE KOMBINERET MED - OBLIGATORISK - OPSPARING FORUD FOR KREDITGIVNING

Eksempel nr. 1

Kredit **C** på 6 000 € over **N** = 4 år med forudgående opsparing over **M** = to år af halvdelen af dette beløb, dvs. 3 000 € i alt, hvor det sidste opsparingsbeløb på 125 € indsættes en måned, før kreditten udnyttes. Der optjenes ikke renter af opsparingen, men kredittens debitorrente bliver kun på **T** = 6 % under forhold med en markedsrente på ca. 9 %.

Den månedlige opsparing **e** = 125,00 € den månedlige ydelse **a** = 140,91 € de årlige omkostninger i procent, eksklusive opsparing = 6,17 %, dvs. 6,2 %.

De årlige omkostninger for hele transaktionen beregnes som følger:

$$6000 + 3000 = \left[125 \frac{1 - \left[\frac{1}{(1+X)^{1/12}} \right]^{24}}{(1+X)^{1/12} - 1} \cdot \left[(1+X)^{1/12} \right]^{25} \right] + \left[140,91 \frac{1 - \left[\frac{1}{(1+X)^{1/12}} \right]^{48}}{(1+X)^{1/12} - 1} \right],$$

Ligningen bliver:

$$6000 + 3000 = \left\{ \left[125 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 125 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 125 \frac{1}{(1+X)^{24/12}} \right] \cdot [(1+X)^{1/12}]^{25} \right\} \\ + \left[140,91 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 140,91 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 140,91 \frac{1}{(1+X)^{48/12}} \right]$$

For at løse ligningen - med en iterativ proces - sættes $X_1 = 0,062$, og derefter beregnes værdien af det første element : 170,5,

dernæst $X_2 = 0,063$, og derefter beregnes værdien af det første element : 163,3

etc.....,

dernæst $X_{26} = 0,087$, og derefter beregnes værdien af det første element : 6,0

dernæst $X_{27} = 0,088$, og derefter beregnes værdien af det første element : 0,1

dernæst $X_{28} = 0,089$, og derefter beregnes værdien af det første element : -5,7

Den korrekte løsning er $X = 8,802245\%$, dvs. 8,8 %, og det er denne procentsats forbrugeren skal have opgivet som de årlige omkostninger i procent i forbindelse med en kreditaftale med obligatorisk forudgående opsparing.

Eksempel nr. 2

Kredit C på 6 000 € over $N = 4$ år med forudgående opsparing over M = to år af halvdelen af dette beløb, dvs. 3 000 € hvor det sidste opsparingsbeløb på 125 € indsættes en måned, før kreditten udnyttes. Der optjenes en kreditorrente $S = 3\%$ af opsparingen. Debitorrenten bliver kun på $T = 6\%$ under forhold med en markedsrente på ca. 9 %.

Den månedlige opsparing $e = 125,00$ €, den månedlige ydelse $a = 140,91$ €, de årlige omkostninger i procent, eksklusive opsparing = 6,17 %, dvs. 6,2 %.

Nutidsværdien af den fremtidige værdi af M bliver M' og beregnes som følger:

$$M' = 125 \cdot \frac{(1+i)^n - 1}{i} \quad \text{hvor:}$$

$$i = (1+S)^{1/12} - 1$$

og $n = 24$ måneder

Ligningen bliver:

$$M'(t_{-1}) = 125 \cdot \frac{(1,03)^{24/12} - 1}{(1,03)^{1/12} - 1} = 3086,65$$

og

$$M'(t_0) = 3086,65 \cdot (1,03)^{1/12} = 3094,26$$

hvor t_0 = det hævede kreditbeløb.

De årlige omkostninger for hele transaktionen beregnes som følger:

$$3094,26 + 6000 = \left[125 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{24}}}{(1+X)^{1/12} - 1} \cdot [(1+X)^{1/12}]^{25} \right] + \left[140,91 \frac{1 - \frac{1}{[(1+X)^{1/12}]^{48}}}{(1+X)^{1/12} - 1} \right]$$

Ligningen bliver:

$$3094,26 + 6000 = \left\{ \left[125 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 125 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 125 \frac{1}{(1+X)^{24/12}} \right] \cdot [(1+X)^{1/12}]^{25} \right\} + \left[140,91 \frac{1}{(1+X)^{1/12}} + 140,91 \frac{1}{(1+X)^{2/12}} + \dots + 140,91 \frac{1}{(1+X)^{48/12}} \right]$$

For at løse ligningen bruger man igen en iterativ proces og når frem til $X = 7,484710$, dvs. de årlige omkostninger = 7,5 %.

2. AFTALE KOMBINERET MED SAMTIDIG OPSPARING

2.1. Kreditaftale kombineret med ikke-obligatorisk opsparing (træk på løbende konto)

Jf. bilag II, eksempel 20. Opsparingen medtages ikke i beregningen af de årlige omkostninger i procent.

2.2. Kreditaftale kombineret med livsforsikring

Det drejer sig om kreditter af typen "endowment mortgages", som er omhandlet i nærværende direktivs artikel 20, hvor der indgås aftale om opsparing.

Et samlet kreditbeløb på 6000,00 € med fire annuiteter og en debitorrente på 9,00 %, men opbygget som et stående lån. Vi forestiller os, at fondsforvaltningen har indsat 1200,00 € pr. udgangen af hvert af de første 3 år, og at der er optjent en rente på 4,00 % af denne opsparing. Beløbet på denne konto bliver 3895,76 € inden den sidste ydelse forfalder til betaling. Der skal derfor tilføres et supplement på 2104,24 € Tilbagebetalingsplanen omfatter tre annuiteter à 1740,00 € og én annuitet à 2644,24 € for en kapital på 6000,00 €

Ligningen bliver:

$$6000 = 1740 \cdot \frac{1 - \frac{1}{(1+X)^3}}{X} + 2644,24 \cdot \frac{1}{(1+X)^4}$$

Ligningen bliver:

$$6000 = 1740 \cdot \frac{1}{(1+X)^1} + 1740 \cdot \frac{1}{(1+X)^2} + 1740 \cdot \frac{1}{(1+X)^3} + 2644,24 \cdot \frac{1}{(1+X)^4}$$

og $X = 10,955466$, dvs. de årlige omkostninger = 10,96 %.

FINANSIERINGSOVERSIGT TIL FORSLAGET

Politikområde: Sundhed og forbrugerbeskyttelse

Aktiviteter: Forbrugerbeskyttelse

TITEL: EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV OM HARMONISERING AF MEDLEMSSTATERNES LOVE OG ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER OM FORBRUGERKREDIT

1. BUDGETPOST

2. SAMLEDE TAL

2.1 Samlet rammebevilling (del B): 0 mio. EUR som forpligtelsesbevilling

2.2 Gennemførelsesperiode:

Fra 2003 : forslaget til direktiv erstatter direktiv 87/102/EØF. Forvaltningen indgår i de daglige aktiviteter.

2.3 Samlet flerårigt skøn over udgifterne:

a) Forfaldsplan for forpligtelses- og betalingsbevillinger (finansieringstilskud) (jf. punkt 6.1.1)

Mio. EUR (3 decimaler)

	År [n]	[n+1]	[n+2]	[n+3]	[n+4]	[n+5 ff.]	I alt
Forpligtelser							
Betalinger							

b) Teknisk og administrativ bistand og støtteudgifter (jf. punkt 6.1.2)

Forpligtelser							
Betalinger							

a+b i alt							
Forpligtelser							
Betalinger							

c) Personale- og andre driftsudgifters samlede budgetvirkninger (jf. punkt 7.2 og 7.3)

Forpligtelser/Betalinger	0,081	0,081	0,081	0,081	0,081	0,081	
--------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--

a+b+c i alt							
Forpligtelser	0,081	0,081	0,081	0,081	0,081	0,081	
Betalinger	0,081	0,081	0,081	0,081	0,081	0,081	

2.4 Forenelighed med den finansielle programmering og de finansielle overslag

Forslaget er foreneligt med den gældende finansielle programmering.

2.5 Virkninger for budgettets indtægtsside⁴⁶

Ingen.

3. BUDGETSPECIFIKATIONER

Udgifternes art		Nye	EFTA-deltagelse	Kandidatlandenes deltagelse	Udgiftsområde i de finansielle overslag
IOU	Diff	NEJ	NEJ	NEJ	Nr.

4. RETSGRUNDLAG

Artikel 95 i traktat om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

⁴⁶ Nærmere oplysninger i særskilt orienterende dokument.

5. BESKRIVELSE OG BEGRUNDELSE

5.1 Behov for EU-foranstaltninger⁴⁷

5.1.1 Mål

At harmonisere medlemsstaternes lovgivning om forbrugerkredit.

5.1.2 Dispositioner, der er truffet på grundlag af forhåndsevalueringen

Kommissionens tjenestegrene præsenterede den 8. juni 2001 et debatoplæg med henblik på ændring af direktiv 87/102/EØF om forbrugerkredit. Dokumentet blev sendt til medlemsstater, forbrugerorganisationer og eksperter og til faglige organisationer, der blev opfordret til at fremkomme med deres første kommentarer og svar på tre forskellige høringer, der blev arrangeret den 4., 5. og 9. juli. Der er i forslaget til direktiv blevet taget hensyn til deres reaktioner.

5.1.3 Dispositioner, der er truffet på grundlag af den efterfølgende evaluering

Ikke relevant.

5.2 Indsatsområder og nærmere bestemmelser for støtten

Ikke relevant.

5.3 Gennemførelsesmetoder

Kommissionen fører kontrol med medlemsstaternes gennemførelse af direktivet i den nationale lovgivning. Medlemsstaterne er forpligtet til at underrette Kommissionen om denne lovgivning.

6. FINANSIELLE VIRKNINGER

Ingen finansielle virkninger.

6.1 Samlede finansielle virkninger for budgettets del B (hele programperioden)

6.1.1 Finansieringsstøtte

Forpligtelsesbevillinger i mio. EUR (3 decimaler)

Fordeling	[År n]	[n+1]	[n+2]	[n+3]	[n+4]	[n+5 ff.]	I alt
Aktion 1							
Aktion 2							
Osv.							

⁴⁷ Nærmere oplysninger i særskilt orienterende dokument.

I ALT							
--------------	--	--	--	--	--	--	--

6.1.2 Teknisk og administrativ bistand, støtteudgifter og IT-udgifter (forpligtelsesbevillinger)

	[År n]	[n+1]	[n+2]	[n+3]	[n+4]	[n+5 ff.]	I alt
1) Teknisk og administrativ bistand:							
a) Kontorer for teknisk bistand:							
b) Anden teknisk og administrativ bistand: - intern: - ekstern: <i>Heraf til opbygning og vedligeholdelse af administrative edb-systemer:</i>							
1 i alt							
2) Støtteudgifter:							
a) Undersøgelser:							
b) Ekspertmøder:							
c) Informations- og publikationsvirksomhed:							
2 i alt							
I ALT							

6.2 Beregning af omkostningerne pr. foranstaltning i budgettets del B (hele programperioden)⁴⁸

Forpligtelsesbevillinger i mio. EUR (3 decimaler)

Fordeling	Type resultater (projekter, dossierer ...)	Antal resultater (i alt år 1...n)	Gennemsnitlige enhedsomkostninger	Samlede omkostninger (i alt år 1...n)
	1	2	3	4=(2X3)

⁴⁸ Nærmere oplysninger i særskilt orienterende dokument.

<u>Aktion 1</u> - Foranstaltning 1 - Foranstaltning 2 <u>Aktion 2</u> - Foranstaltning 1 - Foranstaltning 2 - Foranstaltning 3 Osv.				
SAMLEDE OMKOSTNINGER				

7. VIRKNINGER FOR PERSONALERESSOURCER OG ADMINISTRATIONSUDGIFTER

7.1 Personalemæssige virkninger

Stillingstyper	Eksisterende personale til forvaltning af foranstaltningen		I alt	Opgavebeskrivelse	
	Faste stillinger	Midlertidige stillinger			
Tjenestemænd eller midlertidigt ansatte	A B C	0,25		0,25	.
Andre personaleressourcer			1 udstationeret national ekspert 0,25 hjælpeansat C	1,25	
I alt		0,25	1,25	1,50	

7.2 Samlede finansielle virkninger af personaleforbruget

Arten af personaleressourcer	Beløb i EUR	Beregningsmetode *
Tjenestemænd		
Midlertidigt ansatte	27 000	0,25*108 000
Andre personaleressourcer A-7003 Udstationerede nationale eksperter – A-7000 Hjælpeansatte	43 700 10 925	43 000 0,25*43 700

I alt	81 625	
-------	--------	--

Beløbene modsvarer de samlede udgifter i en tolv måneders periode.

7.3 Andre administrative udgifter som følge af foranstaltningen

Budgetpost	Beløb i EUR	Beregningsmetode
Samlet bevilling (Afsnit A7)		
A0701 – Tjenesterejser		
A07030 – Møder		
A07031 – Udvalg, der skal høres ⁽¹⁾		
A07032 – Udvalg, som det ikke er obligatorisk at høre ⁽¹⁾		
A07040 – Konferencer		
A0705 – Undersøgelser og konsultationer		
Andre udgifter (specificeres)		
Informationssystemer (A-5001/A-4300)		
Andre udgifter - del A		
I alt		

Beløbene modsvarer de samlede udgifter i en tolv måneders periode.

(1)

I.	Samlet årligt beløb (7.2 + 7.3)	EUR
II.	Foranstaltningens varighed	År
III.	Foranstaltningens samlede omkostninger (IxII)	EUR

8. RESULTATOPFØLGNING OG EVALUERING

Der bliver ingen finansielle virkninger. Aktionen indgår i det daglige arbejde, herunder også resultatopfølgning og evaluering.

8.1 Resultatopfølgningssystem

8.2 Hvordan og hvor ofte skal der evalueres?

9. FORHOLDSREGLER MOD SVIG

KONSEKVENSANALYSE

FORSLAGETS KONSEKVENSER FOR VIRKSOMHEDERNE, HERUNDER ISÆR SMÅ OG MELLEMLIGE VIRKSOMHEDER (SMV'er)

FORSLAGETS TITEL

Forslag til direktiv om harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugercredit

FORSLAGET

1. Hvorfor er der i betragtning af nærhedsprincippet behov for EF-lovgivning på området, og hvad er hovedformålet?
- 1.2. Direktivets målsætninger med hensyn til Fællesskabets forpligtelser

Med direktiv 87/102/EØF om forbrugercredit, udarbejdet på grundlag af et forslag fra Kommissionen fra 1979 og senere ændret i henholdsvis 1990 og 1998, blev der skabt en fællesskabsramme for forbrugercredit. Formålet var at bidrage til oprettelsen af et indre marked på kreditområdet og at indføre fælles minimumsbestemmelser om forbrugerbeskyttelse.

For det første kan det helt generelt konstateres, at begrebet "forbrugercredit" har undergået en betydelig udvikling, siden den gældende lovgivning blev udarbejdet. I 1960'erne og 70'erne levede vi i et "cash society", et "mønt og seddel-samfund", hvor kredit spillede en meget begrænset rolle og hovedsagelig omfattede to produkter, nemlig aftaler om "køb på afbetaling" og "leje med forkøbsret" til finansiering af køb af varer samt klassiske lån i form af personlige lån.

Nu om dage tilbydes forbrugerne kredit ved hjælp af en lang række finansieringsinstrumenter, og kreditgivning er blevet erhvervslivets smøremiddel. 50-75% af forbrugerne anvender nu forbrugercredit til at finansiere køb af f.eks. bil eller andre varer eller tjenesteydelser, og 30% af forbrugerne har en kassecredit. I 1970'erne blev sidstnævnte kreditgivningsinstrument ikke anvendt til at dække forbrugsbehov. I øvrigt er kredituddrevet stadig voksende. Mellem 1993 og 2000 var stigningen i forbrugercredit på mellem 129% (Italien) og 22% (Belgien).

Det er derfor ikke overraskende, at medlemsstaterne har fundet, at direktiverne fra 1987 og 1990 ikke giver tilstrækkelig beskyttelse, og at de i deres gennemførelsesbestemmelser har taget hensyn til andre kredittyper og/eller nye former for kreditaftaler, som direktiverne ikke omhandler. En ændring af direktiv 87/102/EØF er derfor påkrævet, og ændringen kan skabe nye muligheder både i kreditgiverne og forbrugernes interesse med henblik på at skabe et indre marked. Den eksisterende udvikling medfører konkurrenceforvridninger mellem kreditgiverne på det indre marked og begrænser forbrugernes muligheder for at få en kredit i andre medlemsstater. Disse forvridninger og begrænsninger påvirker så igen omfanget og arten af den kredit, der anmodes om, og køb af varer og tjenesteydelser. Forskellene mellem lovgivninger og praksis på bank- og finansieringsområdet medfører endvidere uensartet forbrugerbeskyttelse på forbrugercreditområdet mellem medlemsstaterne imellem.

De gældende retsfor skrifter bør derfor ændres, således at forbrugere og virksomheder kan udnytte det indre marked fuldt ud.

Derfor bør ændringen af direktiv 87/102/EØF omfatte:

- en tilpasning til de nye teknikker, der anvendes ved kreditgivning
- en justering af både forbrugernes og kreditgivernes rettigheder og forpligtelser
- et højt forbrugerbeskyttelsesniveau som led i fælles regler, der giver erhvervslivet mulighed for at blomstre.

For at nå disse mål bør man følge nedenstående seks retningslinjer:

- (1) anvendelsesområdet for direktiv 87/102/EØF bør omdefineres med det formål at tilpasse direktivet til de nye markedsforhold og skelne tydeligere mellem forbrugerkredit og boliglån
- (2) nye bestemmelser bør integreres, hvori der ikke blot tages hensyn til kreditgiverne, men også til kreditformidlerne
- (3) kreditgiverne bør have adgang til strukturerede informationer, som giver dem bedre muligheder for at vurdere de givne risici
- (4) som følge af ovenstående punkt bør såvel forbruger som eventuelle kautionister orienteres mere indgående
- (5) der bør etableres en rimeligere fordeling af ansvaret mellem forbrugere og fagfolk
- (6) og endelig bør der ske en forbedring af procedurer og praksis for, hvordan fagfolk skal behandle tilfælde af betalingsforsømmelse, både til fordel for forbrugerne og kreditgiverne.

2.1. Foranstaltningen falder ind under Fællesskabets kompetenceområde

Det drejer sig altså om en aktion, der medvirker til at realisere målsætningen om at beskytte forbrugerne, og det sker ved hjælp af harmonisering som led i gennemførelsen af det indre marked. Derfor er artikel 95 valgt som retsgrundlag. Som følge heraf forelægges Kommissionens forslag for Rådet og Europa-Parlamentet til vedtagelse efter den i traktatens artikel 251 omhandlede fremgangsmåde med fælles beslutningstagning. I henhold til artikel 95 skal Det Økonomiske og Sociale Udvalg høres.

Medlemsstaterne har anvendt minimumsklausulen, der er omhandlet i artikel 15 i direktiv 87/102/EØF, og har om de fleste aspekter ved forbrugerkredit vedtaget regler, som både er mere detaljerede, mere præcise og strammere end direktivets bestemmelser, for at beskytte deres forbrugere.

Disse forskelle vil sandsynligvis gøre det vanskeligere at indgå tværnationale aftaler, hvilket er til skade både for forbrugerne og for kreditgiverne.

Det bemærkes bl.a., at de nationale bestemmelser til gennemførelse af direktiv 87/102/EØF generelt finder anvendelse på et større område end direktivet, men samtidig varierer fra medlemsstat til medlemsstat. I nogle medlemsstater omfatter lovgivningen om forbrugercredit således leasing til enkeltpersoner med forkøbsret og selv ren leje af varer til forbrugere, mens andre medlemsstater har udlukket sådanne aftaler fra anvendelsesområdet.

Således omfatter de nationale lovgivninger for de forskellige former for kreditaftaler forskellige beregninger af procenter og omkostninger, som også varierer fra medlemsstat til medlemsstat. Derfor indførte direktiv 87/102/EØF, som ændret ved direktiv 90/88/EØF og 98/7/EF, en beregning af de årlige omkostninger i procent, som omfatter alle de renter og omkostninger, forbrugeren skal betale. Denne beregning giver forbrugeren et bedre sammenligningsgrundlag. Indførelsen af de årlige omkostninger i procent har i øvrigt været forbundet med to tilbagevendende problemer, nemlig konventionerne for beregning, således at der samtidig gives udtryk for tidsintervaller og afrundinger, og fastsættelsen af de omkostninger, der skal medtages i "beregningsgrundlaget". For at få en troværdig omkostningsprocent, som kan anvendes i hele Det Europæiske Fællesskab, er det derfor nødvendigt, at medlemsstaterne anvender en ensartet beregningsmetode og medtager de samlede omkostninger i forbindelse med kreditaftalen på samme måde. Til trods for de ændringer, der blev indført ved direktiv 98/7/EF, forholder det sig imidlertid stadig ikke sådan.

Problemerne med at bevise, om der er tale om "lovpligtig" forsikring og sikkerhed for tilbagebetaling af kreditten - kriteriet for, om omkostningerne skal medtages i beregningsgrundlaget - har f.eks. fået visse medlemsstater til at gøre brug af minimumsklausulen. Der er i øvrigt ikke - eller ikke længere - nogen begrundelse for at udelukke visse omkostningstyper i direktivet, og derfor har flere medlemsstater medtaget disse omkostninger i deres nationale "beregningsgrundlag". Endelig er direktivet ikke tilstrækkelig præcist med hensyn til f.eks. konsekvenserne af de vederlag, som skal betales til kreditformidlere, eller de skatter og afgifter, der er forbundet med tildeling eller opfyldelse af kreditaftalen. Alt dette kan medføre forskelle på snesevis af procent, afhængigt af om en medlemsstat er mere eller mindre liberal med hensyn til definitionen af beregningsgrundlagets sammensætning.

Nærværende forslag til direktiv omfatter en nyvurdering både af beregningsreglerne og af de økonomiske begrundelser for at medtage eller udelukke visse omkostninger; formålet er at udelukke så få kreditomkostningselementer som muligt og sikre maksimal gennemsigtighed, hvilket burde føre til en fuldstændig harmonisering af de nationale "beregningsgrundlag" og mere ensartede beregninger.

Disse foranstaltninger, som skal sikre sammenlignelige kreditomkostninger, kan kun gennemføres på europæisk plan. De får kun tilstrækkelig virkning, hvis direktivet finder anvendelse på alle forbrugerkreditaftaler.

Medlemsstaternes lovgivninger har forskellige procedurer og frister for kreditaftaler både i forbindelse med fortrydelse, betænkning og annullering. Disse forskellige frister og procedurer udgør forskellige ordninger for en långiver, som ønsker at tilbyde kredit i andre medlemsstater, for i Luxembourg er der en frist på 3 dage, i Belgien er der en frist på 7 dage, i Frankrig er der forbud mod at opfylde kreditaftalen, inden fortrydelsesfristen er udløbet, pligt til at anføre frister og procedurer i kreditaftalen, etc. Forskellige retsregler om udformning, forhandling og

opsigelse af kreditaftaler kan udgøre om ikke en hindring for det indre marked, så i det mindste en konkurrenceforvridning.

I visse medlemsstater er der totalforbud mod tilbud til forbrugerne om kreditaftaler i hjemmet, mens andre medlemsstater har bestemmelser om fortrydelsesfrist eller særlige foranstaltninger i forbindelse med aggressiv markedsføring. Hvad der er helt lovligt i én medlemsstat, kan medføre en straffesag i en anden. En kreditgiver, som arbejder i en medlemsstat med meget strenge retsforhold, har lettere ved at præstere sine tjenesteydelser i en medlemsstat med mindre strenge retsforhold og befinder sig derfor i en bedre konkurrencemæssig stilling.

I tilfælde af misligholdelse af kredit- eller kautionaftaler står en kreditgiver over for forskellige procedurer og påkravsfrister, afhængig af om forbrugeren har bopæl i den ene eller den anden medlemsstat. Der er betydelig forskel på medlemsstaternes retsregler om frister i forhold til forbrugere og kautionister og i forbindelse med tilbagesøgning af varer. Længere frister og særlige procedurer kan give anledning til ekstraomkostninger for kreditgiveren, som risikerer misligholdelse af aftalen, og kan betyde, at kreditgiveren bliver konkurrencemæssigt ringere stillet end en anden kreditgiver, som ikke har disse ekstraomkostninger eller lempeligere vilkår, selvom der er givet kredit til den samme forbruger.

Foranstaltninger med henblik på at sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau udformes i overensstemmelse med traktatens artikel 153, stk. 1 og stk. 3, litra a), sammenholdt med ovennævnte artikel 95. Disse beskyttelsesforanstaltninger har et tredobbelt formål:

- at indføre beskyttelsesforanstaltninger, der øger forbrugernes tiltro til markedet, det være sig det nationale eller det internationale
- at opstille et regelsæt, der er så gennemarbejdet, at medlemsstaterne kan acceptere ikke længere at operere med supplerende beskyttelsesforanstaltninger
- gennem disse to initiativer at skabe betingelser for gennemførelse af et velfungerende indre marked til gavn for både kreditgivere og forbrugere.

Nærværende direktiv tilskynder derfor til anvendelse af mindelige procedurer, inden der skrives til inkasso, overensstemmelse mellem inkassoprocedurerne og det, der er indgået aftale om, balance mellem kreditgivers og forbrugers gensidige interesser ved afvikling af forsinkede betalinger, hensyntagen til begge parter interesser i forbindelse med en aftale om tilbagesøgning af varer købt på kredit og mulighed for forbrugeren til i givet fald at skifte kreditgiver uden i givet fald at skulle betale godtgørelser med afskrækkende virkning.

1.3. Det mest egnede instrument til at nå målsætningerne

For at overvinde de materielle forskelle imellem de nationale lovgivninger må man ty til et bindende regelsæt, som i det foreliggende tilfælde er et direktiv. Forslaget tager sigte på at dække det indre markeds behov ved at indføre fælles, harmoniserede regler for alle aktører, dvs. kreditgivere, kreditformidlere, osv. - hvorved kreditgiverne får lettere ved at distribuere deres tjenesteydelser og forbrugerne sikres

et højere beskyttelsesniveau, for disse målsætninger nås ved hjælp af fælles, harmoniserede regler.

Muligheden for at benytte ensartet lovgivning i form af en forordning, som finder direkte anvendelse i medlemsstaterne uden at skulle gennemføres i national lovgivning, er blevet undersøgt, men opgivet. Med et direktiv får medlemsstaterne faktisk mulighed for at ændre den lovgivning, der gælder efter gennemførelsen af direktiv 87/102/EØF. I forbindelse med udarbejdelsen af forslaget til direktiv har Kommissionen dels bestræbt sig på at udvide direktivets anvendelsesområde, således at det dækker samtlige former for kredit- og kautionsaftaler, dels at begrænse reformens indvirkning på medlemsstaternes lovgivning. I betragtning af den nye harmoniseringstilgang og de mange væsentlige ændringer erstatter det nye forslag direktiv 87/102/EØF og ophæver direktiv 90/88/EØF og direktiv 98/7/EF.

KONSEKVENSER FOR VIRKSOMHEDERNE

2. Hvem berøres af forslaget?

Først og fremmest finanssektoren og til dels distributionssektoren i det omfang, der er tale om formidling. I disse sektorer berøres virksomheder i alle størrelser. Med forslaget til direktiv indføres der fælles, harmoniserede regler for enhver, som deltager i ydelse og forvaltning af forbrugerkredit:

- for banker og finansieringsinstitutioner (kreditgivere) hovedsagelig bestemmelser om ydelse af kredit og udformning af aftaler
- for kreditmæglere, agenter samt leverandører af varer og tjenesteydelser (kreditformidlere) en fælles, fleksibel registreringsordning, som forenkler og harmoniserer den nuværende ordning i visse medlemsstater
- for inkassobureauer og forsikringsgivere, oplysningsbureauer og centrale databaser, som registrerer personlige oplysninger om kreditaftaler og betalingsforsømmelser klart afgrænsede, harmoniserede regler om forvaltning af kredit- og kautionsaftaler, herunder eventuel misligholdelse.

Under alle omstændigheder indføres der regler af høj kvalitet, som forbedrer konkurrencevilkårene til gavn for forbrugerne og erhvervet, herunder for nyankomne på markedet. Da reglerne er generelle, medfører de ikke forskelsbehandling i forhold til disse personkategorier.

3. Hvilke foranstaltninger skal virksomhederne træffe i henhold til forslaget?

Forslaget til direktiv indfører harmoniserede regler om alle former for forbrugerkredit og er derfor til fordel for virksomhederne som helhed. I øjeblikket findes der harmoniserede regler om visse former for forbrugerkredit, men ikke om andre. Endvidere varierer situationen fra medlemsstat til medlemsstat. Direktivets harmoniserede regler afhjælper denne situation. Eksempelvis skal kreditgivere og -formidlere navnlig tilpasse deres forvaltning af IT og handel og deres informationsnotater og kreditaftaler efter de oplysninger, der skal anføres, f.eks. om den harmoniserede fortrydelsesfrist, reglerne om tilbagebetaling før forfaldstidspunktet, anvendelsen af variable renter og fremsendelse af kontoudtog.

Forslaget til harmonisering indebærer dog en forenkling af reglerne og procedurerne til gavn for erhvervet. I øvrigt kan den punktvis tilpasning planlægges og gennemføres over flere år.

Det må derfor konkluderes, at ulemperne for små og mellemstore virksomheder stort set opvejes af fordelene.

Opmærksomheden henledes på følgende:

- Kreditgiver og -formidler skal tilpasse deres risikoforvaltning, herunder i forhold til kautionsskift. Deres ansvar øges som følge af rådgivningspligten. Kreditgiveren skal sørge for ansvarlig kreditgivning og dele ansvaret med leverandører af varer eller tjenesteydelser, som der består et tæt handelsforhold til. Der er imidlertid snarere tale om en ændret tilgang end kvantificerbare omkostninger - som i øvrigt vil blive udlignet af øgede muligheder for at handle med mere tillidsfulde forbrugere på rimeligere konkurrencevilkår.

- Som følge af artikel 5 vil det ikke længere være muligt at "overraske" forbrugerne, og flere kreditgivere og -formidlere bliver nødt til at ændre deres markedsføringsmetoder. Det samme gælder i forbindelse med behandlingen af personlige oplysninger, hvor forbrugeren og kautionisten udtrykkeligt skal give deres samtykke. Her er en sanering af markedet igen til fordel for hele erhvervet.

- Med oprettelsen af centrale databaser i overensstemmelse med artikel 8 bliver kreditgiverne i nogle medlemsstater både eventuelt indirekte forpligtet til at levere oplysninger til baserne og under alle omstændigheder direkte forpligtet til at konsultere baserne i forbindelse med ethvert tilbud om kreditaftaler. Mangel på regulerede baser er dog ikke ensbetydende med, at udgifterne til risikovurdering bortfalder. Forslaget får derfor alt i alt en neutral virkning. I øvrigt kan man allerede konstatere, at der er tale om marginale omkostninger (0,02 €- 0,10€pr. konsultation) i lande med sådanne forpligtelser.

- Kreditgiverne og deres fordringshavere (forsikringsgivere og inkassofirmaer) skal tilpasse deres forvaltning af tvister med hensyn til procedurerne for påkrav, tilbagetagelse af finansierede varer, midlertidig standsning af mulighederne for at udnytte en kredit, opsigelse af kreditaftaler, meddelelse om ikke-betalte beløb og krav, som gøres gældende over for kautionister, jf. artikel 23, 24, 26 og 27. De fælles regler udligner dog rigeligt den (eventuelle) marginale stigning i de nuværende omkostninger.

- I overensstemmelse med artikel 28 skal visse kreditgivere og/eller -formidlere i flere medlemsstater nu fremover registreres (med mulighed for at trække "registreringen" tilbage) og vil blive gjort ansvarlige for kreditformidlere inden for deres distributionskanaler, som de kompetente myndigheder har "registreret". Det drejer sig dog om at indføre fælles regler, som i flere tilfælde bliver enklere end de nationale bestemmelser.

- I overensstemmelse med artikel 29 skal kreditgiver modtage og samle oplysninger om vederlag, som forbrugeren betaler kreditformidleren, for på den måde kan kreditgiveren lettere foretage kontrol i tilfælde af misbrug fra kreditformidlerens side, og det bliver lettere at integrere alle omkostningerne i de årlige omkostninger i

procent. På den måde opnås der større gennemskuelighed, og både forbrugerne og virksomhederne får bedre konkurrencevilkår.

- Kreditgiverne vil skulle tage alle løbende kreditaftaler op til fornyet overvejelse, navnlig med hensyn til spørgsmålet om opfyldelse og misligholdelse, og udskifte tidsbestemte kreditaftaler inden for en frist på to år. Men her er der tale om et flerårigt projekt, og der indføres fælles regler.

4. Hvilke økonomiske virkninger kan forslaget få?

I betragtning af den udvidede harmonisering vil forslaget lette den frie bevægelighed for de finansielle tjenesteydelser, der er knyttet til ydelse og forvaltning af forbrugerkredit - som vil tage til i omfang. Denne fordel vil uden tvivl opveje de få ulemper, der kunne opstå som følge af kreditgivernes og kreditformidlernes øgede forpligtelser. Forslaget får i princippet ingen virkning på beskæftigelsen, investeringerne og oprettelsen af nye virksomheder.

Nogle af medlemsstaternes regler om oplysninger og beskyttelse vil blive betragtet som urimelige og alt for specielle og vil ikke kunne bibeholdes i forbindelse med de foreslåede harmoniserede regler. Kreditformidlere fra andre medlemsstater vil få lettere adgang til nationale databaser. Kreditaftaler om fjernsalg, navnlig ad elektronisk vej, bliver omgivet af større sikkerhed. Priserne og satserne bliver mere gennemsigtige, navnlig på grund af angivelsen af de årlige omkostninger i procent, og standardiseringen gør det lettere at sammenligne kredittilbudene. Kort sagt forsvinder flere af hindringerne for oprettelsen af det indre marked, og forslaget gør det lettere og mindre bekosteligt for erhvervet at distribuere "kredittjenesteydelser" i samtlige medlemsstater.

5. Indeholder forslaget foranstaltninger, der tager højde for SMV'ernes særlige situation (lempeligere eller særlige krav)?

Ja, i den udstrækning disse virksomheder kan sidestilles med leverandører af varer eller tjenesteydelser, som kun deltager indirekte som kreditformidlere. Denne personkategori får gavn af en "forenklet" ordning med hensyn til rådgivningspligten i forhold til forbrugerne og registrering af deres aktiviteter hos den berørte nationale myndighed.

HØRING

6. Anfør de organisationer, der er blevet hørt om forslaget, og giv en kortfattet redegørelse for deres væsentligste synspunkter.

Der blev afholdt forudgående høringer. Den 8. juni 2000 offentliggjorde Kommissionens berørte tjenestegrene et oplæg til debat om ændring af direktiv 87/102/EØF om forbrugerkredit. Oplægget, som blev offentliggjort på det berørte generaldirektorats netsted, blev sendt til medlemsstaterne, forbrugerorganisationer og eksperter samt til faglige sammenslutninger med en opfordring til dem om at fremsætte kommentarer til oplægget. Der blev afholdt tre særskilte høringer den 4., 5. og 9. juli.

Ved hver høring blev der organiseret syv diskussionsrunder om syv emner: først blev det drøftet, om det overhovedet var relevant med en revision, og derefter fulgte de

seks emner, som fremgår af diskussionsoplægget. Deltagerne blev opfordret til fremsætte supplerende bemærkninger ved hjælp af spørgeskemaet inden den 30. september 2001. Kommissionen modtog sammenlagt 60 skriftlige bidrag, 18 fra medlemsstaterne, 12 fra forbrugerorganisationer og uafhængige eksperter og 30 fra erhvervet.

To emner dominerede bidragene fra erhvervets repræsentanter:

- De omkostningselementer, der medtages i beregningen af de årlige omkostninger i procent. I henhold til erhvervet skal de årlige omkostninger i procent oplyse forbrugerne om, hvad der betales for selve kreditten. Formålet med de årlige omkostninger i procent er imidlertid ikke at måle, hvad kreditgiver har fastsat som pris, men derimod at fastsætte, hvad forbrugeren "rent faktisk" skal betale for den tilbudte kredit. Forslaget til direktiv har til formål at opfylde disse to forskellige mål, idet der i tillæg til de årlige omkostninger i procent også indføres en angivelse af "de samlede kreditgiveromkostninger i procent".
- Der blev fremsat indvendinger mod afbalanceringen af henholdsvis kreditgiverens og forbrugernes ansvar, navnlig mod begrebet ansvarlig kreditgivning, jf. artikel 9. Forslaget giver dog erhvervet bedre muligheder for at få adgang til oplysninger om forbrugerne for at forbedre risikoevalueringen. Det nye ansvar, som pålægges erhvervet, er en rimelig modydelse.

Debatoplægget har alt i alt fået en positiv modtagelse både af medlemsstaternes og af forbrugernes repræsentanter. Visse repræsentanter for de faglige organisationer mente ikke, der var behov for en reform i forbindelse med kredit med pant i fast ejendom/boliglån, navnlig i betragtning af aftalerne om gennemførelse af den frivillige adfærdskodeks af 5. marts 2001 om forudgående oplysninger i forbindelse med boliglån. Der er taget hensyn til disse bemærkninger i forbindelse med forslaget til direktiv, idet boliglån udelukkes fra direktivets anvendelsesområde.

Langt størstedelen af alle deltagerne gik ind for en egentlig revision af direktivet og accepterede i princippet en maksimal harmonisering med garanti for en høj grad af forbrugerbeskyttelse. Der har været tale om en vis nuancering i forhold til behovet og mulighederne for harmonisering af visse aspekter i debatoplægget og harmoniseringens omfang, selvom hovedlinjerne er blevet almindeligt accepteret.

Flere deltagere fra erhvervet har også angivet, at de ønsker at undgå overlapninger med andre (forslag til) direktiver - fjernsalg, fjernsalg af finansielle tjenesteydelser, aftaler indgået uden for fast forretningssted - og nå frem til ensartede og harmoniserede fællesskabstekster. I forslaget til direktiv tages der højde for disse ønsker i den udstrækning, forslaget lægger sig op ad bestemmelserne i forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser og om ændring af direktiv 90/619/EØF, 97/7/EF og 98/27/EF. Kommissionen har valgt denne fremgangsmåde for at sikre indbyrdes tilnærmelse af bestemmelserne om fortrydelsesret på områder, som har en vis lighed. Kommissionen er klar over de afvigelser, der findes i andre direktiver om forbrugerret. Som anført i strategien for forbrugerpolitik 2002-2006 har Kommissionen til hensigt at foretage en revision til opfølgning af meddelelsen om europæisk aftaleret.